

PROGRAMES D'ASSIGNATURES
2001-2002
Facultat de Filosofia

ÍNDEX

PRIMER CICLE

ASSIGNATURES TRONCALS

1	Antropologia		
	111000 Antropologia Filosòfica I	A1	1
	111000 Antropologia Filosòfica I	A2	2
	111000 Antropologia Filosòfica I	B1	3
	111001 Antropologia Filosòfica II	A1	4
	111001 Antropologia Filosòfica II	A2	5
	111001 Antropologia Filosòfica II	B1	6
2	Ètica		
	111002 Ètica I	A1	7
	111002 Ètica I	A2	8
	111002 Ètica I	B1	9
	111003 Ètica II	A1	10
	111003 Ètica II	A2	11
	111003 Ètica II	B1	12
3	Lògica		
	111004 Introducció a la Lògica I	A1, A2 i B1	13
	111005 Introducció a la Lògica II	A1, A2 i B1	14
4	Filosofia del Llenguatge		
	111006 Filosofia del Llenguatge I	A1, A2 i B1	15
	111007 Filosofia del Llenguatge II	A1, A2 i B1	16
5	Història de la Filosofia		
	111008 Història de la Filosofia Antiga I	A1	18
	111008 Història de la Filosofia Antiga I	A2	19
	111008 Història de la Filosofia Antiga I	B1	21
	111009 Història de la Filosofia Antiga II	A1	22
	111009 Història de la Filosofia Antiga II	A2	23
	111009 Història de la Filosofia Antiga II	B1	25
	111010 Història de la Filosofia Moderna I	A1, A2 i B1	26
	111011 Història de la Filosofia Moderna II	A1, A2 i B1	27
6	Teoria del Coneixement		
	111012 Teoria del Coneixement I	A1	28
	111012 Teoria del Coneixement I	A2	29
	111012 Teoria del Coneixement I	B1	30
	111013 Teoria del Coneixement II	A1	31
	111013 Teoria del Coneixement II	A2	32
	111013 Teoria del Coneixement II	B1	33

ASSIGNATURES OPTATIVES

1.2 Antropologia		
111024 Filosofia de la Cultura I.....	A1 i B1	34
111025 Filosofia de la Cultura II.....	A1 i B1	36
1.3 Ètica		
111026 Teories Ètiques I.....	A1	37
111026 Teories Ètiques I.....	B1	38
111027 Teories Ètiques II.....	A1	39
111027 Teories Ètiques II.....	B1	40
1.4 Filosofia de la Història		
111040 Filosofia de la Història I.....	A1 i B1	41
111041 Filosofia de la Història II.....	A1 i B1	42
1.5 Filosofia de la Naturalesa		
111038 Filosofia de la Naturalesa I.....	A1	43
111038 Filosofia de la Naturalesa I.....	B1	45
111039 Filosofia de la Naturalesa II.....	A1	47
111039 Filosofia de la Naturalesa II.....	B1	48
1.6 Filosofia Social		
111028 Filosofia Social I.....	A1 i B1	49
111029 Filosofia Social II.....	A1 i B1	50
1.7 Història de la Ciència		
111036 Història de la Ciència I.....	A1 i B1	51
111037 Història de la Ciència II.....	A1 i B1	52
1.8 Història de la Filosofia		
111030 Història de la Filosofia Medieval I.....	A1	53
111030 Història de la Filosofia Medieval I.....	B1	54
111031 Història de la Filosofia Medieval II.....	A1	55
111031 Història de la Filosofia Medieval II.....	B1	58
111032 Història de la Filosofia del Renaixement I.....	A1 i B1	59
111033 Història de la Filosofia del Renaixement II.....	A1 i B1	60
1.9 Lògica		
111034 Lògica I.....	A1 i B1	61
111035 Lògica II.....	A1 i B1	62

SEGON CICLE

ASSIGNATURES TRONCALS

7 Corrents actuals de la Filosofia		
111014 Filosofia Contemporània I.....	A1	63
111014 Filosofia Contemporània I.....	A2	64
111014 Filosofia Contemporània I.....	B1	65
111015 Filosofia Contemporània II.....	A1	66
111015 Filosofia Contemporània II.....	A2	67
111015 Filosofia Contemporània II.....	B1	68

8 Estètica		
111016 Estètica I.....	A1 i B1	70
9 Filosofia de la Ciència		
111018 Filosofia de la Ciència I.....	A1	71
111018 Filosofia de la Ciència I.....	A2 i B1	72
111019 Filosofia de la Ciència II.....	A1	73
111019 Filosofia de la Ciència II.....	A2 i B1	74
10 Filosofia Política		
111020 Filosofia Política I.....	A1 i B1	75
111020 Filosofia Política I.....	A2	76
111021 Filosofia Política II.....	A1 i B1	77
111021 Filosofia Política II.....	A2	79
11 Metafísica		
111022 Metafísica I.....	A1	80
111022 Metafísica I.....	A2	81
111022 Metafísica I.....	B1	82
111023 Metafísica II.....	A1	83
111023 Metafísica II.....	A2	84
111023 Metafísica II.....	B1	85

ASSIGNATURES OPTATIVES

2.1 Antropologia Filosòfica Contemporània		
111305 Antropologia Filosòfica Contemporània: Introducció a la Filosofia de Heidegger.....	B1	86
111306 Antropologia Filosòfica Contemporània: L'Ull Utòpic.....	A1 i B1	87
2.2 Estètica		
111307 Estètica: Art i Simbolització: Nelson Goodman.....	B1	88
2.3 Ètica		
111135 Bioètica.....	A1	89
111281 Bioètica Fonamental i Reflexió Moral.....	A1	90
111308 L'Ètica Estoica.....	A1	91
2.4 Filosofia Contemporània		
111075 Història de la Filosofia Contemporània: Pensament i Decisió.....	B1	92
111216 Història de la Filosofia Contemporània: Filosofia i Hermenèutica.....	A1	93
111217 Història de la Filosofia Contemporània: Pensament i Crisi.....	B1	94
111309 Història de la Filosofia Contemporània: Walter Benjamin.....	B1	95
111310 Història de la Filosofia Contemporània: Sobre la Maia Memòria.....	B1	96
111311 Història de la Filosofia Contemporània: Filosofia i Gènere.....	A1	97

2.5 Filosofia de la Ciència		
111312	Temes de Filosofia de la Ciència: Societat de la Informació i Filosofia al Segle XXI A1	98
111313	Temes de Filosofia de la Ciència: Tecnociència, Naturalesa i Cultura: Models d'Interpretació, Valoració i Intervenció A1	99
2.6 Filosofia de la Natura		
111145	Temes de Cosmologia: Lectura de <i>De Anima</i> d'Aristòtil B1	100
111146	Temes de Cosmologia: Lectura de la <i>Física</i> d'Aristòtil B1	101
2.7 Filosofia del Llenguatge		
111147	Temes de Filosofia del Llenguatge: Filosofia de la Ment A1	102
111314	Temes de Filosofia del Llenguatge: Fonaments de Semàntica Intensional B1	103
2.8 Filosofia Política		
111152	Comunitat i Poder A1	105
111259	Assalts a la Raó Política II B1	106
111287	Política sense Estat A1	107
111315	La Filosofia d'Ortega y Gasset A1	108
2.9 Història de la Ciència		
111226	Temes d'Història de la Ciència: Galileu i l'Església A1	109
2.10 Història de la Filosofia		
111108	Temes d'Història de la Filosofia: Tragèdia Àtica i Filosofia I B1	110
111109	Temes d'Història de la Filosofia: Tragèdia Àtica i Filosofia, II B1	112
111196	Temes d'Història de la Filosofia: El Capgirament del Transcendentalisme B1	114
111316	Temes d'Història de la Filosofia: Polis i Estat A1	115
111317	Temes d'Història de la Filosofia: G. d'Occam: Epistemologia i Política II A1	116
111318	Temes d'Història de la Filosofia: La Revolució Cosmològica: de Copèrnic a Descartes A1	118
111319	Temes d'Història de la Filosofia: Introducció a la Sofística A1	119
111320	Temes d'Història de la Filosofia: Fenomenologia i Ontologia A1	120
111321	Temes d'Història de la Filosofia: Introducció a la Lògica de Hegel B1	121
111322	Temes d'Història de la Filosofia: Hegel versus Nietzsche A1	122
111323	Temes d'Història de la Filosofia: La Cosmologia i Antropologia en Giordano Bruno A1	123
111324	Temes d'Història de la Filosofia: G. d'Occam: Epistemologia i Política I A1	124

2.11 Història i Filosofia de la Lògica		
111272	Temes d'Història i Filosofia de la Lògica: Filosofia de la Matemàtica B1	126
111325	Temes d'Història i Filosofia de la Lògica: Veritat i Coneixement en la Ficció A1	127
2.12 Lògica		
111301	Temes de Lògica: Teoria de Conjunts B1	129
111326	Temes de Lògica: El Concepte d'Infinitud A1	130
111327	Temes de Lògica: Lògica Modal Quantificacional B1	131
111328	Temes de Lògica: Computabilitat A1	132
2.13 Metafísica		
111242	Qüestions de Metafísica: La Filosofia de la Religió, I A1	133
111243	Qüestions de Metafísica: La Filosofia de la Religió, II A1	134
111275	Teologia Natural: L'Home i el seu Accés a Déu B1	135
111329	Teologia Natural: L'Ésser de Déu B1	136
2.14 Teoria del Coneixement		
111173	Crítica del Coneixement I A1	137
111203	Teoria de la Racionalitat: Mètode i Filosofia Primera en les Filosofies del s. XVII B1	138

LLIURE ELECCIÓ

161018	Introducció al Grec Clàssic I A1	139
161019	Introducció al Grec Clàssic II A1	141
161051	Eros, Mística i Màgia en el Renaixement B1	143
Pendent	Sintaxi Grega (Textos Filosòfics) I A1	144
Pendent	Sintaxi Grega (Textos Filosòfics) II A1	145

Antropologia Filosòfica IMatèria: *Antropologia*

Cicle: I

Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques 1 despatx —*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *José María Ortega Ortíz*Llengua: *castellà*Grup: *A1***Temari**

1. Introducció: els problemes de la pregunta per l'home
2. Aclariments terminològics: subjecte-individu-individualisme-holisme
3. Sobre l'origen del concepte modern d'*individu*
4. Antropologia filosòfica i les ciències humanes
5. Teoria behaviorista de la persona
6. Teoria de la persona en la psicoanàlisi freudiana
7. La consciència col·lectiva en Durkheim
6. El jo i l'altre generalitzat en H. Mead

Bibliografia bàsica

- DUMONT, L. *Ensayos sobre el individualismo*. Madrid: Alianza Universidad, 1987.
 DURKHEIM. *La división del trabajo social*. Madrid: Akal, 1987.
 FREUD, S. *El malestar en la cultura*. Madrid: Alianza ED, 1970.
 GONZÁLEZ, A. *La pregunta por lo humano*. Barcelona: PPU, 1988.
 MEAD, H. *Espíritu, persona y sociedad*. Buenos Aires: Paidós, 1972.
 MOREY, M. *El hombre como argumento*. Barcelona: Anthropos, 1987.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Antropologia Filosòfica I

Matèria: Antropologia **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: teòriques 3 pràctiques 1 despatx —
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Francesc Pereña Blasi
Llengua: català **Grup:** A2

Objectius

1. Introduir l'alumnat en els problemes de la caracterització i la demarcació de la reflexió filosòfica sobre l'home
2. Fer una primera aproximació històrica al tema

Temari

1. Introducció: el problema de l'home com a problema filosòfic
 - a) L'antropologia filosòfica i les altres antropologies
 - b) L'antropologia filosòfica i les altres branques de la filosofia
2. Perspectiva històrica
 - a) Els orígens: el *Gènesi* i el mite de Prometeu
 - b) La concepció clàssica grega: sofistes, Sòcrates, Plató
 - c) L'humanisme materialista d'Epicur
 - d) Descartes: el problema ment-cos

Bibliografia bàsica

- CASSIRER, E. *Antropología filosófica*. Mèxic: FCE, 1948.
 DESCARTES, R. *Discurs del mètode*. Barcelona: Ed. 62, 1996.
 ———. *Meditaciones metafísicas*. Madrid: Alfaguara, 1977.
 DIÒGENES LAERCI. *Vida de Epicuro*. Edicions de la Universitat de Barcelona, 1981.
 GARCÍA GUAL, C. *Prometeo, mito y tragedia*. Madrid: Hiperión, 1979.
 MOREY, M. *El hombre como argumento*. Barcelona: Anthropos, 1986.
 PLATÓ. *Apologia de Sòcrates, Critó, Eutífró, Protàgores*. Barcelona: Ed. 62, 1992.
 ———. *Diálogos*. Madrid: Gredos, 1986, vol. 3.

Sistema d'avaluació

Examen al final del semestre.

Antropologia Filosòfica I

Matèria: Antropologia **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: teòriques 3 pràctiques 1 despatx —
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Octavi Plutats Riu
Llengua: català **Grup:** B1

Objectius

La primera part d'aquest curs estarà centrada a transmetre a l'alumnat el món de l'antropologia filosòfica en relació amb els coneixements de les ciències humanes; i la segona part consistirà en la presentació dels models de la filosofia de l'home dins de la cultura i la filosofia fins al segle XVII.

Temari

1. Estatut del discurs antropologicofilosòfic: objecte i mètode de l'antropologia filosòfica
2. Antropologia filosòfica i filosofia de la cultura
3. Antropologia filosòfica i ciències humanes (biologia, psicologia, sociologia i antropologia cultural)
4. L'origen de la subjectivitat humana i el problema del jo
5. La problemàtica dels límits i la finitud en l'home
6. La relació home-natura (subjecte-objecte)

Bibliografia bàsica

- GONZÁLEZ, A. *La pregunta por el hombre*. Barcelona: PPU, 1988.
 HARRIS, M. *Introducción a la antropología general*. Madrid: Alianza Editorial, 1981.
 MOREY, M. *El hombre como argumento*. Barcelona: Anthropos, 1987.
 PARIS, C. *El animal cultural*. Barcelona: Crítica, 1992.
 SAN MARTÍN, J. *En sentido de la filosofía del hombre*. Barcelona: Anthropos, 1988.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Antropologia Filosòfica II

Matèria: *Antropologia* Cicle: I
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques 1 despatx —*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *José María Ortega Ortíz*
 Llengua: *castellà* Grup: A1

Temari

1. El concepte de *subjecte* en Leibniz
2. Naturalesa i societat en Rousseau
3. Teoria del subjecte en Kant i Hegel
4. El treball alienat en Marx
5. El superhome en Nietzsche
6. Dilthey: l'home obert al món
7. L'antropologia de M. Scheler

Bibliografia bàsica

FROMM, E. *Marx y su concepción del hombre*. Mèxic: FCE, 1970.
 GARCIA BACCA, J. D. *Antropología filosófica contemporánea*. Barcelona: Anthropos, 1980.
 KANT, I. *Filosofía de la historia*. Mèxic: FCE, 1970.
 MARX, K. *Manuscritos de economía y filosofía*. Madrid: Alianza Editorial, 1970.
 RENAUT, A. *La era del individuo*. Barcelona: Destino, 1973.
 SCHELER, M. *El puesto del hombre en el cosmos*. Buenos Aires: Losada, 1968.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Antropologia Filosòfica II

Matèria: *Antropologia* Cicle: I
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques 1 despatx —*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Francesc Pereña Blasí*
 Llengua: *castellà* Grup: A2

Objectius

1. Presentar el model major del pensament antropologicofilosòfic del segle XIX en la seva relació crítica amb el model de la filosofia anterior
2. Fer un seguiment del debat entre tres grans pensadors del segle XX sobre el problema de la relació entre antropologia i filosofia

Temari

- I. Segle XIX
 - a) La filosofia a la mort de Hegel
 - b) Feuerbach: antropologia filosòfica com a *filosofia del futur*
 - c) Feuerbach i Marx
- II. Segle XX
 - a) El programa de Scheler
 - b) L'*animal simbòlic* de Cassirer
 - c) Heidegger: la *qüestió de l'home* i la *qüestió de l'ésser*. *Anàlisi de l'existència com a ontologia fonamental*
 - d) Existència com a *ésser-en-el-món*
 - e) Antropologia i filosofia: Cassirer, Heidegger

Bibliografia bàsica

CASSIRER, E. *Antropología filosófica*. Mèxic: FCE, 1948.
 FEUERBACH, L. *Manifestos antropológicos*. Barcelona: Laia, 1984.
 GARCIA BACCA, J. D. *Antropología filosófica contemporánea*. Barcelona: Anthropos, 1982.
 HEIDEGGER, M. *Ser y tiempo*. Santiago de Chile: Editorial Universitaria, 1997.
 ———. *Kant y el problema de la metafísica*. Mèxic: FCE, 1986.
 LÖWITZ, K. *De Hegel a Nietzsche*. Buenos Aires: Sudamericana, 1968.
 MARX, K. *Manuscritos económico-filosóficos*. Barcelona: Edicions 62, 1991.
 MARX, K.; ENGELS, F. *La ideología alemana*. Barcelona: Laia, 1987.
 SCHELER, M. *El puesto del hombre en el cosmos*. Buenos Aires: Losada, 1976.

Sistema d'avaluació

Examen al final del semestre.

Antropologia Filosòfica II

Matèria: *Antropologia* Cicle: I
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques 1 despatx —*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Agustín González Gallego*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Objectius

1. Exposició històrica del desenvolupament de la reflexió sobre l'home en el s. xix. L'home com a problema
2. Exposició històrica dels temes nuclears de l'antropologia filosòfica en el s. xx: crisi del subjecte i les seves conseqüències, el problema de la identitat i de l'humanisme

Temari

1. Les preguntes antropològiques kantianes
2. Els filòsofs de la sospita: Marx, Nietzsche, Freud
3. Una nova forma de pensar en l'home: Feuerbach, Scheler, Cassirer, Heidegger, Foucault
4. Crisi del subjecte i el problema de la identitat
5. La discussió sobre l'humanisme: Heidegger, Sartre, Todorov

Bibliografia bàsica

AGAMBEN, G. *La comunidad que viene*. València: Pre-textos, 1996.
 FOUCAULT, M. *Hermenèutica del sujeto*. Madrid: La Piqueta, 1994.
 GONZÁLEZ, A. *El hombre como divina ausencia*. Barcelona: Textos Universitarios "Sant Jordi", 1998.
 TODOROV, T. *El jardín imperfecto*. Barcelona: Paidós, 1999.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Ètica I

Matèria: *Ètica* Cicle: I
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques 1 despatx —*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Margarita Boladeras Cucurella*
 Llengua: *castellà* Grup: A1

Objectius

1. Analitzar l'experiència moral
2. Llegir algunes obres cabdals de la filosofia moral (Aristòtil, Epicur, Kant, Mill)
3. Introduir l'alumnat en la terminologia i en les formes de raonament de l'àmbit de l'ètica

Temari

1. L'acció humana. Diferents tipus d'acció. Què significa *moral*? Valors i principis
2. Acció: objectius i mitjans. Causes i motivacions. Emotivitat i raonament
3. Determinisme o llibertat?
4. La recerca de la felicitat. Plaer, benestar, felicitat
5. La justícia. Pensadors clàssics i moderns. La situació contemporània

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Ètica nicomàquea. Ètica eudèmia*. Madrid: Gredos, 1985.
 BERLIN, I. *Cuatro ensayos sobre la libertad*. Madrid: Alianza Editorial, 1988.
 BOLADERAS. *Libertad y tolerancia. Éticas para sociedades abiertas*. Edicions de la Universitat de Barcelona, 1993.
 BRANDT, R. B. *Teoría ética*. Madrid: Alianza Editorial, 1982.
 EPICUR. *Obras*. Edició de M. Jufresa. Madrid: Tecnos, 1994.
 HUME, D. *Investigación sobre los principios de la moral*. Madrid: Alianza Editorial, 1993.
 KANT, I. *Fundamentación de la metafísica de las costumbres*. Madrid: Espasa Calpe.
 MILL, J. S. *Sobre la libertad*. Madrid: Alianza Editorial, 1981.
 TUGENDHAT, E. *Lecciones de ética*. Barcelona: Gedisa, 1997.

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada de les pràctiques. Exercici de teoria al final del quadrimestre: un qüestionari breu i un comentari de text.

Ètica I

Matèria: *Ètica* Cicle: I
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques 1 despatx --*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Margarita Mauri Álvarez*
 Llengua: *català* Grup: *A2*

Objectius

Introduir l'alumnat en el sistema ètic d'Aristòtil amb la finalitat que assoleixi un domini conceptual i terminològic d'aquest sistema.

Temari

1. Introducció: definició, metodologia i relació de l'ètica amb altres ciències
2. Aristòtil: la filosofia de les coses humanes
3. *Ètica nicomaquea. Llibre I*
4. *Ètica nicomaquea. Llibre II*
5. *Ètica nicomaquea. Llibre III*
6. *Ètica nicomaquea. Llibre IV*
7. *Ètica nicomaquea. Llibre V*
8. *Ètica nicomaquea. Llibre VI*
9. *Ètica nicomaquea. Llibre VII*
10. *Ètica nicomaquea. Llibre VIII*
11. *Ètica nicomaquea. Llibre IX*
12. *Ètica nicomaquea. Llibre X*

Classes pràctiques: lectura de l'*Ètica nicomaquea*.

Bibliografia bàsica

- ARISTÒTIL. *Ètica a Nicómaco*. Traducció de J. Marías i M. Araujo. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1981.
 ———. *Ètica nicomáquea*. Traducció de J. Pallí. Madrid: Gredos, 1988.
 ———. *Ètica nicomaquea*. Traducció de J. Batalla. 2 vol. Barcelona: Fundació Bernat Metge, 1995.

Sistema d'avaluació

1. Examen final
2. Lectures obligatòries

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Els criteris de correcció de l'examen seran els següents:

1. Ús adequat de la terminologia filosòfica
2. Precisió conceptual
3. Presentació formal i ortogràfica correcta
4. Adequació pregunta-resposta

Ètica I

Matèria: *Ètica* Cicle: I
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques 1 despatx --*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Norbert Bilbeny García*
 Llengua: *català* Grup: *B1*

Objectius

Introducció sistemàtica als conceptes bàsics de la filosofia moral

Temari

1. Moral i ètica
2. Antropologia moral
3. Psicologia moral
4. L'obligatorietat moral
5. Ètica metanormativa
6. Tipologies de la fonamentació moral

Bibliografia bàsica

- ARISTÒTIL. *Ètica nicomáquea*. Madrid: Gredos, 1985.
 BILBENY, N. *Aproximación a la ética*. Barcelona: Ariel, 1992.
 BILBENY, N. *La revolución en la ética*. Barcelona: Anagrama.
 KANT, I. *Fundamentación de la metafísica de las costumbres*. Madrid: Espasa-Calpe, 1995.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball opcional.

Ètica II	
Matèria: Ètica	Cicle: I
Tipus: troncal	Crèdits: 6
Període lectiu: 2n semestre	
Hores setmanals: teòriques 3	pràctiques 1
despatx —	
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica	
Professorat: Norbert Bilbeny Garcia	
Llengua: català	Grup: B1

Temari

1. Corrents del naturalisme ètic
2. Decisionisme ètic
3. Corrents del transcendentalisme ètic
4. El cognitivisme ètic
5. Nous desenvolupaments del cognitivisme ètic
6. Ètica aplicada: nocions i problemes

Bibliografia bàsica

BILBENY, N. *Aproximació a la ètica*. Barcelona: Ariel, 1992.
 BILBENY, N. *La revolució en la ètica*. Barcelona: Anagrama.
 MILL, J. S. *L'utilitarisme*. Barcelona: Laia.
 NIETZSCHE, F. *La genealogia de la moral*. Madrid: Alianza Editorial, 1972.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball opcional.

Introducció a la Lògica I	
Matèria: Lògica	Cicle: I
Tipus: troncal	Crèdits: 7,5
Període lectiu: 1r semestre	
Hores setmanals: teòriques 3	pràctiques 1
despatx 1	
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència	
Professorat: J. Bagaria (A1), E. Casanovas (A2), I. Jané (B1)	
Llengua: català (A1, B1), castellà (A2)	Grup: A1, A2 i B1

Objectius

El curs té dues parts. En la primera s'exposa el fragment més bàsic de la lògica clàssica: la lògica d'enunciats. En la segona s'introdueix l'àlgebra elemental de conjunts i les aplicacions a la lògica.

Temari

1. Introducció
2. La lògica d'enunciats: sintaxi
3. La lògica d'enunciats: semàntica
4. Àlgebra elemental de conjunts
5. Raonaments sil·logístics

Bibliografia bàsica

BADESA, C.; JANÉ, I.; JANSANA, R. *Elementos de lògica formal*. Barcelona: Ariel, 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Introducció a la Lògica II

Matèria: Lògica
 Tipus: troncal Crèdits: 7,5 Període lectiu: 2n semestre Cicle: I
 Hores setmanals: teòriques 3 pràctiques 1 despatx 1
 Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
 Professorat: I. Jané (A1), R. Jansana (A2, B1)
 Llengua: català (A1), castellà (A2, B1) Grup: A1, A2 i B1

Objectius

El curs consisteix en una introducció a la lògica de primer ordre. Prèviament es desenvolupen els conceptes bàsics necessaris de teoria de conjunts: relacions i funcions.

Temari

1. Introducció
2. Relacions i funcions
3. La lògica de primer ordre: sintaxi
4. La lògica de primer ordre: semàntica

Bibliografia bàsica

BADESA, C.; JANÉ, I.; JANSANA, R. *Elementos de lógica formal*. Barcelona: Ariel, 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia del Llenguatge I

Matèria: Filosofia del Llenguatge Cicle: I
 Tipus: troncal Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: teòriques 3 pràctiques — despatx 1
 Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
 Professorat: Manuel Pérez Otero (A2), Ramon Cirera (A1, B1)
 Llengua: castellà (A2) / català (A1, B1) Grup: A1, A2 i B1

Objectius

Es pretén que l'alumnat adquireixi certes nocions bàsiques de la disciplina, per tal d'entrar en contacte amb les diferents tesis sobre la referència que ha protagonitzat la discussió filosòfica des de Frege fins a l'actualitat.

Temari

1. Conceptes bàsics de la filosofia del llenguatge
2. Frege: sentit i referència
3. La teoria de les descripcions de Russell
4. Referència directa i externisme lingüístic

Bibliografia bàsica

- ACERO, J. J. *Lenguaje y filosofía*. Barcelona: Octaedro, 1993.
 DONNELLAN, K. «Referencia y descripciones definidas» [1966]. A: Valdés (ed.), 1999.
 FREGE, G. «Sobre sentido y referencia» [1892]. A: Frege, G. *Ensayos de semántica y filosofía de la lógica*. Madrid: Tecnos, 1998; a: Frege, G. *Estudios sobre semántica*. Barcelona: Ariel, 1971; i també a: Valdés (ed.).
 GARCÍA SUÁREZ, A. *Modos de significar. Una introducción temática a la filosofía del lenguaje*. Madrid: Tecnos, 1997.
 GARCÍA-CARPINTERO, M. *Las palabras, las ideas y las cosas: una presentación de la filosofía del lenguaje*. Barcelona: Ariel, 1996.
 KRIPKE, S. *El nombrar y la necesidad* [1972]. Mèxic: UNAM, 1985 [Traducció de l'original *Naming and Necessity*. Harvard: Harvard University Press, 1980].
 PÉREZ OTERO, M.; GARCÍA-CARPINTERO, M. *Filosofía del lenguaje (Textos docents: Texto-Guía)*. Barcelona: Edicions Universitat de Barcelona, 2000.
 PÉREZ OTERO, M. *Aproximació a la filosofia del llenguatge (Textos docents: Texto-Guía)*. Barcelona: Edicions Universitat de Barcelona, 2001.
 PUTNAM, H. «Significado y referencia» [1973]. A: Valdés (ed.), 1999.
 ——. «El significado de "significado"» [1975]. A: Valdés (ed.).
 RUSSELL, B. «Conocimiento directo y conocimiento por descripción» [1912]. A: *Los problemas de la filosofía*. Barcelona: Labor, 1986.
 ——. «Descripciones» [1919]. A: Valdés (ed.).
 SEARLE, J. R. «Nombres propios y descripciones» [1967]. A: Valdés (ed.).
 VALDÉS, L. M. (ed.). *La búsqueda del significado*. Madrid: Tecnos, 1991; i 3a edició, 1999.

Sistema d'avaluació

Examen final i exercicis durant el curs.

Filosofia del Llenguatge IIMatèria: *Filosofia del Llenguatge*

Cicle: I

Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 1*Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*Professorat: *Manuel Campos (A2, B1), Ramon Cirera (A1)*Llengua: *català*Grup: *A1, A2 i B1***Objectius**

Aquest segon semestre consistirà en una introducció a les idees de diferents filòsofs que, en les seves reflexions sobre la naturalesa del significat, han assenyalat, des de posicions diverses, els vincles entre llenguatge i conducta humana.

Temari

1. El significat com a ús en el segon Wittgenstein
 - a) La concepció mentalista del significat
 - b) Normativitat i concordança amb regles
2. Quíne
 - a) La distinció analític/sintètic
 - b) Verificacionisme i holisme
 - c) Indeterminació de la traducció radical
3. Intenció i significat: el programa de Grice
 - a) Significat ocasional del parlat
 - b) La convencionalitat del llenguatge
 - c) Implicatures conversacionals

Bibliografia bàsica

- ACERO, J. J. *Filosofia y análisis del lenguaje*. Madrid: Cincel, 1985.
 ———. *Lenguaje y filosofía*. Barcelona: Octaedro, 1993.
 ACERO, J. J.; BUSTOS, E.; QUESADA, D. *Introducción a la filosofía del lenguaje*. Madrid: Cátedra, 1982.
 GARCÍA SUÁREZ, A. *Modos de significar*. Madrid: Tecnos, 1997.
 GARCÍA-CARPINTERO, M. *Las palabras, las ideas y las cosas: una presentación de la filosofía del lenguaje*. Barcelona: Ariel, 1996.
 GRICE, H. P. «Las intenciones y el significado del hablante» [1969]. A: Valdés (ed.).
 ———. «Lógica y conversación» [1975]. A: Valdés (ed.).
 HIERRO, S.; PESCADOR, J. *Principios de filosofía del lenguaje*. Madrid: Alianza Universidad Textos, 1985.
 KENNY, A. *Wittgenstein*. Madrid: AU, 1982. [1972].
 LEWIS, D. «Lenguas, lenguaje y gramática» [1974]. A: HARMAN, G. (ed.). *Sobre Noam Chomsky: Ensayos críticos*. Madrid: Alianza Universidad, 1981.
 QUINE, W. O. «Dos dogmas del empirismo» [1953]. A: Valdés (ed.).
 ———. «Significado y traducción» [1959]. A: Valdés (ed.).
 ———. *Palabra y objeto*. Barcelona: Labor, 1968. [1960].
 ———. *La búsqueda de la verdad*. Barcelona: Crítica, 1992. [1990].
 VALDÉS, L. M. (ed.) *La búsqueda del significado*. Madrid: Tecnos, 1991.
 WITTGENSTEIN, L. *Investigaciones filosóficas*. Madrid: Crítica, 1988. [1953].
 ———. *Los cuadernos azul y marrón*. Madrid: Tecnos, 1968. [1958].

Sistema d'avaluació

Exercicis breus al llarg del curs i examen final.

Història de la Filosofia Antiga I

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** I
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques 1 despatx* —
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Antonio Alegre Gorri*
Llengua: *castellà* **Grup:** A1

Temari

En aquest curs s'estudiarà el pensament prepolític (el denominat pensament mític), el naixement de la *polis* i el naixement consegüent de la filosofia al voltant del tema de l'*arkhé* de la *physis* i l'inici de la gran cadena de l'ésser. S'estudiaran els filòsofs presocràtics, amb especial atenció als pitagòrics, els jònics, Heràclit, Parmènides, els atomistes, Empèdocles, Anaxàgores, la sofística i Sòcrates, amb referències intenses a la tragèdia àtica. Però s'estudiarà especialment el pensament de Plató en tots els seus vessants: històric, universal, filosòfic, dialèctic i mític. Es treballarà amb fonts directes i s'ensenyarà a l'alumnat a realitzar treballs d'investigació. Les pràctiques consistiran en la lectura del diàleg platònic *Sofista*.

Bibliografia bàsica

1. Fonts

ARISTÒTIL. *Metafísica*. Madrid: Gredos.
 ——. *De Anima*. Madrid: Gredos.
 DIÒGENES LAERCI. *Las vidas de los filósofos ilustres*. 2 vol. Barcelona: Iberia, i Barcelona: Laia, 1981.
 KIRK, G. S.; RAVEN, E. *Los filósofos presocráticos*. Madrid: Gredos, 1983.
 PIQUÉ ANGORDANS. *Sofistas, testimonios y fragmentos*. Barcelona: Bruguera, 1987.
 PLATÓ. *Tots els diàlegs*. Edicions de Gredos, IEC, Bernat Metge.
 TRAGÈDIES. Madrid: Gredos. [Diversos volums i diverses dates de publicació].
 UNTERSTEINER, M. *Sofisti: testimonianza e frammenti*. Florència: La Nuova Italia, 1967.

2. Bibliografia secundària

ALEGRE GORRI, A. *Estudios sobre los presocráticos*. Barcelona: Anthropos, 1985.
 ——. *La sofística y Sócrates*. Barcelona: Montesinos, 1987.
 ——. *Historia de la filosofía antigua*. Barcelona: Anthropos, 1988.
 ——. *Textos de filosofía. Platón*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, ICE, 1983.
 AMSTRONG, A. H. *Introducción a la filosofía antigua*. Buenos Aires: EUDEBA, 1983.
 BRUN, J. *Platón y la Academia*. Barcelona: Paldós, 1992.
 GÜTHRIE. *Historia de la filosofía griega*. Madrid: Gredos. [Diversos volums i diverses dates de publicació].
 JAEGER, W. *Paideia*. Mèxic: FCE, 1981.
 DIVERSOS AUTORS. *Enciclopedia iberoamericana de la filosofía: Historia de la filosofía antigua*. Madrid: Trotta, 1996.
 DIVERSOS AUTORS. *Los filósofos y sus filosofías*. Barcelona: Vicens Vives, 1976, vol. I.

Sistema d'avaluació

Examen final i exercicis durant el curs.

Història de la Filosofia Antiga I

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** I
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques 1 despatx* —
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Miguel Candel Sanmartín*
Llengua: *castellà* **Grup:** A2

Temari

L'objecte del curs serà l'estudi dels orígens del pensament racional a Grècia, a través d'un procés d'allunyament progressiu de les explicacions mitocoreligioses que l'ésser humà primitiu dona dels fenòmens naturals i de les societats humanes. Les dues grans etapes d'aquest procés són les recorregudes, successivament, per les teories cosmològiques dels anomenats presocràtics i per les reflexions eticopolítiques dels sofistes, dels quals es destaquen i als quals s'oposen finalment les diverses escoles nascudes del magisteri de Sòcrates, amb la figura capdavantera de Plató com a vertader *pere de la filosofia*. Les classes pràctiques se centraran en l'anàlisi i el comentari dels textos de lectura obligatòria que s'indiquen al final de la bibliografia.

Bibliografia bàsica

1. Fonts

PRESOCRÀTICS. *Los filósofos presocráticos*. 3 vol. Traduccions i comentaris de Conrad Eggers Lan i altres. Madrid: Gredos, 1978-1980.
 ——. *Los filósofos presocráticos. Fragmentos escollits i comentats* per G. S. Kirk i J. E. Raven. Madrid: Gredos, 1994 [textos grecs i traducció castellana].
 SOFISTES. *Sofisti. Frammenti e testimonianza*. 3 vol. Edició i traducció de M. Untersteiner. Florència: La Nuova Italia, 1949.
 ——. *Protágoras y Gorgias. Fragmentos y testimonios*. Barcelona: Orbis, 1984.
 ——. *Protágoras de Abdera. Dissoi Logoi. Textos relativistas*. Traducció i comentari de José Solana Dueso. Madrid: Akal, 1996.
 ——. *Sofistas. Testimonios y fragmentos*. Madrid: Gredos, 1996.
 PLATÓ. *Diálogos*. 6 vol. Madrid: Gredos. [Textos grecs corresponents: els d'Oxford Classical Texts o Les Belles Lettres].
 ——. *Diálogos*. 17 vol. Barcelona: Fundació Bernat Metge, Ed. Alpha. (Col·lecció CGL) [edició incompleta].

2. Bibliografia secundària

ALEGRE, A. *La sofística y Sócrates. Ascenso y caída de la polis*. Barcelona: Montesinos, 1986.
 ANNAS, J. *An Introduction to Plato's Republic*. Oxford University Press, 1981.
 ——. *Platonic Ethics. Old and New*. Ithaca/Londres: Cornell University Press, 1999.
 BARNES, J. *Los presocráticos*. Madrid: Cátedra, 1992.
 BENSON, H. H. (coord.). *Essays on the Philosophy of Socrates*. Oxford University Press, 1992.
 BRAGUE, R. *Du temps chez Platon et Aristote*. Paris: PUF, 1981.
 BRANHAM, R. B. *Los cínicos. El movimiento cínico en la antigüedad y su legado*. Barcelona: Seix Barral, 2000.
 BREDLOW, L. *El tratado de Gorgias. De lo que no es, o de la naturaleza*. Barcelona: Fac. Filosofia UB, 1996.
 ——. *El poema de Parménides*. Barcelona: Fac. Filosofia UB, 2001.
 BUENO, G. *La metafísica presocrática*. Oviedo: Pentalfa, 1974.
 CANTO-SPERBER, M. (coord.). *Les paradoxes de la connaissance*. Paris: Odile Jacob, 1991.
 CAPELLE, W. *Historia de la filosofía griega*. Madrid: Gredos, 1972.*

- CASADESÚS, F. *Demócrito*. Madrid: Ediciones del Orto, 1999.
 CASSIN, B. *L'effet sophistique*. París: Gallimard, 1995.
 COLLI, G. *La sabiduría griega*. Madrid: Trotta, 1995.
 CORNFORD, F. M. *Platón y Parménides*. Madrid: Visor, 1989.
 ———. *Principium sapientiae*. Madrid: Visor, 1987.
 DUPRÉEL, E. *Les sophistes*. Neuchâtel: Du Griffon, 1948.
 GARCÍA GUAL, C. (coord.) *Historia de la filosofía antigua*. Enciclopedia Iberoamericana de Filosofía. Madrid: Trotta, 1997, vol. 14.*
 GIGON, O. *Los orígenes de la filosofía griega*. Madrid: Gredos, 1971.
 GÓMEZ-LOBO, A. *La ética de Sócrates*. México: FCE, 1989.
 GUTHRIE, W. K. C. *Historia de la filosofía griega*. 6 vol. Madrid: Gredos, 1984-1993.*
 HADOT, P. *¿Qué es la filosofía antigua?* México: FCE, 1998.
 HERBIG, J. *La evolución del conocimiento (del pensamiento mítico al pensamiento racional)*. Barcelona: Herder, 1996.
 IRWIN, T. *Plato's Moral Theory*. 6a ed. Oxford: Clarendon, 1991.
 KOBUSCH, T. BURKHARDT, M. (coord.). *Platon. Seine Dialoge in der Sicht neuer Forschungen*. Darmstadt: WBG, 1996.
 LLEDÓ, E. *La memoria del Logos*. Madrid: Taurus, 1984.
 LLOYD, G. E. R. *Polaridad y analogía*. Madrid: Taurus, 1987.*
 MARTÍNEZ MARZOA, F. *Ser y diálogo. Leer a Platón*. Madrid: Istmo, 1996.
 MONDOLFO, R. *Sócrates*. Buenos Aires: Eudeba, 1996.
 MONTET, D. *Les traits de l'être. Essai sur l'ontologie platonicienne*. Grenoble: Millon, 1990.
 MONTSERRAT, J. *Platón. De la perplejidad al sistema*. Barcelona: Ariel, 1995.
 NILSSON, M. P. *Historia de la religión griega*. Madrid: Gredos, 1970.
 PHILONENKO, A. *Leçons platoniciennes*. París: Les Belles Lettres, 1997.
 ROBINSON, T. M. *Plato's Psychology*. 2a ed. Toronto: University of Toronto Press, 1995.
 SALLIS, J. *Being and Logos. Reading the Platonic Dialogues*. 3a ed. Bloomington: Indiana University Press, 1996.
 SCHUHL, P. M. *Études platoniciennes*. París: PUF, 1960.
 VANDER WAERDT, P. A. (coord.). *The Socratic Movement*. Ithaca (NY): Cornell University Press, 1994.
 VERNANT, J. P. *Mito y pensamiento en la Grecia antigua*. Barcelona: Ariel, 1983.
 VLASTOS, G. *Socrates Ironist and moral philosopher*. Cambridge University Press, 1991.

(*) Obres de referència també per a Història de la Filosofia Antiga II.

Sistema d'avaluació

És condició indispensable per seguir el curs conèixer l'alfabet grec (no necessàriament la llengua grega).

Lectures obligatòries:

PRESOCRÀTICS: tots els fragments d'Heràclit, Parmènides, Melissos, Anaxàgores, Demòcrit, Protàgores i Gòrgies. PLATÓ: *Gòrgies*, *Menó*, *República* i *Timeu*.

Examen final (prova objectiva i comentari d'un fragment d'alguna de les lectures obligatòries).

Història de la Filosofia Antiga I

Matèria: <i>Història de la Filosofia</i>	Cicle: I	
Tipus: <i>troncal</i>	Crèdits: 6	Període lectiu: <i>1r semestre</i>
Hores setmanals: <i>teòriques 3</i>	<i>pràctiques 1</i>	<i>despatx —</i>
Departament: <i>Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura</i>		
Professorat: <i>Isabel Méndez Lloret</i>		
Llengua: <i>castellà</i>	Grup: <i>B1</i>	

Temari

Des del pensament prepolític fins a Plató (excloent Plató), analitzar l'origen del pensament com a proposta política, mitjançant la lectura directa de les fonts.

Bibliografia bàsica

1. Fonts
 DIÒGENES LAERTI. *Vidas de filòsofos*. 2 vol. Barcelona: Iberia, 1962.
 KIRK, G. S.; RAVEN, E.; SCHOFIELD, M. *Los filòsofos presocráticos*. Madrid: Gredos, 1987.
 PLATÓ. *Diálogos*. Madrid: Gredos, 1981.

2. Estudis

Es donaran a classe.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

A classe s'assenyalaran les lectures obligatòries.

Història de la Filosofia Antiga II

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: I
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: *teòriques 3* *pràctiques 1* *despatx —*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Antonio Alegre Gorri*
 Llengua: *castellà* Grup: A1

Temari

L'objecte del curs serà, com a continuació d'Història de la Filosofia Antiga I, l'adquisició d'un coneixement global del desenvolupament del pensament posterior a Plató, etapa caracteritzada per la fixació de la taxonomia del saber, irreversiblement dividit, a partir d'Aristòtil, en teòric, ètic i productiu. Els autors en els quals es posarà més atenció seran: Aristòtil, Epicur, els diversos representants de la tradició estoica grega, Sèneca i els neoplatònics. L'estudi d'aquests autors no es limitarà només a l'anàlisi historicofilològica, sinó que tindrà com a objectiu principal l'actualització dels problemes plantejats pels antics davant de les idees filosòfiques del present. Les classes pràctiques se centraran en el comentari del text aristotèlic *Metafísica*.

Bibliografia bàsica

1. Fonts

- ARISTÒTIL. *Metafísica. Acerca de la generación y la corrupción. Acerca del alma. Tratados de lógica (Organon) I i II*. Madrid: Gredos. [Textos grecs corresponents: els d'Oxford Classical Texts o Les Belles Lettres].
 ESTOICS. *Stoicorum veterum fragmenta*. Edició de Hans von Arnim. 4 vol. Stuttgart: Teubner, 1964 [grec-alemany].
 EPICUR. *Opera*. Edició de Graziano Arrighetti. Torí: Einaudi, 1960 [grec-italià] i 1967 [italià].
 ———. *Lettres et maximes*. Edició de Marcel Conche. 3a edició. París: PUF, 1992 [grec-francès].
 LUCRECI. *De la naturaleza*. Versió de l'abat Marchena. Madrid: Ciencia Nueva, 1968.
 ———. *De la nature*. Edició de José Kany-Turpin. París: Aubier, 1993 [latí-francès].
 SÈNECA. *Diàlegs De vita beata, De constantia sapientis i De tranquillitate animi*. París: Les Belles Lettres, 1965, 1966 [latí-francès].
 AUTORS HEL·LENÍSTICS en general (antologia per escoles i temes). *The Hellenistic Philosophers*. Edició traduïda i comentada d'A. A. Long i D. N. Sedley. 2 vol. Cambridge University Press, 1995 [grec/latí-anglès].

2. Bibliografia secundària

- ALEGRE, A. *Estudios sobre los presocráticos*. Barcelona: Anthropos, 1985.
 ———. *La sofística y Sócrates*. Barcelona: Montesinos, 1987.
 ———. *Historia de la filosofía antigua*. Barcelona: Anthropos, 1988.
 ———. *Textos de filosofía. Platón*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, ICE, 1983.
 AUBENQUE, P. *El problema del ser en Aristóteles*. Madrid: Taurus, 1981.
 ———. *La prudence chez Aristote*. París: PUF, 1963.
 GARCÍA GUAL, C.; IMAZ, M. J. *La filosofía helenística: éticas y sistemas*. Madrid: Cincel, 1986.
Enciclopedia iberoamericana de filosofía: Historia de la filosofía antigua. Madrid: Trotta, 1996.

Sistema d'avaluació

Examen final i exercicis durant el curs.

Història de la Filosofia Antiga II

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: I
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: *teòriques 3* *pràctiques 1* *despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Miguel Candel Sanmartín*
 Llengua: *castellà* Grup: A2

Temari

L'objecte del curs serà, com a continuació d'Història de la Filosofia Antiga I, l'adquisició d'un coneixement global del desenvolupament del pensament antic posterior a Plató, etapa caracteritzada per la fixació de la taxonomia del saber, irreversiblement dividit, a partir d'Aristòtil, en teòric, ètic i productiu. Els autors més treballats seran: Aristòtil, Epicur, els estoics antics, Sext Empíric i Plotí. L'estudi d'aquests autors no es limitarà a la mera anàlisi historicofilològica, sinó que tindrà com a objectiu principal l'actualització dels problemes plantejats pels antics davant de les idees filosòfiques del present. Les classes pràctiques se centraran en l'anàlisi d'alguns textos de lectura obligatòria indicats al final de la bibliografia.

Bibliografia bàsica

1. Fonts

- ARISTÒTIL. *Metafísica, Física, Acerca del cielo - Meteorológicos, Acerca del alma, Tratados de lógica (Organon) I i II, Ética nicomáquea - Ética eudemia*. Madrid: Gredos. [Textos grecs corresponents: els d'Oxford Classical Texts o Les Belles Lettres].
 ———. *Ética a Nicómaco*. Edició de M. Araujo i J. Marías. 4a ed. Madrid: CEC, 1985 [grec-castellà].
 AUTORS HEL·LENÍSTICS (antologia per escoles i temes). *The Hellenistic Philosophers*. Edició, traducció i comentaris d'A. A. Long i D. N. Sedley. 2 vol. Cambridge University Press, 1995 [grec/latí-anglès].
 EPICUR. *Opera*. Ed. de Graziano Arrighetti. Torí: Einaudi, 1960 [grec-italià] i 1967 [italià].
 ———. *Lettres et maximes*. Ed. de Marcel Conche. 3a ed. París: PUF, 1992 [grec-francès].
 ———. *Obras*. Introducció, traducció i notes de Montserrat Jufresa. Madrid: Tecnos, 1994.
 ———. *Lettres*. Edició i traducció de Montserrat Jufresa. Barcelona: Fundació Bernat Metge, Alpha. (Col·lecció dels Clàssics Grecs i Llatins, 192).
 ESTOICS. *Stoicorum veterum fragmenta*. Ed. de Hans von Arnim. 4 vol. Stuttgart: Teubner, 1964 [grec-alemany].
 ———. *Los estoicos antiguos*. Madrid: Gredos, 1996.
 LUCRECI. *De la naturaleza*. Versió de l'abat Marchena. Madrid: Ciencia Nueva, 1968.
 ———. *De la nature*. Edició i traducció de Joaquim Balcells. Barcelona: Fundació Bernat Metge, Alpha. (Col·lecció dels Clàssics Grecs i Llatins, 1 i 31).
 ———. *De la nature*. Edició de José Kany-Turpin. París: Aubier, 1993 [latí-francès].
 PLOTÍ. *Enéadas*. 3 vol. Madrid: Gredos, 1982, 1985. [Textos grecs corresponents: els d'Oxford Classical Texts].
 POSIDONI. *Testimonia and fragments*. Edició de L. Edelstein i J. G. Kidd. 2 vol. Cambridge (Mass.) University Press, 1989 [grec-anglès].
 PROCLE. *Théologie platonicienne*. Edició i traducció de H. D. Saffrey i L. G. Westerink. 6 vol. París: Les Belles Lettres, 1968-1987 [grec-francès].
 SEXT EMPÍRIC. *Esbozos pirrónicos*. Introducció, traducció i notes d'Antonio Gallego i Teresa Muñoz. Madrid: Gredos, 1993.

2. Bibliografia secundària

- ÁLVAREZ, A.; MARTÍNEZ, R. (comp.). *En torno a Aristóteles*. Santiago: Universidad de Santiago de Compostela, 1998.
- AUBENQUE, P. *El problema del ser en Aristóteles*. Madrid: Taurus, 1981.
- _____. *La prudencia en Aristóteles*. Barcelona: Crítica, 1999.
- BERTI, E. *Aristotele: dalla dialettica alla filosofia prima*. Pàdua: CEDAM, 1977.
- BRUN, J. *Aristóteles y el Liceo*. Barcelona: Paidós, 1992.
- COMBÈS, J. *Études néoplatoniciennes*. Grenoble: Millon, 1989.
- COOPER, J. M. *Reason and Emotion (Essays on Ancient Moral Psychology and Ethical Theory)*. Princeton University Press, 1998.
- FARRINGTON, B. *La rebelión de Epicuro*. Barcelona: Laia, 1974.
- GARCÍA GUAL, C. *Epicuro*. 5a ed. Madrid: Alianza, 1993.
- GARCÍA GUAL, C.; ACOSTA, E. *Ética de Epicuro. La génesis de una moral utilitaria*. Barcelona: Barral, 1974 [grec-castellà].
- GARCÍA GUAL, C.; IMAZ, M. J. *La filosofía helenística: éticas y sistemas*. Madrid: Cincel, 1986.
- GÓMEZ-PIN, V. *El orden aristotélico*. Barcelona: Ariel, 1984.
- GRANGER, G. G. *La théorie aristotélicienne de la science*. Paris: Aubier, 1976.
- GUARIGLIA, O. *La ética en Aristóteles o la moral de la virtud*. Buenos Aires: Eudeba, 1997.
- HELLER, A. *Aristóteles y el mundo antiguo*. Barcelona: Península, 1983.
- LE BLOND, J. M. *Logique et méthode chez Aristote*. 3a ed. Paris: Vrin, 1973.
- LLOYD, A. C. *The Anatomy of Neoplatonism*. Oxford: Clarendon, 1990.
- LONG, A. A. *La filosofía helenística*. Madrid: Alianza, 1984.
- LUKASIEWICZ, J. *La silogística de Aristóteles desde el punto de vista de la lógica formal moderna*. Madrid: Tecnos, 1977.
- MANSION, A. *Introduction à la physique aristotélicienne*. Lovaina: ISPh., 1987 (reimpr.).
- MATES, B. *Lógica de los estoicos*. Madrid: Tecnos, 1985.
- MOSTERIN, J. «Aristóteles». A: *Historia de la filosofía*. Madrid: Alianza Editorial, 1984, vol. IV.
- PREVOSTI, A. *La física d'Aristòtil*. Barcelona: PPU, 1984.
- PUNTE OJEA, G. *Ideología e historia. El fenómeno estoico en la sociedad antigua*. Madrid: Siglo XXI, 1974.
- QUERALTÓ, R. J. *Naturaleza y finalidad en Aristóteles*. Sevilla: Ed. de la Universidad, 1983.
- REALE, G. *Introducción a Aristóteles*. Barcelona: Herder, 1999.
- RIST, J. M. *La filosofía estoica*. Barcelona: Crítica, 1995.
- USCATESCU, J. *La teoría aristotélica de los templos*. Madrid: Sociedad Iberoamericana de Filosofía, 1998.
- VEGA REÑÓN, L. *La trama de la demostración*. Madrid: Alianza Universidad, 1990.
- ZINTZEN, C. (coord.). *Die Philosophie des Neuplatonismus*. Darmstadt: WBG, 1977.

Sistema d'avaluació

Lectures obligatòries:

- ARISTÒTIL, *Categorías, Sobre la interpretació, Metafísica (llibres I, IV, VII i XII), Física (llibres IV, VI i VIII), De l'ànima (llibre III), Ètica nicomaquea (llibres I, III, VI i X), Política (llibre III)*.
- EPICUR, *Lletres a Heròdot, Pitocles i Menéceu, Màximes capitals, Sext Empíric, Esbossos pirrònics (llibre I)*. PLOTÍ, *Enèada cinquena*. PORFIRI: *Isagoge*.

Examen final (prova objectiva i comentari d'un fragment d'alguna de les lectures obligatòries).

Història de la Filosofia Antiga II

Matèria: <i>Història de la Filosofia</i>	Cicle: I	
Típus: <i>troncal</i>	Crèdits: 6	Període lectiu: <i>2n semestre</i>
Hores setmanals: <i>teòriques 3</i>	<i>pràctiques 1</i>	<i>despatx —</i>
Departament: <i>Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura</i>		
Professorat: <i>Isabel Méndez Lioret</i>		
Llengua: <i>castellà</i>	Grup: <i>B1</i>	

Temari

S'estudiarà Plató i Aristòtil com a canalitzadors de la filosofia presocràtica i de la platònica i com a reformuladors dels problemes filosòfics fonamentals. D'igual manera, es tractaran la filosofia hel·lenística, el medioplatonisme i el neoplatonisme.

Bibliografia bàsica

- Fonts
 - ARISTÒTIL, *Metafísica*. Madrid: Gredos, 1982.
 - SEXT EMPÍRIC, *Esbozos pirrònics*. Madrid: Gredos, 1993.
 - EPICUR, *Ètica*. (Es completarà a classe).
 - Estudis
 - Es donaran a classe.
- Sistema d'avaluació
Examen final.

Història de la Filosofia Moderna I

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** I
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 7,5 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques 1 despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *J. M. Bech (A2), S. Turró (A1) i G. Mayos (B1)*
Llengua: *català* **Grup:** *A1, A2 i B1*

Objectius

En aquest primer semestre es tractarà la filosofia del segle XVII i de la Il·lustració, tot centrant el desenvolupament especialment en els autors continentals del segle XVII.

Temari

1. L'origen de la modernitat: Descartes
2. El llegat del cartesianisme
3. Spinoza
4. Leibniz
5. La Il·lustració: Hume

Bibliografia bàsica

- CASSIRER, E. *Filosofia de la Il·lustración*. Mèxic: FCE, 1972.
 ———. *El problema del conocimiento en la filosofía y ciencia modernas*. Mèxic: FCE, 1979, vol. I i II.
 FISCHER, K. *Geschichte der neuen Philosophie*. Liechtenstein: Klaus Reprint, 1973, vol. I-IV i X.
 HAZARD, P. *La crisis de la conciencia europea*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.
 ———. *El pensamiento europeo en el s. XVIII*. Madrid, Alianza Editorial, 1984.
 HEIMSOETH, H. *La metafísica moderna*. Madrid: Revista de Occidente, 1986.
 MORRIS, C. R. *Locke, Berkeley, Hume*. Oxford University Press, 1937.
 RODIS-LEWIS, G. *Descartes y el racionalismo*. Barcelona: Oikos-Tau, 1971.

Sistema d'avaluació

Prova escrita al final del semestre segons l'estructura que el professor de cada grup comunicarà a l'inici del curs.

Història de la Filosofia Moderna II

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** I
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 7,5 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques 1 despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *S. Turró (A1), J. M. Bech (A2), G. Mayos (B1)*
Llengua: *català* **Grup:** *A1, A2 i B1*

Objectius

En aquest semestre es tractarà la filosofia del segle XIX a partir del replantejament impulsat pel críticisme de Kant. El desenvolupament del pensament clàssic alemany serà el centre de gravetat del curs.

Temari

1. La filosofia transcendental: Kant
2. Gènesi de l'idealisme en Fichte i Schelling
3. El projecte especulatiu de Hegel
4. Crisi i crítics de l'idealisme

Bibliografia bàsica

- CASSIRER, E. *El problema del conocimiento en la filosofía y ciencia modernas*. Mèxic: FCE, 1979, vol. III.
 COLOMER, E. *El pensamiento alemán de Kant a Heidegger*. Barcelona: Herder, 1986-1990, vol. I i II.
 DELBOS, V. *De Kant aux postkantians*. París: Mouton, 1940.
 DUQUE, F. *Historia de la filosofía moderna (pensamiento crítico)*. Madrid: Akal, 1998.
 FISCHER, K. *Geschichte der neuen Philosophie*. Liechtenstein: Klaus Reprint, 1973, vol. VI-IX.
 HARTMANN, N. *La filosofía del idealismo alemán*. Buenos Aires: Sudamericana, 1960.
 LÖWITH, K. *De Hegel a Nietzsche*. Buenos Aires: Sudamericana, 1968.
 MARCUSE, H. *Razón y revolución*. Madrid: Alianza Editorial, 1971.
 RIVELAYGUE, J. *Leçons sur la métaphysique allemande*. París: Grasset, 1994.
 SCHNÄDELBACH, H. *La filosofía en Alemania: 1831-1933*. Madrid: Cátedra, 1991.

Sistema d'avaluació

Prova escrita al final del semestre segons l'estructura que el professor de cada grup comunicarà a l'inici del curs.

Teoria del Coneixement IMatèria: *Teoria del Coneixement*Tipus: *troncal* Crèdits: 6Període lectiu: *1r semestre*

Cicle: I

Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 1*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *José Manuel García de la Mora*Llengua: *castellà*Grup: *A1***Objectius**

Oferir una introducció general històrica i sistemàtica als problemes bàsics del coneixement.

Temari

1. Plantejament general i situació històrica
2. Fenomenologia i ontologia del coneixement
3. Condicions, abast, límits, mètodes i aporètica del conèixer
4. Problemàtica de la veritat, de la certesa i de l'objectivitat

Bibliografia bàsica

- ALEJANDRO, J. M. *Gnoseologia*. Madrid: BAC, 1969.
 ARCE, J. L. *Teoría del conocimiento*. Madrid: Síntesis, 1999.
 HARTMANN, N. *Metafísica del conocimiento*. Barcelona: Herder, 1988.
 VAN STEENBERGHEN. *Epistemología*. Madrid: Gredos, 1956.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i un examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de carrera.

Teoria del Coneixement IMatèria: *Teoria del Coneixement*Tipus: *troncal* Crèdits: 6Període lectiu: *1r semestre*

Cicle: I

Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 1*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *José Luis Arce Carrascoso*Llengua: *castellà*Grup: *A2***Objectius**

Oferir una introducció general als problemes bàsics de la teoria del coneixement des d'una doble perspectiva: històrica i sistemàtica.

Temari

1. Plantejament general de la filosofia del coneixement
2. Teoria del coneixement, lògica i psicologia
3. La naturalesa del coneixement. Dos models hermenèutics: Aristòtil i Kant
4. Coneixement, consciència i subjectivitat

Bibliografia bàsica

- ARCE, J. L. *Teoría del conocimiento (Sujeto, lenguaje, mundo)*. Madrid: Cincel, 1999.
 RABADE, S. *Estructura del conocer humano*. Madrid: G. del Toro, 1969.

Sistema d'avaluació

Examen.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de la carrera.

Teoria del Coneixement I

Matèria: *Teoria del Coneixement* Cicle: I
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: *teòriques 3* *pràctiques —* *despatx 1*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Josep M. Romero Baró*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Objectius

Després de presentar algunes claus del platonisme, es dona una introducció a la problemàtica del coneixement a partir dels plantejaments aristotèlics.

Temari

1. El món de les Idees al *Fedre* i la seva *anamnesi* al *Menó*
2. La triple correlació entre ànima i ciutat en la *República*
3. Definicions d'ànima en Aristòtil. Vida vegetativa, vida sensitiva i vida racional
4. El coneixement en Aristòtil com a procés des de la sensació fins a la intel·lecció
5. Abstracció i analogia en el coneixement. La matemàtica i la física en Aristòtil i en Kant

Bibliografia bàsica

- ARCE CARRASCOSO, J. L. *Teoría del conocimiento*. Madrid: Síntesis, 1999.
 ARISTÒTIL. *Sobre el alma*. Madrid: Gredos, 1978.
 ———. *De l'ànima a Psicologia*. Barcelona: Laia, 1981.
 ———. *Metafísica*. Madrid: Gredos, 1982.
 CANALS VIDAL, F. *Sobre la esencia del conocimiento*. Barcelona: PPU, 1987.
 KANT, I. *Crítica de la razón pura*. Madrid: Alfaguara, 1994.
 PLATÓ. *Fedro, Menón, República*. Madrid: Gredos, 1992, vol. 2, 3 i 4.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de carrera.

Teoria del Coneixement II

Matèria: *Teoria del Coneixement* Cicle: I
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: *teòriques 3* *pràctiques —* *despatx 1*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *José Manuel García de la Mora*
 Llengua: *castellà* Grup: A1

Objectius

Iniciar en la problemàtica epistemològica.

Temari

1. Examen de les principals posicions i doctrines epistemològiques
2. Mètodes i procediments crítics en l'epistemologia actual
3. Nocions de sociologia del coneixement científic
4. Ciència i llenguatges
5. Filosofia, ciència i hermenèutica
6. Vers un realisme crític integral

Bibliografia bàsica

- GADAMER, H. G. *Verdad y método*. Salamanca: Sígueme, 1996.
 HUSSERL, E. *La crisis de las ciencias europeas*. Barcelona: Crítica, 1991.
 NEWTON-SMITH, W. H. *La racionalidad de la ciencia*. Barcelona: Paidós, 1987.
 PIAGET, J. *Introducción a la epistemología genética*. Buenos Aires: Paidós, 1979.
 POPPER, K. *La lógica de la investigación científica*. Madrid: Teknos, 1985.
 SCHELER, M. *Conocimiento y trabajo*. Buenos Aires: Nova, 1969.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i examen final.

Teoria del Coneixement IIMatèria: *Teoria del Coneixement*Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre* Cicle: IHores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 1*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *José Luis Arce Carrascoso*Llengua: *castellà*Grup: *A2***Objectius**

Oferir una introducció general als problemes bàsics de la crítica del coneixement des d'una doble perspectiva: històrica i sistemàtica.

Temari

1. *A priori* i objectivitat en el coneixement humà
2. Experiència, percepció i coneixement del món extern
3. El problema del coneixement del jo
4. Els límits del coneixement i el problema de l'irracional

Bibliografia bàsica

ARCE, J. L. *Teoria del conocimiento*. Madrid: Cincel, 1999.
 RABADE, S. *Experiencia, cuerpo y conocimiento*. Madrid: CSIC, 1989.

Sistema d'avaluació

Examen.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de la carrera.

Teoria del Coneixement IIMatèria: *Teoria del Coneixement*Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre* Cicle: IHores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 1*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *Jordi Sales i Coderch*Llengua: *castellà*Grup: *B1***Objectius**

El curs vol introduir al treball filosòfic mitjançant el comentari de textos que aclareixin l'origen de les posicions classificatòries més bàsiques i les discussions fonamentals en teoria del coneixement.

Temari

1. La discussió sobre la possibilitat del coneixement (dogmatisme, escepticisme, criticisme, Ur-doxa, dubte, límits del coneixement)
2. La caracterització de l'essència del coneixement (realisme, idealisme, cosa, donació, fet, idea)
3. El problema de l'origen del coneixement (racionalisme, empirisme, raó, experiència, sensibilitat, enteniment)
4. L'explicació filosòfica i la seva fonamentació (dialèctica, teoria dels principis i teoria de les idees)
5. La noció de tradició filosòfica (anàlisi, dificultat, aporia, conversa, dialògica)
6. Un exemple de qüestió filosòfica «tradicional»: el problema dels universals i les teories de l'abstracció
7. La noció de situació cognoscitiva: horitzó lògic (Kant), món i horitzó a les fenomenologies. Coneixement, situació i orientació

Bibliografia bàsica

SALES, J. *Coneixement i situació*. Barcelona: PPU, 1990.

Sistema d'avaluació

Exercicis de comentaris de text i de vocabulari filosòfic bàsic. Una breu memòria de cinc planes sobre el conjunt del curs.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de la carrera.

Filosofia de la Cultura IMatèria: **Antropologia**Tipus: **optativa** Crèdits: **6** Període lectiu: **1r semestre**Cicle: **I**Hores setmanals: **teòriques 2** **pràctiques 1** **despatx 1**Departament: **Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura**Professorat: **Octavi Piulats Riu**Llengua: **castellà**Grup: **A1 i B1****Objectius**

La filosofia de la cultura s'ha convertit en els últims anys en una de les disciplines amb major rellevància i vigor dins del món acadèmic europeu i ha adquirit per si mateixa un domini de reflexió filosòfica que, partint de premisses tals com "estudis culturals", l'antropologia filosòfica i la interculturalitat, realitza una lectura sobre el sentit de la cultura i la mateixa modernitat. Autors tals com R. Konersmann, M. Frank o C. Geertz desenvolupen els contorns d'aquesta disciplina.

Dins d'aquest suggestiu marc el curs s'orienta cap a dos objectius bàsics: en primer lloc definir específicament la disciplina i els seus mètodes des de la seva arqueologia a l'escola de Baden amb Rickert, Windelband, Kroner i Eucken fins a l'aparició del terme com *Kulturphilosophie* a través de F. Tönnies i L. Stein, per a fixar el seu desenvolupament a través de les obres de Georg Simmel i E. Cassirer fins a reflexions del segle xx sobre la cultura en autors tals com Th. W. Adorno, H. Marcuse, N. Elias, A. Gehlen, E. Rothacker i R. Panikkar.

En segon lloc presentar una reflexió sobre l'origen i les grans categories i invariants sobre les quals es desenvolupa la cultura. D'entre invariants tals com l'oposició entre cultura i individu, cultura versus contracultura o la contraposició cos - ment, destacarem la dialèctica entre cultura i naturalesa com la dicotomia cultural de major relleu en el desenvolupament de la cultura universal.

Temari

1. Història, definició i mètodes de la filosofia de la cultura.
 - 1.1 Les interpretacions del concepte *cultura* i el seu acotament a l'escola de Baden.
 - 1.2 Simmel i la tragèdia de la cultura.
 - 1.3 M. Weber i E. Cassirer sobre l'estructura i crisi de la cultura.
 - 1.4 La revisió de la Il·lustració en Adorno i el concepte d' *affirmative Kultur* orientat al romanticisme en H. Marcuse des de la confluència de la psicoanàlisi i el marxisme. Heidegger i la reinterpretació de la cultura occidental.
2. La contraposició entre *cultura* i *naturalesa*.
 - 2.1 Lectura de l'origen de la cultura en el mite del paradís terrenal i el mite de Prometeu. *Naturalesa arcàdica* i *naturalesa hostil*; cultura *productiva* i cultura *reflexiva*. Plató i la sofística. L'herència de la cultura oriental a Grècia.
 - 2.2 Criteris d'interpretació del mite (històrics, psicològics, espiritualista, sociològic, estructuralista). La interpretació cristiana de la *naturalesa*.
 - 2.3 L'antinòmia de la raó natural a Spinoza i Rousseau i la seva solució en el romanticisme alemany: Schiller i Hölderlin. La revisió de la relació i inversió entre cultura i naturalesa en el jove Marx i en la contradicció entre capital i treball així com en la psicoanàlisi de S. Freud i C. Jung entre sexualitat i racionalitat.
 - 2.4 La mediació de la tècnica entre cultura i naturalesa en la societat industrial. El retorn a la naturalesa del socialisme utòpic de Proudhon i Kropotkin, i l'economia natural de Thoreau i Gandhi. Els debats de finals del segle xx sobre ecologia i industrialisme i la sociobiologia. Perspectives argumentatives de R. Bahro, L. Mummford i F. Capra.

Bibliografia bàsica

- ADORNO, Th. W.; HORKHEIMER, M. *Dialèctica de la Il·lustració*. Madrid: Trotta, 1988.
 CASSIRER, E. *Filosofia de la cultura*. Mèxic: FCE, 1972.
 ———. *Filosofia de las formas simbólicas*. II. Mèxic: FCE, 1971.
 ELIAS, N. *El proceso de la civilización*. Mèxic: FCE, 1989.
 FREUD, S. *El malestar de la cultura*. Madrid: Alianza ed., 1970.
 HEIDEGGER, M. *Die Frage nach der Technik und die Kehre*. Pfullingen: Günther Neske, 1970.
 KONERSMANN, R. *Kulturphilosophie*. Leipzig: Ed. Reclam, 1987.
 MARCUSE, H. *Eros y civilización*. Barcelona: Seix Barral, 1970.
 RICKERT, H. *Ciencia natural y ciencia cultural*. Barcelona: Ed. Espasa Calpe, 1945.
 SIMMEL, G. *El concepto y la tragedia de la cultura*. Barcelona, 1998. A Sociològica.
 THOREAU, H. D. W. *La vida en los bosques*. Barcelona: Ed. Parsifal, 1999.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Cultura II**Matèria:** Antropologia

Cicle: I

Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre**Hores setmanals:** teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1**Departament:** Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura**Professorat:** Albert Bidon-Chanal Gelonch**Llengua:** català

Grup: A1 i B1

Objectius

L'objectiu del curs es focalitza en el debat contemporani al voltant del concepte de progrés. En particular, en la tradició que vincula aquest concepte amb les explicacions científiques proposades per definir l'home com a ésser viu.

Temari

1. El concepte de progrés en les històries del món viu
 - a) El fixisme continuista del període mecanicista: teories de la preformació i la preexistència
 - b) El concepte d'organització i el naixement de la biologia com a ciència natural
 - c) Les teories transformistes i el lloc de l'home a la natura
2. El *progreccionisme* de J. B. Lamarck
3. La *evolució darwinista*? Darwin i el progrés
4. El qüestionament contemporani del progrés biològic
 - a) Neodarwinisme i teoria sintètica
 - b) L'anàlisi de les tendències
5. La crisi postmoderna i el concepte de progrés

Bibliografia bàsica

AGUSTÍ, J. et al. *El progreso ¿Un concepto acabado o emergente?* Barcelona: Tusquets, 1998. (Metatemas, 52).

GOULD, S. J. *La grandeza de la vida*. Barcelona: Crítica, 1997.

JACOB, F. *La logique du vivant*. París: Gallimard, 1970.

Sistema d'avaluació

Examen al final del semestre.

Teories Ètiques I**Matèria:** Ètica

Cicle: I

Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre**Hores setmanals:** teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1**Departament:** Filosofia Teorètica i Pràctica**Professorat:** Andrés Sánchez Pascual**Llengua:** castellà

Grup: A1

Objectius

Coneixement detallat de l'origen dels conceptes ètics a l'època anterior a Plató.

Temari

L'origen dels conceptes ètics:

1. En l'èpica grega
2. En la lírica grega
3. En la tragèdia grega
4. En els anomenats *filòsofs presocràtics*

Bibliografia bàsica

COLLI, G. *La sapienza greca*. [Hi ha traducció castellana a l'ed. Trotta].

SCHMIDT, L. *Die Ethik der alten Griechen*.

Sistema d'avaluació

1. Treball escrit.
2. Examen escrit.

Codi: 111026

Teories Ètiques I

Matèria: Ètica Cicle: I
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Begoña Román Maestre*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Objectius

Llegir acuradament els textos rellevants dels principals representants de les teories ètiques epicúria, estoica, aristotèlica i utilitarista.

Temari

1. Epicur
2. Estoïcisme: Sèneca
3. Aristòtil
4. Kant

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Ètica a Nicòmaco*. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1981.
 EPICUR. *Obras*. Madrid: Tecnos, 1991.
 SÈNECA. *Diàlogos*. Madrid: Tecnos, 1980.
 KANT, I. *Fundamentación de la metafísica de las costumbres*. Madrid: Espasa-Calpe, 1990.

Sistema d'avaluació

Hi haurà un examen al final del semestre, que consistirà en un comentari comparatiu de quatre textos.

Codi: 111027

Teories Ètiques II

Matèria: Ètica Cicle: I
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Andrés Sánchez Pascual*
 Llengua: *castellà* Grup: A1

Objectius

Coneixement detallat de l'ètica de Schopenhauer, amb els seus antecedents i les seves conseqüències.

Temari

1. El sistema de Schopenhauer
2. L'ètica dins el sistema
3. L'ètica exotèrica i l'esotèrica

Bibliografia bàsica

Els escrits ètics de Schopenhauer, principalment *Los dos problemas fundamentales de la ética*. Ed. Siglo XXI.

Sistema d'avaluació

1. Treball escrit.
2. Examen escrit.

Codi: 111027

Teories Ètiques II

Matèria: *Ètica* Cicle: I
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Begoña Román Maestre*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Objectius

Llegir acuradament els textos rellevants dels autors objecte del programa.

Temari

1. Utilitarisme: J. Bentham i J. S. Mill
2. F. Nietzsche: la genealogia de la moral; la transmutació dels valors
3. J. P. Sartre: consciència i llibertat
4. K. O. Apel: ètica dialògica; part A i B

Bibliografia bàsica

- APEL, K. O. *Una ètica de la responsabilidad en la era tecnológica*. Buenos Aires: Almagesto, 1992.
- MILL, J. S. *El utilitarismo*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
- NIETZSCHE, F. *La genealogia de la moral*. Madrid: Alianza Editorial (v. ed.).
- SARTRE, J. P. *El existencialismo es un humanismo*. Barcelona: Edhasa, 2000.

Sistema d'avaluació

Hi haurà un examen escrit, que consistirà en un comentari comparatiu de quatre textos.

Codi: 111040

Filosofia de la Història I

Matèria: *Filosofia de la Història* Cicle: I
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *R. Gutiérrez (A1) i M. Cruz (B1)*
 Llengua: *castellà* Grup: A1 i B1

Temari

1. Genealogia del discurs històric
 - a) La història de la naturalesa i la història dels homes
 - b) De la/les crònica/ques a la història
 - c) El doble sentit de la paraula *història*
 - d) Per què la història interessa als filòsofs
2. Ontologia de la història: individus i col·lectivitats
 - a) El subjecte de la història: l'home com a protagonista del procés històric
 - b) El lloc de les intencions en la història
 - c) Què és inevitable i què és necessari en la història

Bibliografia bàsica

- COLLINGWOOD, R. G. *Idea de la historia*. Mèxic: FCE, 1982.
- CRUZ, M. *Filosofia de la historia*. Barcelona: Paidós, 1991.
- HELLER, A. *Teoría de la historia*. Barcelona: Fontamara, 1982.
- TOPOLSKY, J. *Metodología de la historia*. Madrid: Cátedra, 1982.

Altres textos d'interès

- BERLIN, I. «La inevitabilidad histórica». A: *Cuatro ensayos sobre la libertad*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
- DANTO, A. C. *Historia y narración*. Barcelona: Paidós, 1989.
- LE GOFF, J. *Pensar la historia. Modernidad, presente, progreso*. Barcelona: Paidós, 1991.
- RICOEUR, P. *Tiempo y narración*. Madrid: Cristiandad, 1987, vol. I.
- VEYNE, P. *Cómo se escribe la historia*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
- WILKINS, B. T. *¿Tiene la historia algún sentido?* Mèxic: FCE, 1983.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Història II

Matèria: Filosofia de la Història **Cicle:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: teòriques 2 **pràctiques** 1 **despatx** 1
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Román Gutiérrez (B1) i Fina Birulés (A1)
Llengua: castellà (B1), català (A1) **Grup:** A1 / B1

Temari

- Coneixement de la història: ciència i consciència
 - Podem obtenir un coneixement fiable de la història?
 - La història és una ciència com les altres?
 - Té sentit la pregunta pel sentit de la història?
 - Història i hermenèutica
 - El caràcter incomplet i obert del coneixement històric. El paper de la narració en la història
- Pràctica de la història: la qüestió de l'exhauriment de la modernitat
 - La gènesi de la modernitat i la configuració de la història com a obra dels homes. La idea de progrés com a nucli
 - La filosofia de la història entre la teologia i la biologia
 - Del progrés de la raó a l'etern retorn de la voluntat. La crisi de la idea de progrés i el final de la història
 - La necessitat d'una nova filosofia de la història

Bibliografia bàsica

COLLINGWOOD, R. G. *Idea de la historia*. Mèxic: FCE, 1982.
 CRUZ, M. *Filosofia de la historia*. Barcelona: Paidós, 1991.
 HELLER, A. *Teoría de la historia*. Barcelona: Fontamara, 1982.
 TOPOLSKY, J. *Metodología de la historia*. Madrid: Cátedra, 1982.

Altres textos d'interès

BERLIN, I. «La inevitabilidad histórica». A: *Cuatro ensayos sobre la libertad*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
 DANTO, A. C. *Historia y narración*. Barcelona: Paidós, 1989.
 LE GOFF, J. *Pensar la historia. Modernidad, presente, progreso*. Barcelona: Paidós, 1989.
 RICOEUR, P. *Tiempo y narración*. Madrid: Cristiandad, 1987, vol. I.
 VEYNE, P. *Cómo se escribe la historia*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
 WILKINS, B. T. *¿Tiene la historia algún sentido?* Mèxic: FCE, 1983.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Naturalesa I

Matèria: Filosofia de la Naturalesa **Cicle:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: teòriques 2 **pràctiques** 1 **despatx** 1
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Josep M. Petit Sullà
Llengua: castellà **Grup:** A1

Objectius

El curs és una introducció a aquesta disciplina i se centra en l'objecte formal, els principis i els conceptes bàsics de la filosofia de la naturalesa, des de les principals posicions que s'hi donen.

Temari

- Introducció a la filosofia de la naturalesa
 - Lloc i objecte de la filosofia de la naturalesa
 - Filosofia natural i ciència fisicomatemàtica
- Els principis de la naturalesa
 - Els elements com a principis
 - L'atomisme
 - El mecanicisme
 - El dinamisme
 - L'hilemorfisme
- La naturalesa
 - Naturalesa, esdevenir, ésser
 - Naturalesa, ànima i consciència
 - La naturalesa com a conjunt de lleis
 - Naturalesa i ordre: cosmos

Bibliografia bàsica**Fonts**

Textos escollits a: PETIT; PREVOSTI. *Filosofia de la naturaleza*. Barcelona: PPU, 2000.

Manuels

ARTIGAS; SANGUINETI. *Filosofia de la naturaleza*. Pamplona: EUNSA, 1980.
 AUBERT, J. M. *Filosofia de la naturaleza*. Barcelona: Herder, 1977.
 MELSEN, A. G. Van. *The philosophy of Nature*. Pittsburg: Duquesne University Press, 1953.
 TONQUÉDEC, J. *Philosophie de la nature*. 3 vol. Paris: Lethielleux, 1956-1959.

Estudis

MARITAIN, J. *Filosofia de la naturaleza*. Buenos Aires: Club de Lectores, 1980.
 MAY, E. *Filosofia natural*. Mèxic: FCE, 1975.
 PETIT, J. M. *La filosofia de la naturaleza como saber filosófico*. Barcelona: Acervo, 1980.
 PREVOSTI, A. *La física d'Aristòtil*. Barcelona: PPU, 1984.

Filosofia de la Història II

Matèria: *Filosofia de la Història* **Cicle:** 1
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Román Gutiérrez (B1) i Fina Birulés (A1)*
Llengua: *castellà (B1), català (A1)* **Grup:** *A1 i B1*

Temari

1. Coneixement de la història: ciència i consciència
 - a) Podem obtenir un coneixement fiable de la història?
 - b) La història és una ciència com les altres?
 - c) Té sentit la pregunta pel sentit de la història?
 - d) Història i hermenèutica
 - e) El caràcter incomplet i obert del coneixement històric. El paper de la narració en la història
2. Pràctica de la història: la qüestió de l'exhauriment de la modernitat
 - a) La gènesi de la modernitat i la configuració de la història com a obra dels homes. La idea de progrés com a nucli
 - b) La filosofia de la història entre la teologia i la biologia
 - c) Del progrés de la raó a l'etern retorn de la voluntat. La crisi de la idea de progrés i el final de la història
 - d) La necessitat d'una nova filosofia de la història

Bibliografia bàsica

COLLINGWOOD, R. G. *Idea de la historia*. Mèxic: FCE, 1982.
 CRUZ, M. *Filosofia de la historia*. Barcelona: Paidós, 1991.
 HELLER, A. *Teoría de la historia*. Barcelona: Fontamara, 1982.
 TOPOLSKY, J. *Metodología de la historia*. Madrid: Cátedra, 1982.

Altres textos d'interès

BERLIN, I. «La inevitabilidad histórica». A: *Cuatro ensayos sobre la libertad*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
 DANTO, A. C. *Historia y narración*. Barcelona: Paidós, 1989.
 LE GOFF, J. *Pensar la historia. Modernidad, presente, progreso*. Barcelona: Paidós, 1989.
 RICOEUR, P. *Tiempo y narración*. Madrid: Cristiandad, 1987, vol. I.
 VEYNE, P. *Cómo se escribe la historia*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
 WILKINS, B. T. *¿Tiene la historia algun sentido?* Mèxic: FCE, 1983.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Naturalesa I

Matèria: *Filosofia de la Naturalesa* **Cicle:** 1
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Josep M. Petit Sullà*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Objectius

El curs és una introducció a aquesta disciplina i se centra en l'objecte formal, els principis i els conceptes bàsics de la filosofia de la naturalesa, des de les principals posicions que s'hi donen.

Temari

1. Introducció a la filosofia de la naturalesa
 - a) Lloc i objecte de la filosofia de la naturalesa
 - b) Filosofia natural i ciència fisicomatemàtica
2. Els principis de la naturalesa
 - a) Els elements com a principis
 - b) L'atomisme
 - c) El mecanicisme
 - d) El dinamisme
 - e) L'hilemorfisme
3. La naturalesa
 - a) Naturalesa, esdevenir, ésser
 - b) Naturalesa, ànima i consciència
 - c) La naturalesa com a conjunt de lleis
 - d) Naturalesa i ordre: cosmos

Bibliografia bàsica**Fonts**

Textos escollits a: PETIT; PREVOSTI. *Filosofia de la naturaleza*. Barcelona: PPU, 2000.

Manuels

ARTIGAS; SANGUINETI. *Filosofia de la naturaleza*. Pamplona: EUNSA, 1980.
 AUBERT, J. M. *Filosofia de la naturaleza*. Barcelona: Herder, 1977.
 MELSEN, A. G. Van. *The philosophy of Nature*. Pittsburg: Duquesne University Press, 1953.
 TONQUÉDEC, J. *Philosophie de la nature*. 3 vol. Paris: Lethielleux, 1956-1959.

Estudis

MARITAIN, J. *Filosofia de la naturaleza*. Buenos Aires: Club de Lectores, 1980.
 MAY, E. *Filosofia natural*. Mèxic: FCE, 1975.
 PETIT, J. M. *La filosofia de la naturaleza como saber filosófico*. Barcelona: Acervo, 1980.
 PREVOSTI, A. *La física d'Aristòtil*. Barcelona: PPU, 1984.

Sistema d'avaluació

Participació a classe, treball voluntari i examen final.

Codi: 111038

Filosofia de la Naturalesa I

Matèria: *Filosofia de la Naturalesa* **Cicle:** *I*
Típus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Antoni Prevosti Monclús*
Llengua: *català* **Grup:** *B1*

Objectius

El curs és una introducció a aquesta disciplina i se centra en l'objecte formal, els principis i els conceptes bàsics de la filosofia de la naturalesa, des de les principals posicions que s'hi donen.

Temari

1. Introducció a la filosofia de la naturalesa
 - a) Lloc i objecte de la filosofia de la naturalesa
 - b) Filosofia natural i ciència fisicomatemàtica
2. Els principis de la naturalesa
 - a) Els elements com a principis
 - b) L'atomisme
 - c) El mecanicisme
 - d) El dinamisme
 - e) L'hilemorfisme
3. La naturalesa
 - a) Naturalesa, esdevenir, ésser
 - b) Naturalesa, ànima i consciència
 - c) La naturalesa com a conjunt de lleis
 - d) Naturalesa i ordre: cosmos

Bibliografia bàsica

Fonts

Textos escollits a: **PETIT; PREVOSTI.** *Filosofia de la naturaleza*. Barcelona: Coop. Univ. St. Jordi, 2000.

Manuals

ARTIGAS; SANGUINETI. *Filosofia de la Naturaleza*. Pamplona: EUNSA, 1980.
AUBERT, J. M. *Filosofia de la Naturaleza*. Barcelona: Herder, 1977.
MELSEN, A. G. Van *The philosophy of Nature*. Pittsburgh: Duquesne University Press, 1953.
TONQUÉDEC, J. *Philosophie de la nature*. 3 vol. Paris: Lethielleux, 1956-1959.

Estudis

MARITAIN, J. *Filosofia de la naturaleza*. Buenos Aires: Club de Lectores, 1980.
MAY, E. *Filosofia natural*. Mèxic: FCE, 1975.
PETIT, J. M. *La filosofia de la naturaleza como saber filosófico*. Barcelona: Acervo, 1980.
PREVOSTI, A. *La física d'Aristòtil*. Barcelona: PPU, 1984.

Sistema d'avaluació

Examen final i treballs voluntaris.

Filosofia de la Naturalesa IIMatèria: *Filosofia de la Naturalesa*Cicle: *I*Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *Josep M. Petit Sullà*Llengua: *castellà*Grup: *A1***Objectius**

El curs presenta els conceptes centrals de la filosofia de la naturalesa, amb la seva problemàtica i les teories més rellevants que s'han donat al llarg de la història.

Temari

1. El moviment
 - a) El canvi i el moviment
 - b) La divisibilitat i l'infinit
 - c) Les apories del moviment
2. Les causes
 - a) L'ordre de les causes a la naturalesa
 - b) La finalitat
 - c) L'atzar
 - d) La necessitat
3. Espai i temps
 - a) El lloc
 - b) L'espai
 - c) Naturalesa del temps
 - d) L'instant i les parts del temps

Bibliografia bàsica

Manuels: els mateixos de Filosofia de la Naturalesa I.

Estudis

ARTIGAS, M. *La intel·ligibilitat de la naturalesa*. Pamplona: EUNSA, 1992.
 CARREIRA VÉLEZ, M. *Metafísica de la matèria. Nucleos temáticos de filosofía de la naturaleza: materia no viviente*. Madrid: Universidad Pontificia de Comillas, 1993.
 FRASSEN, B. C. Van. *Introducción a la filosofía del tiempo y del espacio*. Barcelona: Labor, 1978.
 HARTMANN, N. *Ontología, IV. Filosofía de la naturaleza*. México: FCE, 1960.
 MARGENAU, H. *La naturaleza de la realidad física*. Madrid: Tecnos, 1970.
 PREVOSTI, A. *La teoría del infinito de Aristóteles*. Barcelona: PPU, 1985.

Sistema d'avaluació

Participació en les classes, treball voluntari i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

És recomanable haver cursat Filosofia de la Naturalesa I.
 El programa desenvolupat de l'assignatura es pot trobar a la pàgina web de la Facultat.

Filosofia de la Naturalesa II

Codi: 111039

Matèria: *Filosofia de la Naturalesa*

Cicle: I

Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*

Hores setmanals: *teòriques 2* *pràctiques 1* *despatx 1*

Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*

Professorat: *Antoni Prevosti Monclús*

Llengua: *català*

Grup: *B1*

Objectius

El curs presenta els conceptes centrals de la filosofia de la naturalesa, amb la seva problemàtica i les teories més rellevants que s'han donat al llarg de la història.

Temari

1. El moviment
 - a) El canvi i el moviment
 - b) La divisibilitat i l'infinit
 - c) Les apories del moviment
2. Les causes
 - a) L'ordre de les causes a la naturalesa
 - b) La finalitat
 - c) L'atzar
 - d) La necessitat
3. Espai i temps
 - a) El lloc
 - b) L'espai
 - c) Naturalesa del temps
 - d) L'instant i les parts del temps

Bibliografia bàsica

Manuels: els mateixos de Filosofia de la Naturalesa I.

Estudis

- ALVIRA, R. *La noció de finalidad*. Pamplona: EUNSA, 1978.
ARTIGAS, M. *La intel·ligibilitat de la naturalesa*. Pamplona: EUNSA, 1992.
CARREIRA VÉLEZ, M. *Metafísica de la materia. Nucleos temáticos de filosofía de la naturaleza: materia no viviente*. Madrid: Universidad Pontificia de Comillas, 1993.
FRASSEN, B. C. Van. *Introducción a la filosofía del tiempo y del espacio*. Barcelona: Labor, 1978.
MARGENAU, H. *La naturaleza de la realidad física*. Madrid: Tecnos, 1970.
PREVOSTI, A. *La teoría del infinito de Aristóteles*. Barcelona: PPU, 1985.

Sistema d'avaluació

Participació activa en les pràctiques i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

És recomanable haver cursat Filosofia de la Naturalesa I. El programa desenvolupat de l'assignatura es pot trobar a la pàgina web de la Facultat.

Codi: 111028

Filosofia Social I

Matèria: *Filosofia Social*

Cicle: I

Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*

Hores setmanals: *teòriques 2* *pràctiques 1* *despatx 1*

Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*

Professorat: *Josep M. Alsina Roca*

Llengua: *castellà*

Grup: *A1 i B1*

Objectius

1. Conèixer les principals aportacions a la història del pensament social
2. Veure quines relacions i quines diferències hi ha entre filosofia social i sociologia
3. Contestar la pregunta: *Què és allò social?*

Temari

S'estudiaran els autors principals que han anat configurant el pensament social. L'objectiu és aclarir les qüestions plantejades sobre el caràcter científic de la sociologia i la seva relació amb la filosofia social.

Plantejament històric: de la filosofia política a la sociologia

1. La filosofia política com a filosofia moral: Aristòtil
2. La reflexió històrica: sant Agustí
3. L'autonomia de la política: Maquiavel
4. El contractualisme: Hobbes i Rousseau
5. La sociologia fundacional: Comte, Marx
6. La sociologia acadèmica: Durkheim, Max Weber
7. Corrents actuals

Bibliografia bàsica

- ARON, R. *Las etapas del pensamiento sociológico*. Buenos Aires: Siglo XXI, 1970.
NISBET, R. *La formación del pensamiento sociológico*. Buenos Aires: Amorrortu, 1976.
SABINE, G. *Historia de la teoría política*. Mèxic: FCE, 1983.
STRAUSS-CROPEY. *Historia de la filosofía política*. Mèxic: FCE, 1993.

Sistema d'avaluació

Examen final. S'exigirà un treball monogràfic sobre un autor del programa.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Les classes pràctiques es dedicaran principalment a comentar textos dels autors que figuren en el temari.

Filosofia Social II

Cod: 111029

Matèria: *Filosofia Social*Tipus: *optativa* Crèdits: 6Període lectiu: *2n semestre*Cicle: *I*Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *Josep M. Esquirol Calaf*Llengua: *català*Grup: *A1 i B1***Temari**

1. Filosofia de les ciències humanes
 - 1.1 La idea del mètode
 - 1.2 La condició humana com a tema i la unitat de la ciència
 - 1.3 Notes sobre els mètodes fenomenològic i hermenèutic
2. Condició humana i societat a l'era de la tècnica
 - 2.1 La dimensió antropològica de la tècnica (estranyament i cosmicitat)
 - 2.2 Treball i acció com a categories hermenèutiques del sociopolític
 - 2.3 La constitució sistèmica de la tecnociència i el problema del sentit
 - 2.4 La qüestió ètica: una responsabilitat proporcional al poder
3. Apories de la identitat i la diferència
 - 3.1 *Lebenswelt* i universalitat
 - 3.2 Filosofia de l'alteritat
 - 3.3 Ciutadania política i identitat cultural
4. Cultura, educació i democràcia
 - 4.1 Tòpics i equívocs de la informació
 - 4.2 Societat de masses, consumisme i democràcia
 - 4.3 Nihilisme i crisi de la cultura

Bibliografia bàsica

- ARENDDT, H. *La condició humana*. Barcelona: Paidós, 1993.
- ARENDDT, H. *Entre pasado y futuro*. Barcelona: Península, 1996.
- BLOOM, A. *El cierre de la mente moderna*. Barcelona: Plaza & Janes, 1989.
- BRAGUE, R. *Europa, la via romana*. Barcelona: Barcelonesa d'Edicions, 1992.
- FREUND, J. *Las teorías de las ciencias humanas*. Barcelona: Península, 1975.
- HABERMAS, J. *Ciudadania política i identitat nacional*. Barcelona: UB, 1992.
- HAVEL, V. *Meditaciones estivales*. Barcelona: Círculo de Lectores, 1994.
- HEIDEGGER, M. «La qüestió envers la tècnica». A: *Fites*. Barcelona: Laia, 1989. [Versió castellana. Heidegger, M. *Conferencias y artículos*. Barcelona: Serbal, 1994].
- HUSSERL, E. *La crisis de las ciencias europeas y la fenomenología transcendental*. Barcelona: Crítica, 1991.
- JONAS, H. *El principio de responsabilidad*. Barcelona: Herder, 1995.
- KYMLICKA, W. *Ciudadania multicultural*. Barcelona: Paidós, 1996.
- LÉVINAS, E. *Totalidad e infinito*. Salamanca: Sígueme, 1977.
- LIPOVETSKY, G. *La era del vacío*. Barcelona: Anagrama, 1986.
- ORTEGA, J. *Meditación de la técnica y otros ensayos sobre ciencia y filosofía*. Madrid: Alianza, 1982.
- WEBER, M. *El político y el científico*. Madrid: Alianza, 1991.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Ciència IMatèria: *Història de la Ciència*Cicle: *I*Tipus: *optativa* Crèdits: 6Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1*Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*Professorat: *Antonio Beltrán Marí*Llengua: *castellà*Grup: *A1 i B1***Objectius**

Tant en aquesta assignatura com a Història de la Ciència II l'objectiu és introduir l'alumnat en alguns temes claus de la història del pensament científic.

Temari

0. Dinàmica del curs i contingut bibliogràfic
1. Les ciències de la vida a Grècia
2. El desenvolupament de la cosmologia dels presocràtics en Plató
3. Aristòtil: física i cosmologia
4. L'astronomia de Ptolomeu
5. La crisi de la ciència grega i el cristianisme
6. La física medieval
7. Renaixement, màgia i ciència
8. L'astronomia renaixentista
9. Copèrnic, filòsof del cel

Bibliografia bàsica

- GRANT, E. *La ciencia física en la edad media*. Traducció d'Adalberto Weinberger. Mèxic: FCE, 1983 [1971].
- KUHN, T. S. *La revolución copernicana*. Traducció de Domènec Bergadà. Barcelona: Ariel, 1978 [1957].
- LLOYD, G. *De Tales a Aristóteles*. Buenos Aires: EUDEBA, 1977.
- SAMBURSKY, S. *El mundo físico de los griegos*. Madrid: Alianza Editorial, 1990.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Ciència II

Matèria: Història de la Ciència **Cicle:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: teòriques 2 **pràctiques** 1 **despatx** 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: José Romo Felto
Llengua: castellà **Grup:** A1 i B1

Temari

1. Tycho Brahe i Kepler
2. Gal·leu. Cosmologia i física
3. Descartes. La teorització del mecanicisme
4. Bacon i la ciència anglesa
5. Newton. El sistema del món
6. Teoria de la Terra
7. La història natural en els segles XVII i XVIII
8. Darwin i la revolució darwinista

Bibliografia bàsica

- BELTRÁN, A. *Galileo. El autor y su obra*. Barcelona: Barcanova, 1983.
 COHEN, I. B. *El nacimiento de una nueva física*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
 COLEMAN, W. *La biología en el siglo XIX. Problemas de forma, función y transformación*. Mèxic: FCE, 1983.
 HALLAM, A. *Grandes controversias geológicas*. Barcelona: Labor, 1985.
 KUHN, T. S. *La revolución copernicana*. Barcelona: Ariel, 1978.
 TOULMIN, S.; GOODFIELD, J. *El descubrimiento del tiempo*. Barcelona: Paidós, 1990.
 WESTFALL, R. *La construcción de la ciencia moderna. Mecanismo y mecánica*. Barcelona: Labor, 1980.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

S'aconsella especialment haver cursat prèviament Història de la Ciència I.

Història de la Filosofia Medieval I

Matèria: Història de la Filosofia **Cicle:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: teòriques 2 **pràctiques** 1 **despatx** 1
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Francisco J. Fortuny **Grup:** A1
Llengua: castellà

Temari

Convencionalment s'estudia la filosofia escrita en llatí des de M. T. Ciceró (segle I aC) fins al 1350. Una perspectiva tan dilatada invita a valorar especialment la dimensió històrica de la filosofia, la problemàtica de la producció historiogràfica i la seva aplicació. Per a aquestes reflexions, els manuals (que cal llegir com a preparació del curs) proporcionen alhora l'horitzó i el programa de l'assignatura.

A classe es llegiran i es comentaran, amb la participació de tothom, textos rellevants de Ciceró, l'emperador Julià, Agustí d'Hipona, J. Escot Eriúgena, Jonàs d'Orleans, Roscellin, Anselm de Canterbury, Pere Abelard, Joan de Salisbury, Averrois llatí, Siger de Brabant, Tomàs d'Aquino, Guillem d'Occam i Joan Buridà. En aquest primer semestre només s'estudiarà el període comprès entre els segles I aC i IX dC.

Bibliografia bàsica

- ANDRÉS, T de. *El nominalismo de G. de Ockham como filosofía del lenguaje*. Madrid: Gredos, 1969.
 BORWN, P. *Agustín de Hipona*. Madrid: Revista de Occidente, 1970.
 JOLIVET, J. *Arts du langage et théologie chez Abélard*. París: Librairie Philosophique Jean Vrin, 1969.
 LONG, A. A. *La filosofía helenística*. Madrid: Revista de Occidente, 1975.
 VAN STEENBERGHEN, F. *La philosophie au XIIIe siècle*. Lovaina: Publication Universitaires, 1966, vol. 2.
 Jean Scot Erigène et la Histoire de la Philosophie. Editions du CNRS.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Medieval I

Codi: 111030

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** 1
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Mª Isabel Méndez Lloret*
Llengua: *castellà* **Grup:** *B1*

Temari

Després d'una introducció en la qual s'estudiaran les bases filosòfiques grecoromanes del pensament de l'alta edat mitjana (especialment l'estoïcisme, el medioplatonisme i el neoplatonisme) tractarem successivament de:

1. Sant Agustí
2. Boeci
3. Escot Eriúgena
4. La filosofia del segle XII (el platonisme de Chartres, Pere Abelard i Pietro Lombardo)

Bibliografia bàsica

- ALSINA, J. *El neoplatonismo*. Barcelona: Anthropos, 1989.
 BROWN, P. *Agustín de Hipona*. Madrid: Gredos, 1972.
 GILSON, E. *La filosofía en la Edad Media*. Madrid: Gredos, 1972.
 LIBERA, A. *La philosophie médiévale*. Paris: PUF, 1973. (Col. Premier Cycle).
 LONG, A. A. *La filosofía helenística*. Madrid: Revista de Occidente, 1975. [Reimpr. Alianza Universidad].

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Medieval II

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** 1
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Miguel Candel Sanmartín* **Grup:** *A1*
Llengua: *castellà*

Temari

L'objectiu del curs és adquirir un coneixement global del desenvolupament del pensament medieval cristià i islàmic a partir del segle XII, etapa caracteritzada pel relatiu eclipsi de la filosofia platonitzant, representada per Escot Eriúgena, degut a l'arribada a Occident, a través dels àrabs i dels contactes amb Bizanci, de la totalitat de la filosofia d'Aristòtil (fins al segle XII, només era coneguda una petita part de l'*Organon*, en traducció llatina i comentaris de Boeci). L'aristotelisme, a banda d'una reinterpretació naturalista de l'idealisme platònic, afavoreix el sorgiment d'alguns trets propis de la mentalitat científica moderna, com ara el nominalisme, l'empirisme i l'instrumentalisme, mentalitat que respon més adequadament a la visió del món pròpia de la incipient burgesia urbana. Aquesta evolució ha de contextualitzar-se a la llum del gran debat intel·lectual que recorre tota l'època: les relacions entre filosofia i teologia o entre raó i fe, amb la conseqüent insistència en temes com ara: l'estatut ontològic de les formes universals (continguts de l'intel·lecte diví, abstraccions conceptuals o realitats naturals?), l'eternitat o temporalitat del món, l'abast de l'omnipotència divina, l'estatut de l'intel·lecte humà i de la seva capacitat de conèixer Déu, etc. Els autors que s'estudiaran, després de fer un repàs de la decisiva introducció de Porfiri a les *Categorías* d'Aristòtil (*Isagogé*), seran: l'anònim autor del *Liber de causis*, Al-Farabi, Anselm de Canterbury, Avicenna, Averrois, Pere Abelard, Siger de Brabant, Tomàs d'Aquino, Joan Duns Escot, Guillem d'Occam, Nicolau de Cusa i Francisco Suárez. L'estudi no es limitarà a la mera anàlisi historicofilològica, sinó que tindrà com a objectiu principal presentar les continuïtats i discontinuïtats existents entre aquelles idees i les idees filosòfiques del present, a fi de comprendre millor les unes i les altres. Les classes pràctiques se centraran en l'anàlisi d'alguns dels textos de lectura obligatòria indicats al final de la bibliografia.

Bibliografia bàsica

- Fonts**
 ABELARD, Pere. *Scrípti di logica*. Ed. de Mario dal Pra. Florència: La Nuova Italia, 1969.
 ———. *Logica ingredientibus. Logica nostrorum petitioni*. Ed. B. Geyer. Münster: Aschendorf, 1919-1933.
 ———. *Dialectica*. Ed. de L. M. De Rijk. Assen: Van Gorcum, 1970.
 ———. *Tractatus de intellectibus*. Ed. de P. Morin. París: Vrin, 1994.
 ABENTOFAIL. *El filósofo autodidáctico*. Ed. de F. Pons. Pròleg de M. Méndez y Pelayo. Buenos Aires: Espasa-Calpe (Austral), 1954 [2a]. [Nova edició a Editorial Trotta].
 AL-FARABI. *La ciudad ideal*. Ed. de M. Alonso; M. Cruz Hernández. Madrid: Tecnos, 1985 [2a].
 ———. *Obras filosófico-políticas*. Ed. Ramón Guerrero. Madrid: Debate/CSIC, 1992.
 ANÒNIM. *Liber de causis*. Ed. d'A. Pattin. Traducció de R. Àguila. Barcelona: KAL, 1993. [Nova edició: Universitat del País Basc, 2000].
 AQUINO, Tomàs d'. *Compendio de teología*. Barcelona: Orbis, 1983.
 ———. *Summa contra gentes (Suma contra los gentiles)*. Madrid: Católica (BAC), 1952, llibre II, cap. 56-78.
 ———. *Opuscula philosophica*. Torí-Roma: Marietti, 1954.

- _____. *Sobre el ente y la esencia. A: De los principios de la naturaleza*. Ed. de J. A. Míguez; M. Fuentes; A. J. Cappelletti. Madrid: Sarpe, 1983, p. 51-94.
- _____. *AVERROIS. Commentarium magnum in Aristotelis De anima libros (llibre III)* [versió llatina de Michael Scotus]. Ed. de F. S. Crawford. Editat per H. A. Wolfson, D. Baneth i F. H. Fobes. Cambridge (Mass.): The Mediaeval Academy of America, 1953. [Vol. VI del *Corpus commentariorum Averrois in Aristotelem*].
- _____. *Epitome de Anima*. Ed. de S. Gómez. Madrid: CSIC, 1985.
- _____. *Compendio de metafísica*. Sevilla: Fundación el Monte, 1998.
- _____. *Destructio destructionum philosophiae Algazelis (Tahafut at-Tahafut)* [versió llatina de Calo Calonymos]. Ed. de B. H. Zedler. Milwaukee (Wisconsin): The Marquette University Press, 1961.
- _____. *Destructió de la «Destructió» (qüestió I)*. Ed. de J. Puig Montada. Barcelona: Edicions 62, 1991.
- _____. *La psicología de Averroes*. Ed. de S. Gómez Nogales. Madrid: UNED, 1988.
- _____. *Commentaire moyen sur le «De interpretatione»*. Ed. de A. Benmakhlouf; S. Diebler. Paris: Vrin, 2000.
- _____. *AVICENNA. Livre des directives et remarques (2a part)*. Traducció de l'àrab, introducció i notes d'A. M. Goichon. Beirut-Paris: Vrin, 1951.
- _____. *Philosophia prima sive scientia divina (2a part)*. 3 vol. Traducció llatina del Kitáb al-Shifá. Editada per S. Van Riet. Lovaina: Ed. Peeters, 1977, 1980, 1983.
- _____. *BRABANT, Siger. Questions sobre el «Liber de causis»*. Edició crítica d'Antonio Marasca. Lovaina: Publications Universitaires, 1972.
- _____. *Quaestiones in tertium «De Anima». De anima intellectiva. De aeternitate mundi*. Ed. crítica de B. Bazán. Lovaina: Publications universitaires, 1972.
- _____. *BURIDÁ, Joan. Compendi de tota la lògica*. Edició llatina. Venècia, 1949. Frankfurt/M.: Minerva, 1965 (reimpr.).
- _____. *CANTERBURY, Anselm de. Prosligion. Libro a favor de un insensato. Apología contra Gaunilo. A: Obras Completas I*. Ed. bilingüe de J. Alameda. Madrid: Editorial Católica (BAC), 1952, p. 351-437.
- _____. *Prosligion*. Text llatí i traducció de Miquel Candel. Barcelona: KAL, 2000.
- _____. *CUSA, Nicolau de. La docta ignorancia*. Traducció del llatí, pròleg i notes de Manuel Fuentes Benot. 4a ed. Madrid: Aguilar, 1973.
- _____. *DUNS ESCOT, Joan. Tratado del primer principio*. Madrid: Sarpe, 1985.
- _____. *ESCOT ERIÚGENA, Joan. Periphyseon (De divisione naturae)*, 441A-458A. Text llatí i traducció de F. J. Fortuny. Barcelona: KAL, 1995.
- _____. *Del primer principi i altres escrits*. Ed. de J. Batalla. Barcelona: Edicions 62, 2000.
- _____. *Ordinatio*.
- _____. *MAIMÓNIDES. Guía de perplejos*. Ed. de D. González Maeso. Madrid: Editorial Nacional, 1984.
- _____. *Guía de descarrados*. Ed. de F. Valera. Barcelona: Ediciones Obelisco, 1997.
- _____. *OCCAM, Guillem d'. Exposición de los ocho libros sobre la física (prólogo). Los sucesivos*. Ed. de F. J. Fortuny. Barcelona: Orbis, 1985.
- _____. *Breviloquium*. Introducció, traducció i notes de F. J. Fortuny. Barcelona: Laia, 1980.
- _____. *Expositio in libros Physicorum Aristotelis. Prologus*. Ed. bilingüe de F. J. Fortuny. Barcelona: KAL, 1999.
- _____. *Textos epistemológicos*. Selecció i traducció de F. J. Fortuny. Barcelona: KAL, 2000.
- _____. *PORFIRI. «Isagoge». A: Aristoteles: Categorías. De interpretatione*. Ed. de A. García; L. M. Valdés; J. Velarde. Madrid: Tecnos, 1989, p. 13-65.
- _____. *SALOMÓ IBN-GABIROL. «Fons vitae (Source de vie)»*. A: *Mélanges de philosophie juive et arabe*. Ed. d'extractes per S. Munk. Paris: Vrin, 1988.
- _____. *SUÁREZ, Francisco de. Disputaciones metafísicas (disput. XXXI)*. Madrid: Gredos, 1963 [llatí-castellà].

- Bibliografía secundaria
- _____. *ABBAGNANO, N. Historia de la filosofía I: Filosofía patristica - Filosofía escolástica*. Barcelona: Hora, 1982.
- _____. *CORBIN, H. Avicena y el relato visionario*. Barcelona: Paidós, 1995.
- _____. *COURCELLE, P. Onnais-toi toi-même. De Socrate à Saint Bernard*. 3 vol. Paris: Études augustiniennes, 1974.
- _____. *CRUZ HERNÁNDEZ, M. Abu l-Walid Ibn Rusd (Averroes). Vida, obra, pensamiento, influencia*. Córdoba: Publ. Caja de Ahorros, 1986.
- _____. *DE LIBERA, A. La philosophie médiévale*. Paris: PUF, 1993.
- _____. *La querelle des universaux. De Platon à la fin du Moyen Âge*. Paris: Seuil, 1996.
- _____. *FORTUNY, F. J. De Lucreci a Ockham. Perspectives de l'edat mitjana*. Barcelona: Anthropos, 1992.
- _____. *FRAILE, G. Historia de la filosofía*. Madrid: Católica (BAC), 1975, tom II b.
- _____. *GILSON, E. La philosophie au Moyen Âge*. 2a ed. Paris: Payot, 1986. [Hi ha edició espanyola: *La filosofía en la edad media*].
- _____. *GREGORY, T. Mundana Sapientia. Forme di conoscenza nella cultura medievale*. Roma: Edizione di Storia e Letteratura, 1992.
- _____. *JOLIVET, R. Arts du langage et théologie chez Abélard*. Paris: Vrin, 1969.
- _____. *Abélard ou la philosophie dans le langage*. Paris: Ed. Du Cerf, 1994.
- _____. *KREZMANN, N.; KENNY, A.; PINBORG, J. (coord.). The Cambridge History of Later Medieval Philosophy. From the Rediscovery of Aristotle to the Disintegration of Scholasticism (1100-1600)*. Cambridge University Press, 1982.
- _____. *LE GOFF, J. Les intellectuels au Moyen Âge*. 2a ed. Paris: Seuil, 1962.
- _____. *MAIZA OZCOIDI, I. La concepción de la filosofía en Averroes*. Madrid: Trotta/UNED, 2001.
- _____. *MARMO, C. (coord.) Vestigia, imagines, verba. Semiotics and Logic in Medieval Theological Texts*. Turnhout: Brepols, 1997.
- _____. *MURRAY, A. Razon y sociedad en la edad media*. Madrid: Taurus, 1983.

Sistema d'avaluació

Lectures obligatòries:

- _____. *ANÒNIM: Liber de causis (text bilingüe)*. AL-FARABI: *De los principios de los seres*. AVERROIS: *Destructió de la «Destructió», qüestió I (dossier bilingüe)*. SIGER DE BRABANT: *Questions sobre el «Liber de causis» (selecció bilingüe)*. PORFIRI: *«Isagoge» (dossier trilingüe)*. JOAN ESCOT ERIÚGENA: *Periphyseon (De divisione naturae)*, 441A-458A. ANSELM DE CANTERBURY: *Prosligion (text bilingüe)*. AVICENNA: *Philosophia prima (selecció bilingüe dels tractats I i V); Libro de directrices y observaciones (selecció de la segona part, tercer grup)*. TOMÁS D'AQUINO: *De ente et essentia (dossier bilingüe); Summa contra gentes (Suma contra los gentiles)*, lib. II, cap. 56-78 (text bilingüe). JOAN DUNS ESCOT: *Tratado del primer principio / Del primer principi (dossier bilingüe); Ordinatio..... (dossier bilingüe)*. GUILLEM D'OCCAM: *Textos epistemológicos (selecció bilingüe)*. NICOLAU DE CUSA: *La docta ignorancia*. FRANCISCO SUÁREZ: *Disputaciones metafísicas (disput. XXXI, secció 1a) (text bilingüe)*.
- Examen final (prova objectiva i comentari d'un fragment d'alguna de les obres de lectura obligatòria).

Història de la Filosofia Medieval II

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: I
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *M. Isabel Méndez Lloret*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Temari

Després d'una introducció dedicada a la recuperació de la filosofia i la ciència gregues per mitjà dels àrabs (especialment a la recuperació d'Aristòtil), estudiarem:

1. La filosofia del segle XIII (Albert Magne, Tomàs d'Aquino, l'averroisme llatí) i la condemna de 1277
2. La filosofia del segle XIV: Duns Escot, Occam i el nominalisme
3. La problemàtica política: Dant i Marsili de Pàdua

Bibliografia bàsica

Es donarà a classe.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia del Renaixement I

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: I
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Rosa Rius Gatell*
 Llengua: *català* Grup: A1 i B1

Temari

La filosofia en el segle XV

1. La revolució cultural de l'humanisme
2. Nicolau de Cusa
3. La restauració del platonisme: Marsilio Ficino i Giovanni Pico della Mirandola
4. L'aristotelisme de Pomponazzi
5. Maquavel

Bibliografia bàsica

Fonts:

- FICINO, M. *De amore. Comentario a «El Banquete» de Platón*. Madrid: Tecnos, 1986.
 MAQUIAVELO, N. *El Príncipe*. Madrid: Alianza, 1981.
 NICOLAU DE CUSA. *La docta ignorancia*. Madrid - Buenos Aires - Mèxic: Aguilar, 1966.
 PETRARCA, F. «La ignorancia del autor y la de muchos otros». A: PETRARCA. *Obras. I. Prosa*. Madrid: Alfaguara, 1978, al cuidado de F. Rico.
 PICO DELLA MIRANDOLA, G. «Discurso sobre la dignidad del hombre». A: *Humanismo y Renacimiento*. Madrid: Alianza, 1986.
 POMPONAZZI, P. «Sobre la inmortalidad del alma». (fragments). A: *Humanismo y Renacimiento*. Madrid: Alianza, 1986.

Bibliografia complementària:

- GRANADA, M. A. *El umbral de la modernidad. Estudios sobre filosofía, religión y ciencia entre Petrarca y Descartes*. Barcelona: Herder, 2000.
 ———. *Cosmología, religión y política en el Renacimiento*. Barcelona: Anthropos, 1987.
 KRISTELLER, P. O. *Ocho filósofos del Renacimiento italiano*. Mèxic: FCE, 1983.
 YATES, F. A. *Giordano Bruno y la tradición hermética*. Barcelona: Ariel, 1982.

La bibliografia ulterior secundària s'indicarà en el moment oportú.

Sistema d'avaluació

Examen final escrit.

Història de la Filosofia del Renaixement II

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: *I*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Miguel A. Granada (A1), Rosa Rius Gatell (B1)*
 Llengua: *castellà (A1), català (B1)* Grup: *A1 i B1*

Temari

La filosofia en el segle XVI: el problema cosmològic i la seva dimensió religiosa

1. La imatge del món abans de Copèrnic
2. L'obra de Copèrnic
3. De Copèrnic a Bruno: cap a l'univers infinit i homogeni. La dimensió religiosa del problema cosmològic

Bibliografia bàsica

ELENA, A. *Las quimeras de los cielos. Aspectos epistemológicos de la revolución copernicana*. Madrid: Siglo XXI, 1985.
 GRANADA, M. A. *Giordano Bruno: universo infinito, unión con Dios, perfección del hombre*. Barcelona: Herder, 2002.
 ———. *El umbral de la modernidad. Estudios sobre filosofía, religión y ciencia entre Petrarca y Descartes*. Barcelona: Herder, 2000.
 KOYRÉ, A. *Del mundo cerrado al universo infinito*. Madrid: Siglo XXI, 1979.
 KUHN, T. *La revolución copernicana*. Barcelona: Ariel, 1978.
 LERNER, M. P. *Le monde des sphères*. 2 vol. París: Les Belles Lettres, 1996 i 1997.
 RIOJA, A.; ORDÓÑEZ, J. *Teorías del universo*. Madrid: Síntesis, 1998, vol. I.
 YATES, F. A. *Giordano Bruno y la tradición hermética*. Barcelona: Ariel, 1982.

Les obres dels autors estudiats es donaran a l'inici del curs. La bibliografia ulterior secundària s'indicarà en el moment oportú.

Sistema d'avaluació

Examen final escrit.

Lògica I

Matèria: *Lògica* Cicle: *I*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Calixto Badesa (A1) i Enrique Casanovas (B1)*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1 i B1*

Objectius

Presentar alguns dels conceptes i dels mètodes fonamentals de la lògica contemporània.

Temari

1. Orígens de la lògica contemporània
2. El concepte de veritat
3. Què és una demostració
4. Teories i axiomes
5. Necessitat i possibilitat

Bibliografia bàsica

BADESA, C.; JANÉ, I.; JANSANA, R. *Elementos de lógica formal*. Barcelona: Ariel, 1998.
 TARSKY, A. *Introducción a la lógica*. Espasa, 1985.

Sistema d'avaluació

Exercicis periòdics i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

El programa d'aquesta assignatura és distint del d'anys anteriors. El seu contingut no és pressuposa a Lògica II.

Lògica II

Matèria: Lògica Cicle: I
 Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: teòriques 2 pràctiques 1 despatx 1
 Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
 Professorat: Calixto Badesa (A1) i Joan Bagaria (B1)
 Llengua: castellà (A1) / català (B1) Grup: A1 i B1

Objectius

Precisar el concepte d'infinut i analitzar alguns dels contextos en què apareix.

Temari

1. Introducció històrica
2. El concepte d'infinut
3. El continu. Paradoxes de Zenó
4. Els nombres naturals
5. Algorismes i computabilitat

Bibliografia bàsica

BADESA, C.; JANÉ, I.; JANSANA, R. *Elementos de lógica formal*. Barcelona: Ariel, 1998.
 BOLZANO, B. *Las paradojas del infinito*. Mathema, 1991.

Sistema d'avaluació

Exercicis periòdics i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

El programa d'aquesta assignatura és distint del d'anys anteriors i no pressuposa el contingut de l'assignatura Lògica I.

Filosofia Contemporània I

Matèria: *Corrents Actuals de la Filosofia* Cicle: II
 Tipus: troncal Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: teòriques 3 pràctiques — despatx 1
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: Antonio Aguilera Pedrosa
 Llengua: castellà Grup: A1

Objectius

Introducció a la filosofia de la primera meitat del segle xx

Temari

1. Crisi de l'idealisme i dels models filosòfics decimonònics
2. Intents de reconstrucció filosòfica a començaments d'aquest segle: recuperar la tradició, noves relacions amb les ciències, filosofies experimentals, el problema de la relació amb l'art
3. Multiplicitat de paradigmes filosòfics: fenomenologia, anàlisi, praxi. Diferències procedimentals, apel·lació a temes

Bibliografia bàsica

AGUILERA, A. *Hombre y cultura*. Madrid: Trotta, 1995.
 DESCOMBES, V. *Lo mismo y lo otro. Cuarenta y cinco años de filosofía francesa*. Càtedra.
 HABERMAS, J. *El discurso filosófico de la modernidad*. Madrid: Taurus, 1989.
 KOLAKOWSKI, L. *La filosofía positivista*. Madrid: Càtedra, 1988.
 SCHNÄDELBACH, H. *Filosofía en Alemania (1831-1933)*. Madrid: Càtedra, 1991.

Sistema d'avaluació

Examen final i treball voluntari dirigit pel professor.

Filosofia Contemporània IMatèria: *Corrents Actuals de la Filosofia*

Cicle: II

Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 1*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Josefina Birulés Bertrán*Llengua: *català*Grup: *A2***Objectius**

El curs tractarà de mostrar com, en la segona meitat del segle xx, la filosofia s'ha mogut a partir de diversos intents de desanimar l'anhel de generalitat i com en aquest moviment ha deixat un reguitzell de qüestions obertes que progressivament han anat vertebrant l'agenda del pensament actual.

Temari

1. Del gir lingüístic al gir pragmàtic (R. Rorty)
2. La interpretació com a deconstrucció (J. Derrida)
3. Un nou relat de la història de la modernitat (J. Habermas)

Bibliografia bàsica

DERRIDA, J. *La escritura y la diferencia*. Barcelona: Anthropos.
 HABERMAS, J. *El pensamiento posmetafísico*. Madrid: Taurus.
 MCCARTHY, T. *Ideales e ilusiones*. Madrid: Tecnos.
 RORTY, R. *Consecuencias del pragmatismo*. Barcelona: Paidós.
 WELLMER, A. *Sobre la dialéctica de modernidad y post modernidad*.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia Contemporània IMatèria: *Corrents Actuals de la Filosofia*

Cicle: II

Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 1*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Manuel Cruz Rodríguez*Llengua: *castellà*Grup: *B1***Temari**

1. La subjectivitat
 - a) La qüestió del solipsisme (L. Wittgenstein)
 - b) Alteritat i contingència en el cor del subjecte (E. Lévinas)
 - c) Singularitat, individu, subjecte. Una aproximació a la categoria de sentit
2. Acció
 - a) El concepte de *praxi* (Marx). Individualisme i holisme (Poppèr i Hayek)
 - b) Diverses descripcions de l'acció (Anscombe)
3. Història
 - a) Epistemologia de les ciències històriques. La comprensió del sentit
 - b) L'esdeveniment, una noció problemàtica. L'encreuament de ficció i història en el dir el temps (P. Ricoeur)

Bibliografia bàsica

ANSCOMBE, G. E. M. *Intención*. Barcelona: Paidós, 1991.
 BERNSTEIN, R. J. *Praxis y acción*. Madrid: Alianza Editorial, 1979.
 CRUZ, M. (ed.). *Tiempo de subjetividad*. Barcelona: Paidós, 1996.
 LÉVINAS, E. *Humanisme de l'altre home*. València: Eliseu Climent, 1993.
 MCCARTHY, T. *Ideales e ilusiones*. Madrid: Tecnos, 1992.
 RICOEUR, P. *Tiempo y narración*. Madrid: S. XXI, 1995.
 TAYLOR, CH. *Fuentes del yo*. Barcelona: Paidós, 1996.
 WHITE, H. *El contenido de la forma*. Barcelona: Paidós, 1992.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia Contemporània II

Matèria: *Corrents Actuals de la Filosofia* **Cicle:** II
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Antonio Aguilera Pedrosa*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Objectius

Introducció a la filosofia de la segona meitat del segle XX

Temari

1. Crisi del paradigma de la consciència, revisió de supòsits filosòfics. Diversos girs lingüístics
2. Continuació i transformació de paradigmes filosòfics: hermenèutica, filosofia analítica, acció comunicativa
3. Intents de mediació i ruptures. Internacionalització de la filosofia. Relació amb les ciències i les arts

Bibliografia bàsica

DERRIDA, J. *Espectros de Marx*. Madrid: Trotta, 1995.
 ———. *Fuerza de ley*. Madrid: Tecnos, 1997.
 HABERMAS, J. *Pensamiento postmetafísico*. Madrid: Taurus, 1990.
 ———. *Teoría de la acción comunicativa*. 2 vol. Madrid: Taurus, 1988.
 LUHMANN, N. *Observaciones de la modernidad*. Barcelona: Paidós, 1997.
 PUTNAM, H. *Cómo renovar la filosofía*. Madrid: Cátedra, 1994.

Sistema d'avaluació

Examen final i treball voluntari dirigit pel professor.

Filosofia Contemporània II

Matèria: *Corrents Actuals de la Filosofia* **Cicle:** II
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Santiago López Petit*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A2*

Temari

El curs vol ser l'expressió de tres maneres de pensar la realitat i la subjectivitat a través del concepte de diferència. Tindrà la forma d'una introducció al postestructuralisme francès (sobretot Deleuze), a la teoria general de sistemes (sobretot N. Luhmann) i al pensament ontològic (Heidegger).

Bibliografia bàsica

Les obres principals dels autors assenyalats.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia Contemporània II

Matèria: Corrents Actuals de la Filosofia	Cicle: II
Tipus: troncal	Crèdits: 6
Hores setmanals: teòriques 3 pràctiques — despatx 1	Període lectiu: 2n semestre
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura	
Professorat: Román Gutiérrez Cuartango	
Llengua: castellà	Grup: B1

Temari

1. El coneixement
 - a) La ciència com a model de coneixement (Carnap i el Cercle de Viena)
 - b) El programa racionalista i el canvi científic (Popper, Lakatos, Feyerabend)
 - c) La crisi de la racionalitat científica (Husserl)
 - d) De l'epistemologia a l'hermenèutica (Kuhn, Rorty)
2. El llenguatge
 - a) El *tomb lingüístic*: a la recerca d'una *anàlisi lògica completa* del llenguatge (Wittgenstein)
 - b) Jocs de llenguatge, usos i actes de parla (Wittgenstein, Austin, Searle)
 - c) La transformació de la filosofia transcendental. Comunicabilitat i conversació (Habermas, Apel)
 - d) Llenguatge i món (Heidegger)
3. L'acció
 - a) La qüestió de la intencionalitat (Husserl)
 - b) El concepte de *praxi* (Marx). Individualisme i holisme (Popper, Hayek)
 - c) Diverses descripcions de l'acció (Anscombe). Acció i conducta (pragmatisme)
 - d) La gramàtica de la justícia (Rawls, Dworkin)

Nota: aquest és el programa marc de l'assignatura. El professor especificarà a principi de curs com el desenvoluparà.

Bibliografia bàsica

DESCOMBES, V. *Lo mismo y lo otro*. Madrid: Cátedra, 1982.
 PASSMORE, J. *Cien años de filosofía*. Madrid: Alianza, 1981.
 SCHNÄDELBACH, H. *Filosofía en Alemania (1831-1933)*. Madrid: Cátedra, 1991.

Bibliografia per temes**Tema 1**

NEWTON-SMITH, W. H. *La racionalidad de la ciencia*. Barcelona: Paidós, 1987.
 POPPER, K. R. *La lógica de la investigación científica*. Madrid: Tecnos.
 RORTY, R. *La filosofía y el espejo de la naturaleza*. Madrid: Cátedra, 1938.

Tema 2

HABERMAS, J. *Teoría de la acción comunicativa*. Madrid: Taurus.
 WITTGENSTEIN, L. *Tractatus Logico-Philosophicus*. Madrid: Alianza.
 ———. *Investigaciones filosóficas*. Barcelona: Crítica, 1988.

Tema 3

ANSCOMBE, E. *Intención*. Barcelona: Paidós, 1991.
 BERNSTEIN, R. *Praxis y acción*. Madrid: Alianza Editorial, 1979.
 HABERMAS, J. *La reconstrucción del materialismo histórico*. Madrid: Taurus, 1981.
 RICŒUR, P. *El discurso de la acción*. Madrid: Cátedra, 1981.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Estètica I

Matèria: *Estètica* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 1*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Enrique Lynch Frigerio*
 Llengua: *castellà* Grup: A1 i B1

Temari

Història de les idees estètiques i del vocabulari de l'estètica, des de la seva aparició a la Grècia antiga, passant per la constitució de l'autonomia de la disciplina en els segles XVIII i XIX, fins a la seva presència i el seu règim d'ús crític en la teoria contemporània de l'art.

Bibliografia bàsica

Bibliografia bàsica
 ARISTÒTIL. *Poètica*. Madrid: Gredos, 1985.
 HEGEL. *Lecciones de estética*. Barcelona: Península, 1989. També a: Madrid: Akal, 1989.
 HUME. *La norma del gusto*. Barcelona: Península, 1989.
 KANT. *Crítica de la facultad de juzgar*. Traducció d'Oyarzún. Caracas: Monte Avila.
 LESSING. *Laocoonte*. Madrid: Tecnos, 1990.
 NIEZTSCHÉ. *Nacimiento de la tragedia*. Madrid: Alianza (diverses edicions).
 PLATÓ. *Diálogos*. Madrid: Gredos, 1979.
 PLOTÍ. *Enéadas* (diverses edicions).
 SCHILLER. *Kallias*. Barcelona: Anthropos, 1990.
 SCHOPENHAUER, A. *El mundo como voluntad y representación*. Llibre III (diverses edicions).
 WITTGENSTEIN, L. *Lecciones y conversaciones sobre estética* [...]. Barcelona: Paidós, 1992.

Bibliografia de referència

BOZAL, V. (ed.). *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*. Madrid: La Balsa de la Medusa-Visor, 1996.
 FERRY, L. *Homo aestheticus*. Paris: Grasset, 1990.
 LYNCH, E. *Sobre la belleza*. Madrid: Anaya, 1999.
 SCHAEFFER, J. M. *El arte de la era moderna*. Caracas: Monte Ávila, 1999.
 VALVERDE, J. M. *Breve historia y antología de la estética*. Barcelona: Ariel, 1990.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Ciència I

Matèria: *Filosofia de la Ciència* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 1*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Manuel Medina Gómez*
 Llengua: *català/castellà* Grup: A1

Objectius

Anàlisi dels conceptes, les teories i les pràctiques de la ciència antiga en el seu context filosòfic, tècnic i social.

Temari

1. Ciència i tecnologia com a xarxes de sistemes culturals. Tecnografia sistemàtica.
2. La tradició cultural científica antiga
 - 2.1 Subcultures científiques mesopotàmiques i egípcies. Agents, entorns, innovacions, transferències i estabilitzacions
 - 2.2 Subcultures científiques gregues i hel·lenístiques: geometria, òptica, mecànica i astronomia. Ciència, tècnica, filosofia i societat
3. Ciència, tècnica i filosofia en les cultures de l'antiguitat i de la modernitat

Bibliografia bàsica

MEDINA, M. *De la techne a la tecnologia*. València: Tirant Lo Blanch, 1985.
 RUSSO, L. *La rivoluzione dimenticata. Il pensiero scientifico greco e la scienza moderna*. Milà: Feltrinelli, 1999.
<http://ctcs.fsf.ub.es/prometheus/index.htm>

Sistema d'avaluació

Pràctica/treball específic.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

L'assignatura es farà amb suport telemàtic i audiovisual. Les pràctiques tindran lloc a l'aula d'informàtica i d'audiovisuals.

Filosofia de la Ciència I

Matèria: *Filosofia de la Ciència* **Cicle:** II
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: *teòriques 3* *pràctiques —* *despatx 1*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Manuel Campos Havidich*
Llengua: *català* **Grup:** A2 i B1

Objectius

Presentar, en dues parts, alguns dels temes centrals de la filosofia de la ciència contemporània.

Temari

En aquesta primera part es tractaran temes com ara la inducció, la contrastació d'hipòtesis, la necessitat, les lleis de la naturalesa i la causalitat.

Bibliografia bàsica

LOSEE, J. *Introducció històrica a la filosofia de la ciència*. Madrid: Alianza Editorial, 1991.
 HEMPEL, C. *Filosofia de la ciència natural*. Madrid: Alianza Editorial, 1991.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Ciència II

Matèria: *Filosofia de la Ciència* **Cicle:** II
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: *teòriques 3* *pràctiques —* *despatx 1*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Manuel Medina Gómez*
Llengua: *català i castellà* **Grup:** A1

Objectius

Anàlisi dels conceptes, les teories i les pràctiques de la ciència moderna i la tecnociència en el seu context filosòfic, tecnològic i social.

Temari

1. Innovacions tecnocientífiques, estabilitzacions/desestabilitzacions i transformacions culturals: tecnografia dinàmica
2. La tradició cultural científica moderna
 - 2.1 Subcultures científiques modernes: nova ciència, filosofia experimental i termodinàmica. Ciència, tecnologia, filosofia i societat
 - 2.2 Subcultures tecnocientífiques: química, electricitat i magnetisme, radiacions i radioactivitat. Tecnociència, filosofia i societat
3. Tecnociència, naturalesa i cultura del segle xx al XXI

Bibliografia bàsica

CARDWELL, D. *Historia de la tecnología*. Madrid: Alianza, 1996.
 SHAPIN, ST. *La revolución científica*. Barcelona: Paidós, 2000.
<http://ctcs.fsf.ub.es/prometheus/index.htm>

Sistema d'avaluació

Pràctica/treball específic.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

L'assignatura es farà amb suport telemàtic i audiovisual. Les pràctiques tindran lloc a l'aula d'informàtica i d'audiovisuals.

Filosofia de la Ciència II

Matèria: *Filosofia de la Ciència* **Cicle:** II
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 1*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Josep Macià Fàbrega*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A2 i B1*

Objectius

Continuar l'estudi de temes bàsics iniciat a Filosofia de la Ciència I.

Temari

1. Lleis naturals i causalitat
2. L'explicació científica
3. Què és una teoria científica
4. Causalitat i explicació en les ciències humanes

Bibliografia bàsica

- DÍEZ, J. A.; MOULINES, C. U. *Fundamentos de filosofía de la ciencia*. Barcelona: Ariel, 1997.
 GIÈRE, R. *Understanding Scientific Reasoning*. Nova York: Holt, Reinhart and Winston, 1991. [Nova edició modificada de l'original de 1979].
 HEMPEL, C. G. *Filosofia de la ciencia natural*. Madrid: Alianza Editorial, 1973 [1966].
 ———. *La explicación científica. Estudios sobre la filosofía de la ciencia*. Buenos Aires: Paidós, 1979 [1965].
 NAGEL, E. *La estructura de la ciencia*. Buenos Aires: Paidós, 1978.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia Política I

Matèria: *Filosofia Política* **Cicle:** II
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *José Manuel Bermudo Ávila*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1 i B1*

Objectius

Introduir l'alumnat en la problemàtica de la filosofia política contemporània, en el seu sentit en el nostre temps. Facilitar la conceptualització dels principals problemes i analitzar els debats filosòfics més rellevants.

Temari

1. La filosofia política en el nostre temps. El seu lloc en el mapa filosòfic. Política, ètica i dret
2. La política: diversos conceptes de política. La gestió d'allò públic. La construcció de la ciutat. De la formació de ciutadans a la gestió dels desitjos
3. El poder polític i la seva legitimitat. Contractualisme, consensualisme i estat de dret
4. L'ideal polític: llibertat, igualtat i fraternitat. El ciutadà del món
5. Models de comunitat tancada: *polis*, *cosmopolis* i *civitas dei*
6. Models de comunitat oberta: associació de mercaders, societat jurídica i comunitat ètica
7. La democràcia: les seves formes històriques. Problemes actuals de la democràcia

Bibliografia bàsica

- BERMUDO, J. M. *Filosofia política*. Barcelona: Marcial Pons, 1998.
 BERMUDO, J. M. *Filosofia política. I. Las luces de la ciudad*. Barcelona: Ed. del Serbal, 2001.
 CHÂTELET, F.; PISIER, E. *Les conceptions politiques du xxe. siècle*. Paris: PUF, 1983.
 FERRY, L. *Filosofia política*. 3 vol. Mèxic: FCE, 1990.
 FIOROT, D. *La filosofia política, oggi*. Torí: G. Giappichelli Editore, 1990.
 GOYARD-FABRE, S. *Philosophie politique*. Paris: PUF, 1977.
 KYMLICKA, W. *Filosofia política contemporània*. Barcelona: Ariel, 1995.
 QUESADA, F. (ed.). *Filosofia política*. Madrid: Trotta, 1997.
 RAPHAEL, D. *Problemas de filosofía política*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.
 SABINE, G. *Historia de la teoría política*. Mèxic: FCE, 1963.
 STRAUSS, L. *¿Qué es filosofía política?* Madrid: Guadarrama, 1970.
 TENZER, N. *Philosophie politique*. Paris: PUF, 1994.
 TOUCHARD, J. *Historia de las ideas políticas*. Madrid: Tecnos, 1969.
 WISER, J. L. *Political Philosophy. A History of the Search for Order*. Englewood Cliffs (NJ): Prentice-Hall, Inc., 1983.
 WOLFF, J. *An introduction to political philosophy*. Oxford University Press, 1996.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia Política I

Matèria: *Filosofia Política* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 1*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Begoña Román Maestre*
 Llengua: *català* Grup: A2

Objectius

El curs pretén introduir l'alumnat en la problemàtica de la filosofia política.

Temari

1. Política i filosofia política: la qüestió de la fonamentació
2. Política, ètica i dret: la qüestió de la interrelació
3. Nocions de política al llarg de la història
4. Societats tancades i obertes: els enemics
5. Repensar la democràcia al segle XXI

Bibliografia bàsica

BERMUDO, J. M. *Filosofia política*. Barcelona: Marcial Pons, 1998.
 FERRY, L. *Filosofia política*. 3 vol. Mèxic: FCE, 1990.
 KYMLICKA, W. *Filosofia política contemporànea*. Barcelona: Ariel, 1995.
 QUESADA, F. (ed.). *Filosofia política*. Madrid: Trotta, 1997.
 RAPHAEL, D. *Problemas de filosofia política*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.
 STRAUSS, L. *¿Qué es filosofía política?* Madrid: Guadarrama, 1970.
 WEBER, M. *El político y el científico*. Madrid: Alianza, 1991.

Sistema d'avaluació

1. Comentari crític d'un text a convenir amb el professor.
2. Examen final consistent en dues qüestions del programa.

Filosofia Política II

Matèria: *Filosofia Política* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 1*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Josep Maria Esquirol Calaf*
 Llengua: *català* Grup: A1/B1

Temari

1. Sobre l'essència de la política
 - a) Poder-domini-violència
 - b) Relació amic-enemic
 - c) Acció concertada i poder de la no-violència
 - d) L'omnipresència del poder
2. Teories de la justícia política
 - a) Igualtat i legalitat com a significacions primeres
 - b) Debat actual: utilitarisme, llibertarisme, liberalisme social, socialdemocràcia...
 - c) La solidaritat com a principi polític
3. Filosofia dels drets humans
 - a) Tipologia dels drets humans. Les tres generacions
 - b) Per una fonamentació dels drets humans
 - c) Els drets humans i la dimensió política
4. El mal i la memòria del mal
 - a) Del record de les víctimes a la teologia política
 - b) Pensar després d'Auschwitz
 - c) La inquietud i la revolta
5. Filosofia de la història i política
 - a) La constitució de la filosofia de la història i la idea de progrés
 - b) L'herència hegeliana: el final de la història i l'estat universal i homogeni
 - c) Postmodernitat: final de la història i pragmatisme polític
 - d) Elements kantians: utopia, història i llibertat
6. La responsabilitat política de la filosofia
 - a) La filosofia: teoria i manera de viure
 - b) El conflicte entre filosofia i política
 - c) El punt de vista de la nit i la relativització de la quotidianitat

Bibliografia bàsica

ARENDDT, H. *Crisis de la República*. Madrid: Taurus, 1973.
 BOBBIO, N. *El tiempo de los derechos*. Madrid: Sistema, 1991.
 ESQUIROL, J. M. *La frivolidad política del final de la historia*. Madrid: Caparrós, 1998.
 FERRY, L. *Filosofia política II. El sistema de las filosofías de la historia*. Mèxic: FCE, 1991.
 FOUCAULT, M. *El orden del discurso*. Barcelona: Tusquets, 1999.

- FUKUYAMA, F. *El fin de la historia y el último hombre*. Barcelona: Planeta, 1990.
 GRASS, G. *Escribir después de Auschwitz*. Barcelona: Paidós, 1999.
 HÖFFE, O. *La justice politique*. Paris: PUF, 1991.
 JAEGER, W. *Alabanza de la ley*. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1982.
 KOJÉVE, A. *Introduction à la lecture de Hegel*. Paris: Gallimard, 1968.
 LÉVINAS, E. *Totalidad e infinito*. Salamanca: Sígueme, 1977.
 METZ, J. B. *Por una cultura de la memoria*. Madrid: Anthropos, 1999.
 PARIJS, Ph. Van. *¿Qué es una sociedad justa?* Barcelona: Ariel, 1993.
 ———. *Libertad real para todos*. Barcelona: Paidós, 1996.
 PATOCKA, J. *Ensayos heréticos sobre la filosofía de la historia*. Barcelona: Península, 1988.
 PLATÓ. *Apologia de Sócrates*. Barcelona: Laia, 1989.
 ———. *Certas*. Madrid: Akal, 1993.
 RAWLS, J. *Teoría de la justicia*. Mèxic: FCE, 1985.
 SALOMON; MURPHY. *What is justice?* Oxford University Press, 1990.
 SCHMITT, C. *El concepto de lo político*. Madrid: Alianza, 1991.
 STRAUSS, L. *¿Qué es filosofía política?* Madrid: Guadarrama, 1970.
 TODOROV, T. *Los abusos de la memoria*. Barcelona: Paidós, 2000.
 WEBER, M. *El político y el científico*. Madrid: Alianza, 1991.

Sistema d'avaluació

Comentari d'un text i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es recomana haver cursat Filosofia Política I.

Filosofia Política II

Matèria: Filosofia Política	Cicle: II
Típus: troncal	Crèdits: 6
Període lectiu: 2n semestre	
Hores setmanals: teòriques 3	pràctiques — despatx 1
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica	
Professorat: Begoña Román Maestre	
Llengua: català	Grup: A2

Objectius

Aprofundir temàtiques concretes de la filosofia política.

Temari

- La qüestió de la justícia política: igualtat, llibertat, legalitat i solidaritat
- Utilitarisme, llibertarisme, liberalisme social i socialdemocràcia
- La dimensió política dels drets humans: fonamentació i tipologia
- La interrelació entre filosofia política i filosofia de la història:
 - La idea de *progrés*
 - La utopia
 - El cosmopolitisme
- Política, ciències polítiques i filosofia política: la interrelació
 - El filòsof i la seva responsabilitat política

Bibliografia bàsica

- ARENDDT, H. *Crisis de la República*. Madrid: Taurus, 1973.
 BOBBIO, N. *El tiempo de los derechos*. Madrid: Sistema, 1991.
 ESQUIROL, J. M. *La trivialidad política del final de la historia*. Madrid: Caparrós, 1998.
 FERRY, L. *Filosofía política II. El sistema de las filosofías de la historia*. Mèxic: FCE, 1991.
 RAWLS, J. *Teoría de la justicia*. Mèxic: FCE, 1985.

Sistema d'avaluació

- Comentari crític d'un text a convenir amb el professor.
- Examen final consistent en dues qüestions del programa.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es recomana haver cursat Filosofia Política I.

Metafísica I

Matèria: *Metafísica* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 7,5 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Eudald Forment Giralt*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

Conèixer sistemàticament les qüestions de la metafísica, tenint com a referència els autors de l'antiguitat i de la modernitat.

Temari

1. Gènesi històrica. Les oposicions i el retorn
2. Essencialisme, aristotelisme i idealisme
3. La metafísica de l'ésser
4. Fonaments òntics i ontològics
5. Metodologia i estructuració

Bibliografia bàsica

ALESSI, A. *Metafísica*. Roma: LAS, 1998.
 CANALS, F. *Sobre la esencia del conocimiento*. Barcelona: PPU, 1987.
 FORMENT, E. *Lecciones de metafísica*. Madrid: Rialp, 1992.
 ———. *Historia de la filosofía tomista en la España contemporánea*. Madrid: Ediciones Encuentro, 1998.
 ———. *Principios fundamentales del pensamiento de Santo Tomás*. Pamplona: Gratis Date, 1998.
 POSSENTI, V. *Terza Navigazione. Nichilismo e metafísica*. Roma: 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final. Un treball de curs opcional.

Metafísica I

Matèria: *Metafísica* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 7,5 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *José M. Romero Baró*
 Llengua: *català* Grup: *A2*

Objectius

Presentar la metafísica com a filosofia dels principis de la física en Aristòtil, Popper, Descartes i Kant.

Temari

1. La metafísica, *més enllà* de la física. Sentits del terme *meta*
2. Ciència (*epistème*) i filosofia primera en Aristòtil
3. La ciència i els programes metafísics de recerca en K. Popper
4. La física de Newton en la metafísica de Kant

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Ética a Nicòmaco*. Madrid: Gredos, 1988.
 ———. «Analíticos posteriores». A: *Tratados de lógica*. Madrid: Gredos, 1988.
 KANT, I. *Crítica de la razón pura*. Madrid: Alfaguara, 1994.
 POPPER, K. B. *La lógica de la investigación científica*. Madrid: Tecnos, 1967.
 ———. *Búsqueda sin término*. Madrid: Tecnos, 1977.
 ———. *Conjeturas y refutaciones*. Madrid: Paidós, 1983.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Metafísica I

Matèria: *Metafísica* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 7,5 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Ignasi Guiu Andreu*
 Llengua: *castellà* Grup: *B1*

Objectius

Conèixer sistemàticament les qüestions centrals de la metafísica i, al mateix temps, desenvolupar una història de la metafísica com a història de l'ésser des del seu inici.

Temari

1. La metafísica com a ciència
2. Parmènides
3. Plató
4. Aristòtil
5. Sant Tomàs d'Aquino

Bibliografia bàsica

PARMÈNIDES. *Fragmentos*.
 PLATÓ. *Sofista*.
 ARISTÒTIL. *Metafísica*. Madrid: Ed. Gredos, 1982.
 SANT TOMÀS. *Antologia metafísica*.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Metafísica II

Matèria: *Metafísica* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 7,5 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Eudald Forment Giralt*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

Conèixer sistemàticament les qüestions centrals de la metafísica, tenint com a referència els autors de l'antiguitat i de la modernitat.

Temari

1. L'ens
2. Transcendentalitat i analogia de l'ens
3. Les propietats transcendents
4. Estructures ontològiques i connexions causals
5. Metafísica de la persona

Bibliografia bàsica

ALESSI, A. *Metafísica*. Roma: LAS, 1998.
 CANALS, F. *Sobre la esencia del conocimiento*. Barcelona: PPU, 1987.
 FORMENT, E. *Lecciones de metafísica*. Madrid: Rialp, 1992.
 ———. *Historia de la filosofía tomista en la España contemporánea*. Madrid: Ediciones Encuentro, 1998.
 ———. *Principios fundamentales del pensamiento de Santo Tomás*. Pamplona: Gratis Date, 1998.
 POSSENTI, V. *Terza Navigazione. Nichilismo e metafísica*. Roma: 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final. Un treball de curs opcional.

Metafísica II

Matèria: *Metafísica* Cicle: #
 Tipus: *troncal* Crèdits: 7,5 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *José M. Romero Baró*
 Llengua: *català* Grup: *A2*

Objectius

Presentar alguns elements de la metafísica aristotèlica a partir de l'anàlisi del dir i del pensar l'ésser, i examinant-ne després la seva estructura transcendental i categorial.

Temari

1. Ser, dir, pensar. Pressupòsits de l'atomisme lògic i crítiques de F. Nietzsche, H. Bergson i W. James. La tripticitat agustiniana del *sóc, conec i estimo*
2. **L'ésser com a principi. L'ésser** com a gènere. Ens i ésser. L'ens creat. El coneixement de l'ésser: l'abstracció i l'analogia
3. **Estructura transcendental de l'ésser.** L'ésser com a unitat, veritat, bondat i bellesa. **Correlació i implicacions**
4. Estructura categorial de l'ens. L'ens es diu de moltes maneres. Substància i definició. Els accidents quantitat, qualitat i relació

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Metafísica*. Madrid: Gredos, 1982.
 ———. *Tratados de lógica*. Madrid: Gredos, 1988.
 CANALS, F. *Sobre la esencia del conocimiento*. Barcelona: PPU, 1987.
 RAEYMAEKER, L. *Filosofía del ser*. Madrid: Gredos, 1968.
 SANT AGUSTÍ. *La Trinidad*. Madrid: Católica, 1985.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Metafísica II

Matèria: *Metafísica* Cicle: #
 Tipus: *troncal* Crèdits: 7,5 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 3 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Ignasi Gulu Andreu*
 Llengua: *castellà* Grup: *B1*

Objectius

Conèixer sistemàticament les qüestions centrals de la metafísica i, al mateix temps, desenvolupar una història de la metafísica com a història de l'ésser des de la modernitat.

Temari

1. Suárez
2. Descartes
3. Spinoza
4. Leibniz
5. Kant

Bibliografia bàsica

DESCARTES. *Meditaciones metafísicas*, I; II.
 KANT. *El último fundamento posible de una demostración de la existencia de Dios*, 1a part, 1a consideració.
 LEIBNIZ. *Sobre la originación radical de las cosas*.
 SPINOZA. *Pensamientos metafísicos*.
 SUÁREZ. *Disputaciones metafísicas*, II, IV, XXXI.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Antropologia Filosòfica Contemporània: Introducció a la Filosofia de Heidegger

Matèria: *Antropologia Filosòfica Contemporània* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Francesc Pereña Blasi*
 Llengua: *català* Grup: *B1*

Objectius

Introduir i explicar els conceptes bàsics i l'articulació teòrica de l'anàlisi del *Dasein a Ésser i temps* (1a secció)

Temari

1. Ontologia i fenomenologia
2. *Dasein* i existència
3. *Ésser-en-el-món*
4. La *cura*
5. Heidegger i la tradició filosòfica:
 - 5.1 El coneixement
 - 5.2 La realitat
 - 5.3 La veritat

Bibliografia bàsica

HEIDEGGER, M. *Sein und Zeit. (Gesamtausgabe, vol. 2)*. Frankfurt A. M., Klostermann.
 ———. *Sein und Zeit*. Tübingen, Niemeyer.
 ———. *Ser y tiempo*. Santiago de Chile: Editorial universitaria, 1997 [traducció castellana].

Sistema d'avaluació

Examen final.

Antropologia Filosòfica Contemporània: L'Ull Utòpic

Matèria: *Antropologia Filosòfica Contemporània* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Juan Miguel Morey Farré*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1 i B1*

Temari

El 1936 W. Benjamin escrivia: «El cinema es correspon a modificacions de fons abast en l'aparell perceptiu, modificacions que avui viu a escala d'existència privada i ol' transeünt en el trànsit d'una gran urbs, així com a escala històrica qualsevol ciutadà d'un estat contemporani.» Prenent com a punt de partida els estudis sobre cinema de G. Deleuze, el curs pretén desplegar aquesta suggestió de Benjamin, proposant una reflexió crítica sobre les principals fites d'aquesta transformació contemporània de l'experiència que és la pròpia a l'home multimèdia, de les primeres imatges en moviment a les tecnologies. Evidentment, per assolir una comprensió cabal de l'abast d'aquesta mutació en curs caldrà tenir present, com a teló de fons, com a mínim els dos anteriors grans canvis en les tecnologies de la paraula i la comunicació: el pas de l'oralitat a l'escriptura, i la invenció de la impremta.

Bibliografia bàsica

ARNHEIM, R. *El pensamiento visual*. BBA: Eudeba, 1971.
 AUMONT, J. *La imagen*. Barcelona: Paidós, 1992.
 BENJAMIN, W. «La obra de arte en la época de su reproductibilidad técnica». A: *Discursos interrumpidos*. Madrid: Ed. Taurus, 1973.
 DELEUZE, G. *La imagen movimiento*. Barcelona: Paidós, 1984.
 ———. *La imagen tiempo*. Barcelona: Paidós, 1987.
 ESQUENAZI, J. P. *Film, perception, mémoire*. Paris: L'Harmattan, 1994.
 FAHLE, O.; ENGELL, L. (ed.) *Der Film bei Deleuze/Le cinéma selon Deleuze*. Weimar: Verlag der Bauhaus/Presses de la Nouvelle Sorbonne, 1997.
 HAVELOCK, E. A. *La musa aprende a escribir*. Barcelona: Paidós, 1996.
 LUNENFELD, P. (ed.) *The digital dialectics*. MIT Press, 1988.
 MANOVICH, L. *Engineering Vision. From constructivism to the computer*. University Texas Press, 1999.
 MCLUHAN, J. M. *La galaxia Gutemberg*. Madrid: Ed. Aguilar, 1969.
 ONG, W. J. *Oralidad y escritura*. Mèxic: FCE, 1987.
 VIRILIO, P. *La máquina de visión*. Madrid: Cátedra, 1989.

Sistema d'avaluació

Comentari de text al final del curs.

Estètica: Art i Simbolització: Nelson Goodman

Matèria: *Estètica* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Enrique Lynch Frigerio*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Temari

Aproximació a la teoria dels llenguatges artístics en l'obra de Nelson Goodman.

1. Representació i ficció
2. Símbol i denotació
3. Aparença i realisme
4. El relativisme epistemològic

Bibliografia bàsica

- GOODMAN, N. *Los lenguajes del arte: Aproximación a la teoría de los símbolos*. Traducció de Jem Cabanes. Barcelona: Seix Barral, 1976.
 ———. *Fact, Fiction and Forecast*. Amb un pròleg de Hilary Putnam. 1979. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 1983.
 ———. *On Mind and Other Matters*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 1984.
 ———. *Maneras de hacer mundos*. Traducció de Carlos Thiebaut. Madrid: Visor, 1990.

Sistema d'avaluació

Examen oral.

Bioètica

Matèria: *Ètica* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Margarita Boladeras Cucurella*
 Llengua: *castellà* Grup: A1

Objectius

1. Introduir en les qüestions més rellevants de la bioètica
2. Donar informació bibliogràfica i de textos legals
3. Promoure l'anàlisi i la reflexió necessàries per a la presa de decisions

Temari

1. Concepte de bioètica i principis bioètics.
2. Drets humans i declaracions internacionals.
3. Reproducció humana assistida.
4. Genoma humà. Clonatge. Consell genètic.
5. Trasplantaments d'òrgans.
6. Eutanàsia.

Bibliografia bàsica

- ARIÈS, P. *El hombre ante la muerte*. Madrid: Taurus, 1984.
 BEAUCHAMP; CHILDRESS. *Principios de ética biomédica*. Barcelona: Masson, 1999.
 BOLADERAS, M. *Bioética*. Madrid: Síntesis, 1998.
 COOMBS, J. *Bioteología*. Barcelona: Labor, 1989.
 DWORKIN, R. *El dominio de la vida*. Barcelona: Ariel, 1994.
 ENGELHARDT, H. T. *Los fundamentos de la bioética*. Barcelona: Paidós, 1995.
 FUNDACIÓN CIENCIAS DE LA SALUD. *En las fronteras de la vida: Ciencia y ética de la clonación*. Madrid: Ed. Doce calles, 1998.
 GRACIA, D. *Procedimientos de decisión en ética clínica*. Madrid: Eudema, 1991.
 HARRIS, J. *Superman y la mujer maravillosa. Las dimensiones éticas de la biotecnología humana*. Madrid: Tecnos, 1998.
 PUYOL, A. *Justicia i salut*. Bellaterra: Servei de Publ. UAB, 1999.
 SCIENCE (magazine). *The Human Genome*. 16 febrer 2001.
 SUZUKI, D.; KNUDTSON, P. *GenÈtica*. Madrid: Tecnos, 1991.

Sistema d'avaluació

Dos comentaris de text al final del quadrimestre.

Bioètica Fonamental i Reflexió Moral

Matèria: *Ètica* Cicle: *#*
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Andrés Sánchez Pascual*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

Conèixer els principis bàsics de la bioètica i la seva aplicació.

Temari

El curs tindrà dues parts. En la primera, s'exposara els principis fonamentals de la bioètica; en la segona, s'elaborarà un mètode pràctic per resoldre problemes.

Bibliografia bàsica

GRACIA, D. *Fundamentos de bioética*. Madrid: Eudema, 1989.

Sistema d'avaluació

Examen al final del semestre i treball.

L'Ètica Estoica

Matèria: *Ètica* Cicle: *#*
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Margarita Mauri Álvarez*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

Conèixer de l'ètica estoica a través de la lectura dels textos dels seus autors.

Temari

1. Introducció
2. La divisió de la filosofia: lògica, física i ètica
3. La stoa antiga: Zenó de Cítium (236-264), Cleantes (331-232) i Crisp (280-210)
4. La stoa mitjana: Paneci (185-112) i Posidoni (135-151)
5. La stoa nova: Sèneca (4 a. de C. - 62 d. de C.), Epictet (50-130) i Marc Aureli (121-180)
6. Recapitulació

Bibliografia bàsica

BRUN, J. *El estoicismo*. Buenos aires: Editorial Universidad de Buenos Aires, 1968.
 ELORDUY, E. *El estoicismo*. Madrid: Gredos, 1972. 2 vol.

Sistema d'avaluació

1. Examen en acabar el semestre.
2. Treball sobre la filosofia estoica en les obres literàries.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Els criteris de correcció de l'examen seran els següents:

1. Ús adequat de la terminologia filosòfica
2. Precisió conceptual
3. Presentació formal i ortogràfica correcta
4. Adequació pregunta-resposta

Història de la Filosofia Contemporània: Pensament i Decisió

Matèria: *Filosofia Contemporània* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Santiago López Petit*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Temari

L'anàlisi de la crisi i del pensament crític en la crisi es prolonga amb una aproximació entre filosofia i política. Aquesta prolongació és possible perquè en ella es vincula la incertesa com a dimensió associada a la crisi i la necessitat de la decisió. S'analitza la relació entre el pensament i l'ordre, allò polític especialment, i el problema de la decisió.

Bibliografia bàsica

A més de la indicada, s'hauria d'afegir:

BONVECCHIO, C. *Decisionismo. La doctrina política di C. Schmitt*. Milà: 1984.

FOUCAULT, M. *Vigilar y castigar*. Madrid: Siglo XXI, 1982.

———. *La gouvernementalité*. Actes núm. 54, 1986.

GRAF VON KROCKOW, C. *Die Entscheidung. Eine Untersuchung über E. Jünger, C. Schmitt, M. Heidegger*. Frankfurt A. M.: Campus, 1990.

LÓPEZ PETIT, S. *Horror Vacui*. Madrid: Siglo XXI, 1997.

LUHMANN, N. *Macht*. Stuttgart: Enke, 1975.

SCHMITT, C. *Der Begriff des Politischen*. Munic/Leipzig, 1932. [Hi ha traducció a Alianza].

Sistema d'avaluació

Realització d'un treball.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Per a una millor comprensió del curs és recomanable haver cursat prèviament l'assignatura Història de la Filosofia Contemporània impartida pel mateix professor.

Història de la Filosofia Contemporània: Filosofia i Hermenèutica

Matèria: *Filosofia Contemporània* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Carmen Revilla Guzmán*
 Llengua: *castellà* Grup: A1

Objectius

Analitzar la noció d'*experiència hermenèutica* a partir de la lectura i el comentari d'alguns textos de Gadamer, que permetran destacar també la dimensió eticopolítica de la seva proposta teòrica i les seves connexions amb altres plantejaments contemporanis.

Temari

1. El context teòric de la filosofia gadameriana: problemes, influències i perspectives
2. Experiència i comprensió
3. La reflexió hermenèutica i la *consciència de la història efectiva*
4. L'experiència de l'obra d'art: la noció de *joc*
5. L'hermenèutica com a *filosofia pràctica*

Bibliografia bàsica

GADAMER. *Verdad y método*. Sígueme. [Cap.: «La ontologia de la obra de arte» i «Fundamentos para una teoría de la experiencia hermenéutica»].

———. *La actualidad de lo bello*. Paidós, 1991.

———. *En conversación con Gadamer*. Tecnos, 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Contemporània: Pensament i Crisi

Matèria: Filosofia Contemporània **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: teòriques 2 **pràctiques** — **despatx** 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Santiago López Petit
Llengua: castellà **Grup:** B1

Temari

L'evolució de la ciència moderna, les transformacions polítiques dels últims anys i, naturalment la mateixa reflexió filosòfica contemporània han posat en crisi tota referència metafísica i amb ella, la possibilitat mateixa del pensament crític. Evitant tot "Retorn a..." es tractaria d'analitzar alguns intents de reflexió crítica en els quals s'aborden qüestions com: el subjecte polític, el treball, l'estat del benestar, etc. i la noció mateixa de *crisi*.

Bibliografia bàsica

LÓPEZ PETIT, S. *Entre el ser y el poder. Una apuesta por el querer vivir*. Madrid: Siglo XXI, 1994.
 LYOTARD, J. F. *La condition postmoderne*. Paris: Minuit, 1979.
 MARX, C. *Los fundamentos de la crítica de la economía política*. Paris: Comunicación, 1972.
 NEGRI, A.; HARDT, M. *Empire*. Paris: Exils, 2000.

Sistema d'avaluació

Realització d'un treball.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Per a una millor comprensió del curs és recomanable haver cursat prèviament l'assignatura Història de la Filosofia Contemporània impartida pel mateix professor.

Història de la Filosofia Contemporània: Walter Benjamin

Matèria: Filosofia Contemporània **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: teòriques 2 **pràctiques** — **despatx** 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Antonio Aguilera Pedrosa
Llengua: castellà **Grup:** B1

Objectius

Introducció a l'obra de Benjamin, amb èmfasi especial en el projecte de «La obra de los pasajes»

Temari

1. Del Benjamin metafísic teològic al materialista
2. L'etapa rapsòdica de l'elaboració de «La obra de los pasajes»
3. Funció de la fotografia i del cinema en el pensament de Benjamin
4. Aportacions de la seva filosofia a la comprensió dels nous mitjans de producció intel·lectual: politització de la cultura enfront estelització de la política
5. Baudelaire i Blanqui. La discussió amb Adorno
6. Experiència moderna. Concepte d'*història*. Materialisme teològic o teologia materialista
7. La recepció contemporània de Benjamin

Bibliografia bàsica

BENJAMIN, W. *Iluminaciones 1 (Imaginación y sociedad)*. Madrid: Taurus, 1971.
 ———. *Iluminaciones 2 (Baudelaire)*. Madrid: Taurus, 1972.
 ———. *Discursos interrumpidos I*. Madrid: Taurus, 1973.
 ———. *Dirección única*. Madrid: Alfaguara, 1987.
 ———. *El Berlín demónico*. Barcelona: Icaria, 1987.
 ———. *Para una crítica de la violencia y otros ensayos*. Madrid: Taurus, 1991.
 ———. *Gesammelte Schriften*. Frankfurt.
 BUCK-MORSS, S. *Dialéctica de la mirada*. Madrid: Visor, 1995.
 AGUILERA, A. «Implicaciones filosóficas de los comienzos de la fotografía». A: *Revista técnica*. Barcelona: 1989.
 ———. «Sobre el concepto de historia en Benjamin». A: DIVERSOS AUTORS. *La Ortiga*. Santander: 2000.

Sistema d'avaluació

Examen final i treball voluntari, necessàriament dirigit pel professor.

Història de la Filosofia Contemporània: Sobre la Mala Memòria

Matèria: *Filosofia Contemporània* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Manuel Cruz Rodríguez*
 Llengua: *castellà* Grup: *B1*

Temari

Partint de la importància que ha tingut la memòria en la representació que de si mateixes han elaborat les societats modernes, al llarg del curs intentarà mostrar-se de quina manera diverses transformacions, ocorregudes en els últims temps en diferents àmbits (polític, científicotecnològic, ideològic, etc.), estan donant lloc a desplaçaments profundament significatius en allò que fa al lloc públic i a la funció social d'allò rememoratiu.

Bibliografia bàsica

S'indicarà a l'inici del curs.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Contemporània: Filosofia i Gènere

Matèria: *Filosofia Contemporània* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Josefina Birulés Bertrán*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Temari

1. Introducció: la distinció sexe-gènere
2. La diferència dels sexes, un filosofema? Eros i desig, cos i pensament: llocs de la interrogació filosòfica entorn de la diferència dels sexes
3. La metafísica dels sexes
4. Sexualitat, alteritat i diferència
5. Del modern al postmodern. El debat entre Seyla Benhabib, Judith Butler i Nancy Fraser

Bibliografia bàsica

- AMORÓS, C. *Tiempo de feminismo*. Madrid: Cátedra, 1997.
 BENHABIB, S.; CORNELL, D. (ed.). *Teoría feminista y teoría crítica*. València: ed. Alfons El Magnànim, 1990.
 BRÁIDOTTI, R. *Sujetos nómadas*. Buenos Aires: Paidós, 2000.
 COLLIN, F.; PISIER, E.; VARIKAS, E. *Les femmes de Platon à Derrida. Anthologie critique*. Plon, 2000.
 FRAISSE, G. *La diferencia de los sexos*. Buenos Aires: Manantial, 1996.
 LAURETIS, T. *Diferencias, horas y horas*. Madrid: 2000.

Sistema d'avaluació

Examen final i treball optatiu.

Temes de Filosofia de la Ciència: Societat de la Informació i Filosofia al Segle XXI

Matèria: *Filosofia de la Ciència* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Manuel Medina Gómez*
 Llengua: *català/castellà* Grup: A1

Objectius

Introducció teòrica i pràctica a la filosofia en el context de la revolució telemàtica.

Temari

1. Filosofia i tècniques de la informació i la comunicació en la història antiga i moderna
2. Ludwig Wittgenstein i l'hipertext
3. Concepte, mètodes i tècniques de la filosofia en la societat de la informació del segle XXI

Bibliografia bàsica

BAKER, G. P.; HACKER, P. M. S. (ed.). *Wittgenstein. Understanding and Meaning*. Chicago: The University of Chicago Press, 1980.
 BOLTER, D. J. *Writing Space. The Computer, Hipertext and the History of Writing*. Hillsdales, N. J.: Lawrence Erlbaum, 1991.
 CASTELLS, M. *La sociedad red*. Madrid: Alianza, 2000.
 GRAHAM, G. *Internet, A philosophical Inquiry*. Londres: Routledge, 1999.
 LANDOW, G. P. (comp.). *Teoría del hipertexto*. Barcelona: Paidós, 1997.
<http://ctcs.fsf.ub.es/prometheus/index.htm>

Sistema d'avaluació

Pràctica/treball específic.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

L'assignatura es farà amb suport telemàtic i audiovisual. Les pràctiques tindran lloc a l'aula d'informàtica i d'audiovisuales.

Temes de Filosofia de la Ciència: Tecnociència, Naturalesa i Cultura: Models d'Interpretació, Valoració i Intervenció

Matèria: *Filosofia de la Ciència* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Manuel Medina Gómez*
 Llengua: *català/castellà* Grup: A1

Objectius

Introducció a la teoria i la pràctica filosòfica d'interpretació, valoració i intervenció en la cultura tecnocientífica.

Temari

1. Interpretacions. Les relacions de ciència/tecnologia/naturalesa/cultura en les teories filosòfiques i en les pràctiques científiques i socials
2. Valoracions. De les innovacions tecnocientífiques i les transformacions socials, ambientals i culturals a les controvèrsies avaluatives i els models ètics i polítics
3. Intervencions. Les teories del canvi científic/tecnològic/social i els models de desenvolupament, regulació i intervenció política i social

Bibliografia bàsica

LATOUR, B. *La esperanza de Pandora. Ensayos sobre la realidad de los estudios de la ciencia*. Barcelona: Gedisa, 2001.
 MEDINA, M.; KWIATKOWSKA, T. *Ciencia, tecnología/naturaleza, cultura en el siglo XXI*. Barcelona: Anthropos, 2000.
 ROBERTSON, G. et al. (ed.). *Future Natural. Nature, Science, Culture*. Londres: Routledge, 1996.
<http://ctcs.fsf.ub.es/prometheus/index.htm>

Sistema d'avaluació

Pràctica/treball específic.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

L'assignatura es farà amb suport telemàtic i audiovisual. Les pràctiques tindran lloc a l'aula d'informàtica i d'audiovisuales.

Temes de Filosofia de la Ciència: Societat de la Informació i Filosofia al Segle XXI

Matèria: *Filosofia de la Ciència* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Manuel Medina Gómez*
 Llengua: *català/castellà* Grup: A1

Objectius

Introducció teòrica i pràctica a la filosofia en el context de la revolució telemàtica.

Temari

1. Filosofia i tècniques de la informació i la comunicació en la història antiga i moderna
2. Ludwig Wittgenstein i l'hipertext
3. Concepte, mètodes i tècniques de la filosofia en la societat de la informació del segle XXI

Bibliografia bàsica

BAKER, G. P.; HACKER, P. M. S. (ed.). *Wittgenstein. Understanding and Meaning*. Chicago: The University of Chicago Press, 1980.
 BOLTER, D. J. *Writing Space. The Computer, Hipertext and the History of Writing*. Hillsdales, N. J.: Lawrence Erlbaum, 1991.
 CASTELLS, M. *La sociedad red*. Madrid: Alianza, 2000.
 GRAHAM, G. *Internet, A philosophical Inquiry*. Londres: Routledge, 1999.
 LANDOW, G. P. (comp.). *Teoría del hipertexto*. Barcelona: Paidós, 1997.
<http://ctcs.fsf.ub.es/prometheus/index.htm>

Sistema d'avaluació

Pràctica/treball específic.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

L'assignatura es farà amb suport telemàtic i audiovisual. Les pràctiques tindran lloc a l'aula d'informàtica i d'audiovisuales.

Temes de Filosofia de la Ciència: Tecnociència, Naturalesa i Cultura: Models d'Interpretació, Valoració i Intervenció

Matèria: *Filosofia de la Ciència* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Manuel Medina Gómez*
 Llengua: *català/castellà* Grup: A1

Objectius

Introducció a la teoria i la pràctica filosòfica d'interpretació, valoració i intervenció en la cultura tecnocientífica.

Temari

1. Interpretacions. Les relacions de ciència/tecnologia/naturalesa/cultura en les teories filosòfiques i en les pràctiques científiques i socials
2. Valoracions. De les innovacions tecnocientífiques i les transformacions socials, ambientals i culturals a les controvèrsies avaluatives i els models ètics i polítics
3. Intervencions. Les teories del canvi científic/tecnològic/social i els models de desenvolupament, regulació i intervenció política i social

Bibliografia bàsica

LATOUR, B. *La esperanza de Pandora. Ensayos sobre la realidad de los estudios de la ciencia*. Barcelona: Gedisa, 2001.
 MEDINA, M.; KWIATKOWSKA, T. *Ciencia, tecnologia/naturaleza, cultura en el siglo XXI*. Barcelona: Anthropos, 2000.
 ROBERTSON, G. *et al.* (ed.). *Future Natural. Nature, Science, Culture*. Londres: Routledge, 1996.
<http://ctcs.fsf.ub.es/prometheus/index.htm>

Sistema d'avaluació

Pràctica/treball específic.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

L'assignatura es farà amb suport telemàtic i audiovisual. Les pràctiques tindran lloc a l'aula d'informàtica i d'audiovisuales.

Temes de Cosmologia: Lectura del *De Anima* d'Aristòtil

Matèria: *Filosofia de la Natura* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Josep M. Petit Sullà*
 Llengua: *castellà* Grup: *B1*

Temari

La investigació de l'ànima. Els predecessors
 Les definicions d'*ànima*
 Potències i objectes
 Els sentits primordials: la vista i el tacte
 Sensible propi i accidental
 Els sensibles comuns
 L'acte del sensible i l'acte del sentit
 El sentit comú
 La imaginació
 L'enteniment
 L'enteniment agent
 L'enteniment pràctic i el desig

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Acerca del alma*. Introducció, traducció i notes de Tomás Calvo. Madrid: Gredos, 1988.
 ———. «De l'ànima». A: *Psicologia*. Traducció de J. Leita. Barcelona: Laia, 1981.
 ———. «De la sensació». A: *Psicologia*. Traducció de J. Leita. Barcelona: Laia, 1981.
 SANT TOMÁS. *Comentari al «llibre del alma» de Aristòteles*. Traducció de M. C. Donadío. Buenos Aires: Fundación Arché, 1979.

Sistema d'avaluació

Examen final i treballs voluntaris.

Temes de Cosmologia: Lectura de la *Física* d'Aristòtil

Matèria: *Filosofia de la Natura* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Antoni Prevosti Monclús*
 Llengua: *català* Grup: *B1*

Objectius

Una primera fita és la familiarització amb la terminologia i el sistema conceptual de la física aristotèlica, necessaris per a l'estudi ulterior del conjunt de l'obra de l'Estagirita. A més d'això, el curs es proposa el coneixement i la discussió dels supòsits i les tesis principals de la seva concepció de la naturalesa.

Temari

El curs consistirà en una lectura ordenada i comentada de la física aristotèlica, indicant sempre que tingui interès la interpretació dels principals comentaristes antics i contemporanis. Es convidarà els alumnes a discutir les dificultats i les interpretacions en joc.

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Física libros I/II*. Traducció, introducció i notes de Marcelo D. Boeri. Buenos Aires: Ed. Biblos, 1993.
 ———. *Física libros III/IV*. Traducció, introducció i notes de Alejandro Vigo. Buenos Aires: Ed. Biblos, 1995.
 ———. *Física*. Traducció de G. de Echandía. Madrid: Gredos, 1995.
 ———. *Física bilingüe*. Revisió i traducció de José Luis Calvo Martínez. Madrid: CSIC, 1997.
 ———. *Aristotle's Physics*. Revisió, introducció i notes de W. D. Ross. Oxford: Clarendon Press, 1936 [reimpr. 1979].
 DE GANDT, F.; SOUFFRIN, P. (ed.). *La physique d'Aristote et les conditions d'une science de la nature. Actes du colloque etc.* Paris: Vrin, 1991.
 JUDSON, L. *Aristotle's Physics. A Collection of Essays*. Oxford: Clarendon Press, 1995.
 PREVOSTI, A. *La física d'Aristòtil*. Barcelona: PPU, 1984.
 SACHS, J. *Aristotle's Physics. A Guided Study*. Nova Jersey: Rutgers UP, 1995.

Sistema d'avaluació

Participació activa a les classes.
 Examen escrit final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es recomana haver cursat o cursar les assignatures d'Introducció al Grec Clàssic.

Temes de Filosofia del Llenguatge: Filosofia de la Ment

Matèria: Filosofia del Llenguatge **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: teòriques 2 **pràctiques** — **despatx** 2
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Josep Macià Fàbrega
Llengua: català **Grup:** A1

Objectius

Introduir l'alumne en alguns dels temes principals en la discussió actual entorn de la filosofia de la ment. Presentar i discutir les dificultats específiques que l'experiència conscient presenta per a l'intent de reducció dels fenòmens mentals a processos neurològics o físics.

Temari

1. Pot pensar una màquina?
 - 1.1 El «test» de Turing per a l'atribució de pensament
 - 1.2 L'argument de «l'habitació xinesa» de Searle
2. El problema ment/cos
 - 2.1 Dualisme
 - 2.2 Conductisme
 - 2.3 Materialisme d'estat central
 - 2.4 Funcionalisme
 - 2.5 Eliminativisme
3. Representació mental
 - 3.1 Teories teleològiques de la representació mental
 - 3.2 La proposta del «llenguatge del pensament»
4. Consciència

Bibliografia bàsica

Les lectures se centraran en el material del qual hi ha disponibles traduccions en català o en castellà:

- CHURCHLAND, P. *Mente y materia*. Gedisa.
 DENNETT, D. *La consciència explicada*. Paidós.
 FODOR, J. *Psicosemàntica*. Madrid: Tecnos, 1994.
 SEARLE, J. R. *El re-descubrimiento de la mente*. Crítica.

Recopilacions d'articles:

- RABOSI, E. *Filosofia de la mente y ciencia cognitiva*. Paidós.
 BRONCANO, F. *La mente humana*. Trotta-CSIC.

Sistema d'avaluació

Examen final sobre preguntes proposades al llarg del curs.

Temes de Filosofia del Llenguatge: Fonaments de Semàntica Intensional

Matèria: Filosofia del Llenguatge **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: teòriques 2 **pràctiques** — **despatx** 2
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Manuel Pérez Otero
Llengua: castellà **Grup:** B1

Objectius

La finalitat bàsica del curs és presentar les principals discussions conceptuals que han tingut lloc al llarg del segle XX entorn de la fonamentació dels sistemes de semàntica intensional. Dos aspectes en què hi ha involucrada *intensionalitat* en la semàntica són aquí pertinents. D'una banda, el concepte de *significat* és característicament intensional; és per això que les teories que l'estudien (les teories del significat, és a dir, les teories semàntiques) s'ocupen d'investigar —entre altres coses— qüestions intensionals. D'altra banda, els llenguatges naturals incorporen típicament modes d'expressar alguns altres conceptes intensionals, com per exemple les nocions de possibilitat, contingència, essència i necessitat. La semàntica d'aquells llenguatges (llenguatges modals) és també —en aquest altre sentit— intensional. En l'evolució de les idees filosòfiques contemporànies sobre la intensionalitat destaquen tres concepcions diferents i enfrontades, representades sobretot per Carnap, Quine i Kripke. Estudiarem successivament les tesis reduccionistes sobre la necessitat de Carnap, l'escepticisme modal radical de Quine i la teoria sobre mons possibles —i la reivindicació de l'essencialisme associada a aquella teoria— de Kripke. Les distincions conceptuals proposades per Kripke per a la millor comprensió de la idea de necessitat tenen així mateix una important aplicació en la filosofia de la ment, per argumentar contra la identificació de les propietats mentals i les propietats físiques. S'examinarà també aquell argument.

Temari

1. Els conceptes intensionals en l'època del gir lingüístic
2. Les objeccions de Quine a l'analicitat i la necessitat
3. Kripke: semàntica i metafísica de mons possibles
4. Necessitat i coneixement *a posteriori*. L'argument de Kripke en favor del dualisme psicofísic

Bibliografia bàsica

- CARNAP, R. *Meaning and Necessity*. Chicago: The University of Chicago Press, 2a edició ampliada, 1956; 1a edició publicada el 1947.
 FORBES, G. *The Metaphysics of Modality*. Oxford: Clarendon Press, 1985.
 KRIPKE, S. «Semantical Considerations on Modal Logic» [1963]. A: Linsky (ed.), p. 63-72
 KRIPKE, S. «Identidad y necesidad» [1971]. A: Valdés (ed.).
 KRIPKE, S. *El nombrar y la necesidad* [1972]. Mèxic: UNAM, 1985. [Traducció de l'original *Naming and Necessity*. Harvard University Press, 1980].
 LINSKY, L. (ed.). *Reference and Modality*. Oxford University Press, 1971.
 ORAYEN, R. «Lógica modal» [1995]. A: Alchourrón, C. E. (ed.). *Lógica*, vol. VII de la *Enciclopedia Iberoamericana de Filosofía*. Madrid: Trotta-CSIC, 1995, p. 289-322.
 PÉREZ OTERO, M. *Conceptos modales e identidad*. Barcelona: Edicions Universitat de Barcelona, 1999.

QUINE, W. V. O. «Referencia y modalidad» [1953]. A: W. V. O. Quine, *Desde un punto de vista lógico*. Barcelona: Orbis, 1984.
 QUINE, W. V. O. *Palabra y objeto*. Barcelona: Labor, 1968.
 VALDÉS, L. M. (ed.). *La búsqueda del significado*. Madrid: Tecnos, 1991; i 3a edició, 1999.

Sistema d'avaluació

Breus treballs durant el curs i examen final.

Comunitat i Poder

Matèria: <i>Filosofia Política</i>	Cicle: <i>#</i>
Tipus: <i>optativa</i> Crèdits: <i>6</i> Període lectiu: <i>2n semestre</i>	
Hores setmanals: <i>teòriques 2</i> <i>pràctiques —</i> <i>despatx 2</i>	
Departament: <i>Filosofia Teorètica i Pràctica</i>	
Professorat: <i>Josep M. Alsina Roca</i>	
Llengua: <i>castellà</i>	Grup: <i>A1</i>

Objectius

Anàlitzar els diferents elements constitutius del poder polític i la seva relació amb la realitat social.

Temari

El curs està enfocat a estudiar els diversos aspectes que caracteritzen les relacions entre la societat i el poder polític. Es pren com a punt de partida el pensament polític dels autors següents: Aristòtil, Suárez, Bodin, Spinoza, Montesquieu i Tocqueville.

1. La llei, ordenadora de la vida política
2. Tipus d'organització política
3. Poder i autoritat
4. Concepte de sobirania
5. Obediència i resistència al poder polític
6. Límits del poder
7. Societat i poder polític

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Política*. Madrid: Gredos, 1988.
 BODIN, J. *Los seis libros de la república*. Madrid: Tecnos, 1985.
 MONTESQUIEU. *Del espíritu de las leyes*. Madrid: Tecnos, 1985.
 SPINOZA, B. *Tratado político*. Madrid: Alianza Editorial, 1986.
 ———. *Tratado teológico-político*. Madrid: Alianza Editorial, 1986.
 SUÁREZ, F. *De legibus*. Madrid: CSIC, 1971. [Edició bilingüe].
 ———. *Defensio fidei*. Madrid: CSIC, 1965. [Edició bilingüe].
 TOCQUEVILLE, A. *La democracia en América*. Alianza Editorial, 1995.

Sistema d'avaluació

Examen escrit.

Els alumnes hauran de fer un treball monogràfic sobre un dels temes anteriors agafant com a referència, preferentment, algun dels autors esmentats abans.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Lectura obligatòria per seguir el curs: la Política d'Aristòtil i el Tractat polític i el Tractat teològicpolític de Spinoza.

Assalts a la Raó Política II

Matèria: *Filosofia Política* **Cicle:** II
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *José M. Bermudo Avila*
Llengua: *castel·là* **Grup:** B1

Objectius

Avançar en la comprensió de la crisi de la raó política, en la filosofia contemporània i valorar especialment el sentit del rebuig actual de la política per la filosofia.

Temari

- 1a Posició: la teoria crítica (M. Horkheimer)
- 2a Posició: la dialèctica negativa (Th. Adorno)
- 3a Posició: el desconstruccionisme (M. Foucault)
- 4a Posició: el pragmatisme (R. Rorty)

Bibliografia bàsica

ADORNO, Th., HORKHEIMER, M. *Dialèctica de la il·lustració*. Madrid: Trotta, 1994.
 ADORNO, Th. *Dialèctica negativa*. Madrid: Taurus, 1975.
 DESCOMBE, V. *Lo mismo y lo otro*. Madrid: Cátedra, 1985.
 FOUCAULT, M. *La arqueología del saber*. Mèxic: S. XXI, 1978.
 HORKHEIMER, M. *Teoría crítica*. Barcelona: Seix Barral, 1973.
 MCCARTHY, Th. *Ideales e ilusiones. Reconstrucción y deconstrucción en la teoría crítica contemporánea*. Madrid: Tecnos, 1992.
 RORTY, R. *Contingencia, ironía y solidaridad*. Barcelona: Paidós, 1991.

Sistema d'avaluació

Treball

Política sense Estat

Matèria: *Filosofia Política* **Cicle:** II
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Norbert Bilbeny Garcia*
Llengua: *català* **Grup:** A1

Objectius

Introducció i discussió dels conceptes bàsics de l'ordenament polític en l'era de la globalització i la transformació de la sobirania estatal.

Temari

1. Forma *estat* i forma *nació* en la societat global
2. Conceptes bàsics de l'ordenament polític
3. Justificació d'un ordenament internacional de pau
4. Democràcia, identitats nacionals i diversitat cultural

Bibliografia bàsica

BILBENY, N. *Política sin estado*. Ariel.
 ———. *Democracia para la diversidad*. Ariel.
 KELSEN, H. *Teoría general del estado*. UNAM.

Sistema d'avaluació

Examen escrit i treball individual.
 Participació a classe.

La Filosofia d'Ortega y Gasset

Matèria: *Filosofia Política* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Francisco López Frías*
 Llengua: *castellà* Grup: A1

Objectius

Entendre el context filosòfic de la seva obra
 Accedir a algunes claus del seu *modus dicendi* i donar raó del seu estil literari
 Familiaritzar-se amb la seva peculiar metodologia
 Aproximar-se als continguts de la seva innovació metafísica

Temari

Introducció a Ortega. Biografia intel·lectual
 Del parlar, escriure i llegir. Recursos metodològics
 Assaig de lectura. La veritable qüestió de *La rebelión de las masas*
 Un pensament *gens* modern. Espanya i Europa
El tema de nuestro tiempo
 La innovació metafísica d'Ortega

Bibliografia bàsica

GARAGORRI, P. *Introducción a Ortega*. Madrid: Alianza, 1970.
 MARÍAS, J. *Ortega y Gasset. Las trayectorias*. Madrid: Alianza, 1983.
 RODRÍGUEZ HUÉSCAR, A. *La innovación metafísica de Ortega*. Madrid: Mec, 1982.

Obres d'Ortega:

Meditaciones del Quijote. O. C. I
Ensayo de estética a manera de prólogo. O. C. VI
La rebelión de las masas. O. C. IV
¿Qué es filosofía? O. C. VII
Prólogo para alemanes. O. C. VIII
El tema de nuestro tiempo. O. C. III

Sistema d'avaluació

Comentari d'un text relacionat amb el temari tractat a classe
 Recensió en un màxim de 4 folis d'una obra d'Ortega prèviament convinguda

Temes d'Història de la Ciència: Galileu i l'Església

Matèria: *Història de la Ciència* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Antonio Beltrán Marí*
 Llengua: *castellà* Grup: A1

Temari

L'assignatura es proposa fer una exposició i anàlisi dels diversos aspectes de la relació entre Galileu i l'església. No obstant això, ens centrarem bàsicament en els dos moments bàsics d'aquesta relació. El primer d'ells és la condemna del copernicanisme de 1616 i l'admonició personal a Galileu. El document que registra les ordres donades a Galileu en aquesta ocasió constitueix l'element clau del procés de 1633, que és el segon moment en el qual ens centrarem. El tracte extrajudicial que es va proposar a Galileu esdevé un dels molts punts obscurs del procés la trama del qual tractarem de reconstruir.

Bibliografia bàsica

BELTRÁN, A. *Galileo, ciencia y religión*. Barcelona: Ediciones Paidós, 2001.
 FANTOLI, A. *Galileo, per il copernicanesimo e per la chiesa*. 2a edició revisada i corregida. Specola Vaticana, Libreria Editrice Vaticana, 1997 (Studi Galileiani vol. 2). [A la biblioteca hi ha la versió anglesa].
 SANTILLANA, G. de. *The Crime of Galileo*. The University of Chicago Press, 1955. (Midway Reprint, 1976). [A la biblioteca hi ha la versió italiana amplada, de 1960].

Sistema d'avaluació

Treball o examen.

Temes d'Història de la Filosofia: Tragèdia Àtica i Filosofia I

Matèria: <i>Història de la Filosofia</i>	Cicle: II
Tipus: <i>optativa</i> Crèdits: 6	Període lectiu: <i>1r semestre</i>
Hores setmanals: <i>teòriques 2 pràctiques — despatx 2</i>	
Departament: <i>Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura</i>	
Professorat: <i>Antonio Alegre Gorri</i>	
Llengua: <i>castellà</i>	Grup: <i>B1</i>

Objectius

Penetrar, en la mesura que es pugui, en la sensibilitat de la cultura i la filosofia de la Grècia antiga, tenint molt present els factors de l'oralitat i la representació.

Temari

La tremenda essència de la conflictivitat, de la guerra (*pólemos*) humana en tots els sentits, idea tan ben expressada pel genial Heràclit, es va intentar solucionar en el segle V aC, a Grècia, i sobretot a Atenes, de tres maneres diferents:

1. Mitjançant la democràcia, que, per mitjà de la llei, regula els conflictes.
2. Mitjançant la tragèdia, que expressa els conflictes, però intenta regular-los per mitjà de la publicitat representativa.
3. Mitjançant la filosofia, aquesta dialèctica unificadora que assoleix la multicitat amb Aristòtil.

Hi ha estructures de comportament i de relació universals? Per què, llavors, sols de manera magistral les expressaren els tràgics atenesos? Té molt a veure amb el pas, a tots els nivells, del caos al cosmos, de l'anomia a la llei. La tragèdia àtica ha estat, és i serà font de reflexió inesgotable. Tindrem en compte en aquest curs, sens dubte, les diverses potents teories sobre la tragèdia, com ara les de Goethe, Hölderlin, Nietzsche, René Girard, etc. Però farem una cosa que és important. De vegades, es teoritza sobre teories sobre la tragèdia àtica sense conèixer-ne els textos directes. La dinàmica serà:

1. Llegir totes les tragèdies àtiques conservades.
2. Reflexionar-hi des de les diverses teories, però, sobretot, des de les teories dels grecs.

Desitjo ensenyar el *model antic*, és a dir, com els grecs entenen els seus avantpassats recents i contemporanis: per això hem de llegir els diàlegs de Plató on hi hagi notícies sobre els tràgics o els diàlegs constructius *en forma de tragèdia*; i, òbviament, s'haurà de treballar la *Poètica* d'Aristòtil.

Recomanacions

Seria interessant assistir a alguns cursos sobre cultura i religiositat gregues que s'imparteixen a la Facultat de Filologia Grega, i a d'altres d'antropologia cultural. Al començament del curs es donaran indicacions respecte a això.

Bibliografia bàsica**1. Fonts**

Totes les tragèdies d'Èsquil, Sòfocles i Eurípides. Afortunadament totes estan traduïdes al castellà a Gredos, Madrid. N'hi ha moltes de traduïdes al català a la Bernat Metge de Barcelona. Són esplèndides les traduccions franceses de Les Belles Lettres.

ARISTÒFANES. *Comèdies*. Barcelona: Bernat Metge, 1969-1977, vol. V.
ARISTÒTIL. *Poètica*. Madrid: Gredos; Barcelona: Bernat Metge.
PLATÓ. Els diàlegs que parlen de la tragèdia.

2. Bibliografia secundària

ALSINA CLOTA, J. *Tragedia, religión y mito entre los griegos*. Barcelona: Labor, 1971.
BENJAMIN, W. *El origen del drama barroco alemán*. Madrid: Taurus, 1990.
BOWRA, C. M. *La Atenas de Pericles*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.
BURKHARDT, J. *Historia de la cultura griega*. Barcelona: Iberia, 1974.
DODDS, E. R. *Los griegos y lo irracional*. Madrid: Alianza Editorial, 1985.
KAUFMANN, W. *Tragedia y filosofía*. Barcelona: Seix Barral, 1978.
LESKY, A. *La tragedia griega*. Barcelona: Labor, 1973.
———. *Historia de la literatura griega*. Madrid: Gredos, 1989.
MIRALLES, C. *Esquilo, política y tragedia*. Barcelona: Ariel.
NIETZSCHE, E. *El nacimiento de la tragedia*. Madrid: Alianza Editorial, 1998.
RODRÍGUEZ ADRADOS, F. *Fiesta, comedia y tragedia*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.

Es donarà més bibliografia detallada al llarg del curs.

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació es donarà a l'alumnat al començament del curs.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

M'interessa l'avaluació continuada *per l'assistència* i les lectures per fomentar l'oralitat i la representació.

Temes d'Història de la Filosofia: Tragèdia Àtica I Filosofia I

Matèria: <i>Història de la Filosofia</i>	Cicle: <i>II</i>
Tipus: <i>optativa</i> Crèdits: <i>6</i> Període lectiu: <i>1r semestre</i>	
Hores setmanals: <i>teòriques 2 pràctiques — despatx 2</i>	
Departament: <i>Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura</i>	
Professorat: <i>Antonio Alegre Gorri</i>	
Llengua: <i>castellà</i>	Grup: <i>B1</i>

Objectius

Penetrar, en la mesura que es pugui, en la sensibilitat de la cultura i la filosofia de la Grècia antiga, tenint molt present els factors de l'oralitat i la representació.

Temari

La tremenda essència de la conflictivitat, de la guerra (*pólemos*) humana en tots els sentits, idea tan ben expressada pel genial Heràclit, es va intentar solucionar en el segle V aC, a Grècia, i sobretot a Atenes, de tres maneres diferents:

1. Mitjançant la democràcia, que, per mitjà de la llei, regula els conflictes.
2. Mitjançant la tragèdia, que expressa els conflictes, però intenta regular-los per mitjà de la publicitat representativa.
3. Mitjançant la filosofia, aquesta dialèctica unificadora que assoleix la multicitat amb Aristòtil.

Hi ha estructures de comportament i de relació universals? Per què, llavors, sols de manera magistral les expressaren els tràgics atenesos? Té molt a veure amb el pas, a tots els nivells, del caos al cosmos, de l'anomia a la llei. La tragèdia àtica ha estat, és i serà font de reflexió inesgotable. Tindrem en compte en aquest curs, sens dubte, les diverses potents teories sobre la tragèdia, com ara les de Goethe, Hölderlin, Nietzsche, René Girard, etc. Però farem una cosa que és important. De vegades, es teoritza sobre teories sobre la tragèdia àtica sense conèixer-ne els textos directes. La dinàmica serà:

1. Llegir totes les tragèdies àtiques conservades.
2. Reflexionar-hi des de les diverses teories, però, sobretot, des de les teories dels grecs.

Desitjo ensenyar el *model antic*, és a dir, com els grecs entenen els seus avantpassats recents i contemporanis: per això hem de llegir els diàlegs de Plató on hi hagi notícies sobre els tràgics o els diàlegs constructius *en forma de tragèdia*; i, òbviament, s'haurà de treballar la *Poètica* d'Aristòtil.

Recomanacions

Seria interessant assistir a alguns cursos sobre cultura i religiositat gregues que s'imparteixen a la Facultat de Filologia Grega, i a d'altres d'antropologia cultural. Al començament del curs es donaran indicacions respecte a això.

Bibliografia bàsica**1. Fonts**

Totes les tragèdies d'Èsquil, Sòfocles i Eurípides. Afortunadament totes estan traduïdes al castellà a Gredos, Madrid. N'hi ha moltes de traduïdes al català a la Bernat Metge de Barcelona. Són esplèndides les traduccions franceses de Les Belles Lettres.

ARISTÒFANES. *Comèdies*. Barcelona: Bernat Metge, 1969-1977, vol. V.
ARISTÒTIL. *Poètica*. Madrid: Gredos; Barcelona: Bernat Metge.
PLATÓ. Els diàlegs que parlen de la tragèdia.

2. Bibliografia secundària

ALSINA CLOTA, J. *Tragedia, religión y mito entre los griegos*. Barcelona: Labor, 1971.
BENJAMIN, W. *El origen del drama barroco alemán*. Madrid: Taurus, 1990.
BOWRA, C. M. *La Atenas de Pericles*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.
BURKHARDT, J. *Historia de la cultura griega*. Barcelona: Iberia, 1974.
DODDS, E. R. *Los griegos y lo irracional*. Madrid: Alianza Editorial, 1985.
KAUFMANN, W. *Tragedia y filosofía*. Barcelona: Seix Barral, 1978.
LESKY, A. *La tragedia griega*. Barcelona: Labor, 1973.
———. *Historia de la literatura griega*. Madrid: Gredos, 1989.
MIRALLES, C. *Esquilo, política y tragedia*. Barcelona: Ariel.
NIETZSCHE. *El nacimiento de la tragedia*. Madrid: Alianza Editorial, 1998.
RODRÍGUEZ ADRADOS, F. *Fiesta, comedia y tragedia*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.

Es donarà més bibliografia detallada al llarg del curs.

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació es donarà a l'alumnat al començament del curs.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

M'interessa l'avaluació continuada *per l'assistència* i les lectures per fomentar l'oralitat i la representació.

Temes d'Història de la Filosofia: Tragèdia Àtica i Filosofia, II

Matèria: Història de la Filosofia	Cicle: II
Tipus: optativa	Crèdits: 6
Període lectiu: 2n semestre	
Hores setmanals: teòriques 2	pràctiques — despatx 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura	
Professorat: Antonio Alegre Gorri	
Llengua: castellà	Grup: B1

Objectius

Penetrar, en la mesura que es pugui, en la sensibilitat de la cultura i la filosofia de la Grècia antiga, tenint molt present els factors de l'oralitat i la representació.

Temari

La tremenda essència de la conflictivitat, de la guerra (*pólemos*) humana en tots els sentits, idea tan ben expressada pel genial Heràclit, es va intentar solucionar en el segle V aC, a Grècia, i sobretot a Atenes, de tres maneres diferents:

1. Mitjançant la democràcia, que, per mitjà de la llei, regula els conflictes.
2. Mitjançant la tragèdia, que expressa els conflictes, però intenta regular-los per mitjà de la publicitat representativa.
3. Mitjançant la filosofia, aquesta dialèctica unificadora que assoleix la multicitat amb Aristòtil.

Hi ha estructures de comportament i de relació universals? Per què, llavors, sols de manera magistral les expressaren els tràgics atenesos? Té molt a veure amb el pas, a tots els nivells, del caos al cosmos, de l'anomia a la llei. La tragèdia àtica ha estat, és i serà font de reflexió inesgotable. Tindrem en compte en aquest curs, sens dubte les diverses potents teories sobre la tragèdia, com ara les de Goethe, Hölderlin, Nietzsche, René Girard, etc. Però farem una cosa que és important. De vegades, es teoritza sobre teories sobre la tragèdia àtica sense conèixer-ne els textos directes. La dinàmica serà:

1. Llegir totes les tragèdies àtiques conservades.
2. Reflexionar-hi des de les diverses teories, però, sobretot des de les teories dels grecs. Desitjo ensenyar el *model antic*, és a dir, com els grecs entenen els seus avantpassats recents i contemporanis: per això hem de llegir els diàlegs de Plató on hi hagi notícies sobre els tràgics o els diàlegs constructius *en forma de tragèdia*; i, òbviament, s'haurà de treballar la *Poètica* d'Aristòtil.

Recomenacions

Seria interessant assistir a alguns cursos sobre cultura i religiositat gregues que s'imparteixen a la Facultat de Filologia Grega, i a d'altres d'antropologia cultural. Al començament del curs es donaran indicacions respecte això.

Bibliografia bàsica**1. Fonts**

Totes les tragèdies d'Èsquil, Sòfocles i Eurípides. Afortunadament totes estan traduïdes al castellà a Gredos, Madrid. N'hi ha moltes de traduïdes al català a la Bernat Metge de Barcelona. Són esplèndides les traduccions franceses de Les Belles Lettres.

ARISTÒFANES. *Comèdies*. Barcelona: Bernat Metge, 1969-1977, vol. V.

ARISTÒTIL. *Poètica*. Madrid: Gredos; Barcelona: Bernat Metge.

PLATÓ. Els diàlegs que parlen de la tragèdia.

2. Bibliografia secundària

ALSINA CLOTA, J. *Tragedia, religión y mito entre los griegos*. Barcelona: Labor, 1971.

BENJAMIN, W. *El origen del drama barroco alemán*. Madrid: Taurus, 1990.

BOWRA, C. M. *La Atenas de Pericles*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.

BURKHARDT, J. *Historia de la cultura griega*. Barcelona: Iberia, 1974.

DODDS, E. R. *Los griegos y lo irracional*. Madrid: Alianza Editorial, 1985.

KAUFMANN, W. *Tragedia y filosofía*. Barcelona: Seix Barral, 1978.

LESKY, A. *La tragedia griega*. Barcelona: Labor, 1973.

———. *Historia de la literatura griega*. Madrid: Gredos, 1989.

MIRALLES, C. *Esquilo, política y tragedia*. Barcelona: Ariel.

NIETZSCHE. *El nacimiento de la tragedia*. Madrid: Alianza Editorial, 1998.

RODRÍGUEZ ADRADOS, F. *Fiesta, comedia y tragedia*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.

Es donarà més bibliografia detallada al llarg del curs.

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació es donarà a l'alumnat al començament del curs.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

M'interessa l'avaluació continuada *per l'assistència* i les lectures per fomentar l'oralitat i la representació.

Temes d'Història de la Filosofia: El Capgirament del Transcendentalisme

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Salvi Turró Tomás*
 Llengua: *castalà* Grup: B1

Objectius

El curs tractarà els punts fonamentals de la "inversió" del transcendentalisme en la línia filosòfica que condueix de Schopenhauer a Nietzsche.

Temari

- Schopenhauer com a lectura psicologista de la filosofia transcendental. Equívocs i conseqüències: voluntat i representació, assumptió dels *Upanishads*, funció soteriològica de l'art, anihilament de la consciència.
- La culminació mitopoiètica del romanticisme: l'òpera wagneriana com a obra d'art total. Les paradoxes entre llibertat creadora de l'artista, educació nacional del poble i nova mitologia: *Rheingold* versus *Parsifal* (o *Tristan* versus *Tannhäuser*).
- Confluència dels motius anteriors en Nietzsche: el projecte d'un nou sistema. L'aporia transcendental-empírica com a "fonament" de la reinterpretació de la filosofia com a platonisme: *physis* contra teologia de la història. L'aporia teoricopràctica en l'estatut del sistema: el filòsof com a artista-demiürg.

Bibliografia bàsica

- FINK, E. *Nietzsches Philosophie*. Stuttgart, 1960. [Trad. cast. a Alianza Universidad].
 GREGOR-DELLIN, N. *Richard Wagner*. Munic: Piper & Co. Verlag, 1980. [Trad. cast. Alianza Música].
 HEIDEGGER, M. *Nietzsche*. 2 vol. Pfullingen: Neske, 1961. [GA, vol. VI].
 JANZ, C. P. *Nietzsche Biographie*. 3 vol. Viena: Hanser Verlag, 1978-79. [Trad. cast. Alianza Universidad].
 LÖWITH, K. *Von Hegel zu Nietzsche*. Zurich: Europa Verlag, 1941. [Trad. cast. Editorial Sudamericana].
 ———. *Nietzsches Philosophie der ewigen Wiederkehr des Gleichen*. Stuttgart: Kohlhammer Verlag, 1955.
 NOLTE, E. *Nietzsche und der Nietzscheanismus*. Frankfurt: Propyläen, 1990. [Trad. cast. Alianza Universidad].
 PHILONENKO, A. *Schopenhauer. Une philosophie de la tragédie*. París: J. Vrin, 1980. [Trad. cast. Editorial Anthropos].
 ———. *Nietzsche. Le rire et le tragique*. París: Librairie Générale, 1995.
 SAFRANSKI, R. *Schopenhauer und die wilden Jahren der Philosophie*. Viena: Hanser Verlag, 1989. [Trad. cast. Alianza Universidad].
 ———. *Nietzsche*. Viena: Hanser Verlag, 2000. [Trad. cast. Alianza Universidad].
 SANS, E. *Richard Wagner et la pensée de Schopenhauer*. París: Klincksieck, 1969.

Sistema d'avaluació

Prova escrita al final del semestre. Tanmateix la nota podrà ser matisada pel lliurament d'algun treball voluntari a determinar i comentar amb el professor.

Temes d'Història de la Filosofia: Polis i Estat

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Felipe Martínez Marzoa*
 Llengua: *castellà* Grup: A1

Objectius

Posar en marxa una reflexió filosòfica a partir de la confrontació de (o de la impossibilitat de confrontar) els dos fenòmens mencionats en el títol.

Temari

- Concepte estricte de *mercaderia*
- Concepte estricte de *comunitat*
- La comunitat *grega* i la comunitat *bàrbara*
- La *isonomia*

Bibliografia bàsica

- HERÓDOT. *Historia*.
 TUCÍDIDES. *Historia*.
 MARX, K. *El capital*.

Sistema d'avaluació

Prova final escrita.

Temes d'Història de la Filosofia: G. d'Occam: Epistemologia i Política II

Matèria: <i>Història de la Filosofia</i>	Cicle: <i>II</i>
Tipus: <i>optativa</i>	Crèdits: <i>6</i>
Hores setmanals: <i>teòriques 2</i>	Període lectiu: <i>2n semestre</i>
	pràctiques — despatx <i>2</i>
Departament: <i>Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura</i>	
Professorat: <i>Francisco J. Fortuny Bonet</i>	
Llengua: <i> català</i>	Grup: <i>A1</i>

Temari

La història de la filosofia és per usar-la, i no tan sols per mencionar-la

1. L'erudició només mencionable és pseudohistòria i pseudofilosofia
2. Contingut noètic, *imaginaire* i ideologia de modernitat a partir de l'Any Mil a Europa
3. Occam, filòsof paradigmàtic de la primera modernitat
4. Occam i Kant: filòsofs de la subjectivitat
5. Contrast amb Aristòtil i amb la postmodernitat
6. Realisme científic d'Occam: comparació i efectes
7. Formalisme proposicional
8. Naixement i mort de la lògica en la primera modernitat
9. Sil·logisme estricte: el seu valor
10. Contraposició amb Aristòtil i amb l'actualitat
11. *Ciència* en Occam, en Aristòtil i avui
12. L'epistemologia i el mètode analítics en Occam
13. Comparació amb Aristòtil i la postmodernitat
14. La *física* d'Occam ja no és l'aristotèlica
15. Tampoc la galileiana o la posterior
16. El *llenguatge exacte* en la física d'Occam no és el clàssic ni el contemporani en la ciència o l'epistemologia
17. El pluralisme de les ciències i la Nova Acadèmia de Ciceró: pluralisme clàssic, modern i postmodern
18. La ideologia analítica i la política d'Occam
19. La teoria *políticament correcta* (Marsili de Pàdua) o *teològicament correcta* (Alvaro Paez) i l'epistemològicament correcta d'Occam
20. La institució de persones perfectes i la institució per a les necessitats dels homes
21. La història positiva d'Occam: ni clàssica ni actual
22. Ni ordre còsmic ni anarquisme arbitrari
23. La guerra total segons Occam

Bibliografia bàsica

Un programa detallat de l'assignatura, amb notes bibliogràfiques per temes, pot veure's a la Biblioteca de Filosofia de la UB, sota el títol:

FORTUNY, F. J. *Guillermo de Ockham: síntesis de su período histórico y filósofo de la modernidad*. Barcelona: KAL ed., 1998. [ISBN: 84-95091-00-3].

Per a 1) els conceptes d' *història*, *imaginaire*, *semiòtica*, *periodització*, *conceptualització*; 2) la lectura i estudi d'Occam; 3) una selecció molt breu o una mica més ampliada de la bibliografia primària i secundària sobre Occam, fins l'any 1990, i 4) un cert marc conceptual de Tomàs d'Aquino - Occam, vegeu el web de la Biblioteca de Filosofia de la UB.

Per a bibliografia més recent o sobre punts monogràfics, vegeu *Index Philosophicus Dietrich*, 1986-96 (PC de Zeller Verlag, Osnabrück) o el *Philosophers Index* (PC de McMillan,

USA) o el *Repertoir de la Philosophie de Louvain* (Louvain, 1945 ...) i revistes actuals (secció de ressenyes).

Sistema d'avaluació

Per les intervencions durant les classes en avaluació continuada, i per una ponència escrita i exposada oralment en el seu dia durant el curs.

L'esquema de la ponència serà necessàriament i en aquest ordre:

1. Problema que s'aborda en la ponència.
2. Opinions principals sobre ell en la historiografia (notes bibliogràfiques).
3. Textos d'Occam (text llatí en nota, amb referència exacta a l'ed. crítica).
4. Aportació d'Occam enfront de la filosofia anterior.
5. Insuficiències d'Occam enfront dels posteriors.
6. Valor històric de la posició d'Occam i l'ús d'aquest coneixement avui.

Temes d'Història de la Filosofia: La Revolució Cosmològica: de Copèrnic a Descartes

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Miguel A. Granada Martínez*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

Aprofundir en el coneixement de la primera fase de la revolució cosmològica, atenent tant la transformació de la concepció de l'univers com la problemàtica teològicoreligiosa que hi està unida

Temari

1. Copèrnic i la recepció de la seva obra a la segona meitat del segle XVI
2. El debat sobre les novetats celestes i els sistemes geoheliocèntrics
3. El pas a l'univers infinit: Digges i Bruno
4. Kepler i Galileu
5. Descartes

Bibliografia bàsica

A més de l'obra dels diferents autors estudiats,

- GRANADA, M. A. *El umbral de la modernidad*. Barcelona: Herder, 2000.
 ———. *El debate cosmológico en 1588*. Nàpols, 1996.
 LERNER, M. P. *Le monde des sphères*. París: 1997, vol. 2.

Sistema d'avaluació

Examen final.
 L'alumnat podrà realitzar, previ acord amb el professor, un treball optatiu d'aprofundiment en un tema concret.

Temes d'Història de la Filosofia: Introducció a la Sofística

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Felipe Martínez Marzoa*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

Posar en marxa una reflexió filosòfica a partir de l'intent d'elucidar el concepte del *sofista*

Temari

1. Concepte de *saber* en la Grècia arcaica i clàssica
2. Què pot ser en general un *sophistés*
3. Gènesi del concepte clàssic del *sofista*
4. La polèmica antisofística

Bibliografia bàsica

- DIELS-KRANZ. *Die Fragmente der Vorsokratiker*.
 GUTHRIE. *Historia de la filosofía griega*.
 JAEGER. *Paideia*.
 MARTÍNEZ MARZOA, F. *Historia de la filosofía antigua*.

Sistema d'avaluació

Prova final escrita.

Temes d'Història de la Filosofia: Fenomenologia i Ontologia

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Josep M. Bosc Duró*
 Llengua: *cataià* Grup: *A1*

Objectius

Explorar les etapes decisives en el pensament de Maurice Merleau-Ponty, i avaluar-les com a plausible culminació de les transformacions del pensament fenomenològic

Temari

1. Més enllà de Husserl i de Heidegger
2. Percepció, fenomenalitat i articulació originària d'ésser i sentit
3. La rehabilitació ontològica de la sensibilitat
4. El sentit com a articulació. El visible i l'invisible
5. Interrogació filosòfica i hiperreflexió
6. El problema de l'expressió com a via d'accés a l'ontologia

Bibliografia bàsica

BARBARAS, R. *Merleau-Ponty*. París: Ellipses, 1997.
 MERLEAU-PONTY, M. *Philosophie de la perception*. París: Gallimard (Tel), 1986. [Traducció al castellà: *Filosofia de la percepció*. Barcelona: Península, 1975].
 ———. *Le visible et l'invisible*. París: Gallimard, 1964. [Traducció al castellà: *Lo visible y lo invisible*. Barcelona: Seix Barral, 1968].
 ———. *Signes*. París: Gallimard, 1960. [Traducció al castellà: *Signos*. Barcelona: Seix Barral, 1973].
 TRÉGUIER, J. *Le corps selon la chair. Phénoménologie et ontologie chez Merleau-Ponty*. París: Kimé, 1997.

Sistema d'avaluació

Una prova escrita al final del semestre.

Temes d'Història de la Filosofia: Introducció a la Lògica de Hegel

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Felipe Martínez Marzoa*
 Llengua: *castellà* Grup: *B1*

Objectius

Posar en marxa una reflexió filosòfica a partir de l'intent d'elucidar el sentit hegel·lià d'allò lògic

Temari

1. El concepte idealista del saber
2. La noció d'*absolut*
3. El concepte de *lògica*
4. La *lògica* i la *fenomenologia*

Bibliografia bàsica

HEGEL. *Fenomenologia del espíritu*.
 ———. *Ciència de la lògica*.

Sistema d'avaluació

Prova final escrita.

Temes d'Història de la Filosofia: Hegel versus Nietzsche

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** II
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Gonçal Mayos Solsona*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Objectius

S'analitzarà el pensament de Hegel i Nietzsche tant com a contraposats i "absolutament altre" l'un de l'altre, com a coparticipants en una determinada evolució de la història de la filosofia

Temari

1. Hegel com a condició de possibilitat de la filosofia de la sospita
2. Pantragicisme i/o panlogicisme
3. Dialèctica: senyor i serf, vida i mort
4. Filosofia de la història versus genealogia
5. Astúcia de la raó versus raó com a màscara
6. Dionís i/o Apol·lo
7. L'adveniment del nihilisme

Bibliografia bàsica

La bibliografia es completarà al llarg del curs.

- BONSIPIEN, W.; HEEDE, R. *Hegel. Phanomenologie des Geistes*. Hamburg: Felix Meiner, 1980. [Traducció cat. J. Leita a Ed. 62 i cast. W. Rocas a FCE].
- COLLI, G.; MONTINARI, M. *Nietzsche Werke*. Berlín - Nova York: Walter de Gruyter, 1974 [en especial *Escrits pòstums* (parcialment en trad. cast. G. Mayos a Ed. Península), *Segona intempestiva* (trad. cast. G. Cano a Biblioteca Nueva) i *Així va parlar Zaratustra* (trad. cat. F. Formosa a Ed. 62 i cast. A. Sánchez Pascual a Alianza Ed.)].
- D'HONDT, J. *Hegel, filósofo de la historia viviente*. Buenos Aires, 1971.
- GRANIER, J. *Le problème de la vérité dans la philosophie de Nietzsche*. Paris: Seuil, 1966.
- HEIDEGGER, M. *Nietzsche*. Günther Neske, 1961. [Trad. cast. J. L. Vermal a Destino].
- HOFFMEISTER, J. *Hegel. Die Vernunft in der Geschichte*. Hamburg: Felix Meiner, 1980. [Trad. cat. Gabriel Amengual a Ed. 62 i cast. C. A. Gómez a Seminarios y Ed., també a J. Gaos a Alianza Ed.].
- LÖWITH, K. *De Hegel a Nietzsche*. Buenos Aires: Sudamericana, 1968.
- MICHELET, K. L. *Hegel. Vorlesungen über die Geschichte der Philosophie*. Frankfurt amb Main: Suhrkamp, 1982. [Trad. cast. J. Gaos a Alianza Ed.].
- NICOLIN, F.; PÖGGELER, O. *Hegel. Enzyklopädie der Philosophischen Wissenschaften im Grundrisse* (ed. 1830). Hamburg: Felix Meiner, 1969. [Trad. cast. R. Valls a Alianza Ed.].

Sistema d'avaluació

Examen

Temes d'Història de la Filosofia: La Cosmologia i Antropologia en Giordano Bruno

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** II
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Miguel A. Granada Martínez*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Objectius

A partir de l'examen del desenvolupament de la revolució cosmològica entre Copèrnic i Descartes efectuat en el quadrimestre anterior, es durà a terme una exposició sistemàtica i en profunditat de la cosmologia de Bruno i de la seva concepció del subjecte humà en el marc d'un univers infinit i homogeni que expressa la divinitat.

Temari

1. La cosmologia de Bruno a la llum dels diàlegs cosmològics
2. La relació de Déu amb l'univers: producció necessària de l'univers infinit; immanència i transcendència
3. La concepció bruniana del subjecte humà a la llum dels diàlegs morals: crítica del cristianisme i reforma social i política, unió amb Déu, perfecció de l'home.

Bibliografia bàsica

A més dels diàlegs de Giordano Bruno,

- GRANADA, M. A. *Giordano Bruno, universo infinito, unió con Dios, perfecció del hombre*. Barcelona: Herder, 2002.
- . Introducció a G. Bruno. *Des fureurs heroïques*. Paris: 1999.

Sistema d'avaluació

Examen final.

L'alumnat podrà realitzar, previ acord amb el professor, un treball personal sobre un tema concret.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Haver cursat l'assignatura del primer quadrimestre de la qual es fa menció no és un requisit previ, si bé és convenient tenir un coneixement de la problemàtica en qüestió.

Temes d'Història de la Filosofia: G. d'Occam: Epistemologia i Política I

Matèria: <i>Història de la Filosofia</i>	Cicle: <i>II</i>
Típus: <i>optativa</i> Crèdits: <i>6</i> Període lectiu: <i>1r semestre</i>	
Hores setmanals: <i>teòriques 2</i> <i>pràctiques —</i> <i>despatx 2</i>	
Departament: <i>Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura</i>	
Professorat: <i>Francisco J. Fortuny Bonet</i>	
Llengua: <i>català</i>	Grup: <i>A1</i>

Temari

La història de la filosofia és per **usar-la, i no tan sols** per mencionar-la

1. L'erudició només mencionable **és pseudohistòria** i pseudofilosofia
2. Contingut noètic, *imaginair* i **ideologia de modernitat** a partir de l'Any Mil a Europa
3. Occam, filòsof paradigmàtic de la primera modernitat
4. Occam i Kant: filòsofs de la subjectivitat
5. Contrast amb Aristòtil i amb la postmodernitat
6. Realsme científic d'Occam: comparació i efectes
7. Formalisme proposicional
8. Naixement i mort de la lògica en la primera modernitat
9. Sil·logisme estricte: el seu valor
10. Contraposició amb Aristòtil i amb l'actualitat
11. *Ciència* en Occam, en Aristòtil i avui
12. L'epistemologia i el mètode analític en Occam
13. Comparació amb Aristòtil i la postmodernitat
14. La *física* d'Occam ja no és l'aristotèlica
15. Tampoc la galileiana o la posterior
16. El *llenguatge exacte* en la física d'Occam no és el clàssic ni el contemporani en la ciència o l'epistemologia
17. El pluralisme de les ciències i la Nova Acadèmia de Ciceró: pluralisme clàssic, modern i postmodern
18. La ideologia analítica i la política d'Occam
19. La teoria *políticament correcta* (Marsili de Pàdua) o *teològicament correcta* (Alvaro Paez) i l'epistemològicament correcta d'Occam
20. La institució de persones perfectes i la institució per a les necessitats dels homes
21. La història positiva d'Occam: ni clàssica ni actual
22. Ni ordre còsmic ni anarquisme arbitrari
23. La guerra total segons Occam

Bibliografia bàsica

Un programa detallat de l'assignatura, amb notes bibliogràfiques per temes, pot veure's a la Biblioteca de Filosofia de la UB, sota el títol:

FORTUNY, F. J. *Guillermo de Ockham: síntesis de su periodo histórico y filósofo de la modernidad*. Barcelona: KAL ed., 1998. [ISBN: 84-95091-00-3].

Per a 1) els conceptes d' *història, imaginair, semiòtica, periodització, conceptualització*; 2) la lectura i estudi d'Occam; 3) una selecció molt breu o una mica més ampliada de la bibliografia primària i secundària sobre Occam, fins l'any 1990, i 4) un cert marc conceptual de Tomàs d'Aquino - Occam, *vegeu el web* de la Biblioteca de Filosofia de la UB.

Per a bibliografia més recent o sobre punts monogràfics, *vegeu Index Philosophicus Dietrich*, 1986-96 (PC de Zeller Verlag, Osnabrück) o el *Philosophers Index* (PC de McMillan,

USA) o el *Repertoire de la Philosophie de Louvain* (Louvain, 1945 ...) i revistes actuals (secció de ressenyes).

Sistema d'avaluació

Per les intervencions durant les classes en avaluació continuada, i per una ponència escrita i exposada oralment en el seu dia durant el curs.

L'esquema de la ponència serà necessàriament i en aquest ordre:

1. Problema que s'aborda en la ponència.
2. Opinió principal sobre ell en la historiografia (notes bibliogràfiques).
3. Textos d'Occam (text llatí en nota, amb referència exacta a l'ed. crítica).
4. Aportació d'Occam enfront de la filosofia anterior.
5. Insuficiències d'Occam enfront dels posteriors.
6. Valor històric de la posició d'Occam i l'ús d'aquest coneixement avui.

Temes d'Història i Filosofia de la Lògica: Filosofia de la Matemàtica

Matèria: *Història i Filosofia de la Lògica* **Cicle:** II
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Ignasi Jané Palau*
Llengua: *català* **Grup:** *B1*

Objectius

Presentar i discutir els problemes principals de la filosofia de la matemàtica i les solucions proposades actualment, després de fer un recorregut per les **concepcions tradicionals** més influents. Així, ens ocuparem de preguntes com: de què parlen **les matemàtiques?**, què són els objectes matemàtics?, com podem arribar a saber-ne res?, **d'on els ve la certesa que semblen tenir les teories matemàtiques?**, què és realment una teoria matemàtica?

Temari

1. D'Euclides a Hilbert: Els elements d'Euclides, Plató, Aristòtil, Kant, el problema de les paral·leles, la possibilitat d'una geometria no euclidiana, és vertadera la geometria? L'axiomatització de la geometria de Hilbert
2. La matemàtica com un desenvolupament de la lògica: Frege, Dedekind i Principia Mathematica
3. El formalisme: el programa de Hilbert i l'efecte dels teoremes d'incompletesa de Gödel
4. L'oposició entre constructivisme i realisme: matemàtica intuicionista i la interpretació conjuntista de la matemàtica

Bibliografia bàsica

BENACERRAF, P.; PUTNAM, H. (ed.). *Philosophy of Mathematics. Selected readings*. 2a edició. Cambridge University Press, 1983.
 SHAPIRO, S. *Thinking about mathematics*. Oxford University Press, 2000.

Sistema d'avaluació

Exercicis periòdics i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

És convenient, però no necessari, entendre l'anglès llegit (o l'alemany).

Temes d'Història i Filosofia de la Lògica: Veritat i Coneixement en la Ficció

Matèria: *Història i Filosofia de la Lògica* **Cicle:** II
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Manuel García-Carpintero Sánchez-Miguel*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Objectius

A *El sabor de las cerezas*, de Kiarostami, el protagonista considera el suïcidi i dialoga amb diferents persones buscant algú que l'entri si ho acaba portant a terme. Quan, finalment, arriba el moment de saber si s'ha suïcidiat o no, el director ens mostra l'actor, inequívocament com a tal, juntament amb la resta de l'equip de rodatge. Això suggereix que respondre a la qüestió «Se suïcida o no el personatge?» no forma part d'allò que el director volia dir-nos, i que, respecte a aquesta ficció, la proposició que el personatge se suïcidi no és ni vertadera ni falsa. Són només aquelles proposicions el valor de veritat de les quals s'estableix explícitament en una ficció, vertaderes o falses respecte a ella?

Establerta la diferència entre allò explícit i allò tàcit en una representació, sembla que la resposta sigui negativa, que també proposicions no explícites en una ficció són vertaderes o falses respecte a ella: encara que Thomas Mann no ho digui expressament, Hans Castorp parlava en alemany. Això no requereix que determinats arguments siguin lògicament vàlids tant respecte a la ficció com respecte a qualsevol discurs assertori, és a dir, vàlids per si mateixos? I, ¿això no requereix, a la vegada, que determinades proposicions siguin tan vertaderes respecte a la ficció com vertaderes en qualsevol discurs assertori, és a dir, vertaderes per si mateixes? Un turista que busqui, en va, l'edifici modernista que surt a la pel·lícula d'Almodóvar *Todo sobre mi madre* prop de la plaça del Duc de Medinaceli a Barcelona no té dret a queixar-se al director per no trobar-lo: la Barcelona de la pel·lícula, malgrat tot, és una ciutat fictícia. També és un personatge fictici el protagonista de *Todas las almas*, distingible del seu autor, com insisteix Javier Marías censurant els seus lectors a *Negra espalda del tiempo*. Però, sembla que a més de la veritat (explícita o no) respecte a la ficció, hi ha a la ficció veritat per si mateixa, veritats d'idèntic estatus a les que s'enuncien en el discurs plenament assertori. Comprendre la ficció suposa, així, adquirir coneixement, no merament respecte a la ficció, sinó coneixement de ple dret. Si, com digué Flaubert, Madame Bovary «c'est moi», llegint la novel·la adquirim coneixement sobre Flaubert (i sobre nosaltres). L'objectiu del curs és presentar propostes filosòfiques recents per a l'elucidació d'aquestes qüestions.

Temari

1. Actes de parla i fingiment
2. Veritat i conseqüència lògica a la ficció
3. Semàntica i ontologia: termes sense referent; atribucions d'existència
4. Dir i mostrar: representació per exemplificació
5. Representació analògica i representació digital
6. L'empatia i la imaginació en la comprensió de la ficció
7. La veritat i l'avaluació de l'art

Bibliografia bàsica

CURRIE, G. *The Nature of Fiction*. Cambridge University Press, 1990.
 GOODMAN, N. *Languages of Art*. Hackett, 1976. [Traducció castellana a Seix Barral].
 LEVINSON, J. *Music, Art and Metaphysics*. Cornell University Press, 1990.

LEWIS, D. «Truth in Fiction». *A: Philosophical Papers I*. Oxford University Press, 1983.
 WALTON, K. *Mimesis and Make Believe*. Harvard University Press, 1990.
 WOLTERSTOFF, N. *Works and Worlds of Art*. Clarendon Press, 1980.

Sistema d'avaluació

Assajos sobre qüestions plantejades a classe.

Temes de Lògica: Teoria de Conjunts

Matèria: Lògica Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: *teòriques* 2 *pràctiques* — *despatx* 2
 Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
 Professorat: Joan Bagaria Pigrau
 Llengua: català Grup: B1

Objectius

L'univers matemàtic és d'una extraordinària riquesa. Està compost de nombres, de figures geomètriques, d'espais i funcions, d'estructures i d'algoritmes, etc.

A la segona meitat del segle XIX comença un procés de fonamentació de la matemàtica que culminà, a principis del segle XX, en la teoria de conjunts axiomàtica. Segons aquesta fonamentació, l'univers matemàtic està format només per conjunts, i la teoria de conjunts és l'ontologia de la matemàtica.

En aquest curs explicarem els orígens de la teoria de conjunts i el seu paper com a fonamentació de la matemàtica. Desenvoluparem la teoria de conjunts axiomàtica, i veurem com es poden construir els objectes matemàtics usuals a partir dels conjunts.

Però l'aspecte més interessant de la teoria axiomàtica de conjunts, tant des del punt de vista filosòfic com matemàtic, és que permet un estudi rigorós del concepte d'*infinít*. En aquest curs veurem també que en el tractament axiomàtic de la teoria de conjunts s'obté una teoria rigorosa de l'infinít.

Temari

1. Els orígens de la teoria de conjunts
2. La teoria de conjunts com a fonamentació de la matemàtica
3. La noció de *cardinalitat*
4. Conjunts finits i infinits
5. Els ordinals
6. La jerarquia acumulativa dels conjunts
7. Els cardinals

Bibliografia bàsica

FRAENKEL, A. *Abstract set theory*. North Holland, 1968.
 JECH, T.; HRBACEK, K. *Introduction to set theory*. Nova York: 1978.
 MOSCHOVAKIS, T. N. *Notes on set theory*. Nova York: Springer Verlag, 1994.
 VAUGHT, R. L. *Set theory, an introduction*. Birk Heuser, 1985.

Sistema d'avaluació

Exercicis periòdics i examen final.

Temes de Lògica: El Concepte d'Infinitud

Matèria: *Història i Filosofia de la Lògica* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Calixto Badesa Cortés*
 Llengua: *castellà* Grup: A1

Objectius

L'anàlisi del concepte d'*infinitud* es troba amb freqüència associada a la reflexió filosòfica sobre els conceptes d'*espai*, *temps* i *número*. El propòsit del curs és presentar una panoràmica històrica d'aquesta anàlisi del concepte d'*infinitud* des de l'antiguitat fins a Bolzano i Cantor.

Temari

1. Introducció
2. Pitagòrics i eleàtics
3. Aristòtil
4. Edat mitjana i Renaixement
5. El càlcul. Els infinitiesimals
6. Antinòmies kantianes
7. Bolzano i Cantor

Bibliografia bàsica

MOORE, A. W. *The infinite*. Londres: Routledge, 1990.

Sistema d'avaluació

Exercicis i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Aquest curs no té prerequisits.

Temes de Lògica: Lògica Modal Quantificacional

Matèria: *Lògica* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Ramon Jansana Ferrer*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Objectius

La lògica modal s'ocupa de l'estudi formal de modalitats com «és necessari», «és possible», «en el futur», «en el passat», etc. La interacció de les modalitats amb la quantificació és un fenomen semàntic complex. En lògica modal quantificacional s'estudien diversos sistemes formals motivats per diferents teories semàntiques que tracten d'explicar-lo. Durant el curs s'estudiaran els sistemes formals més importants de la lògica modal quantificacional, donant importància als problemes semàntics que els han motivat.

Temari

1. El problema de les modalitats
2. Lògica modal proposicional
3. Sintaxi de la lògica modal quantificacional
4. Lògica modal quantificacional sense identitat
 - 4.1 Semàntiques de Kripke
 - 4.2 Els sistemes més importants
 - 4.3 Valoració dels diferents sistemes
5. Lògica modal quantificacional amb identitat
 - 4.1 Semàntiques de Kripke
 - 4.2 Els sistemes més importants
 - 4.3 Valoració dels diferents sistemes

Bibliografia bàsica

FITTING, M.; MENDELSON, R. *Quantified Modal Logic*. Kluwert: Dordrecht, 1999.
 FORBES, G. *The Metaphysics of Modality*. Oxford: Clarendon Press, 1985.
 HUGHES, G. E.; CRESSWELL, M. J. *A new introduction to modal logic*. Londres: Routledge, 1996.
 JANSANA, R. *Una introducció a la lògica modal*. Madrid: Tecnos, 1990.

Sistema d'avaluació

Exercicis durant el curs.

Temes de Lògica: Computabilitat

Matèria: Lògica **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: teòriques 2 **pràctiques** — **despatx** 2
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Enrike Casanovas Ruiz-Fornells
Llengua: castellà **Grup:** A1

Objectius

La qüestió de què és allò que es pot calcular ha estat una de les preguntes centrals de la lògica. Turing proporcionà una resposta i s'ha demostrat que és equivalent a moltes altres que s'han anat proposant posteriorment.

En lògica es presenten problemes de computabilitat sovint. Per exemple, és natural preguntar-se si existeix un procediment de càlcul per decidir si una fórmula és vàlida o no ho és. Presentarem el model de computació de Turing i les seves aplicacions a qüestions lògiques. Finalment prestarem atenció a les limitacions de temps i espai en les computacions.

Temari

1. Màquines de Turing i màquines de registre
2. La tesi de Church
3. Decidibilitat i computabilitat
4. Aplicacions a la lògica
5. Limitacions d'espai i temps en la computació
6. Nocions de complexitat computacional

Bibliografia bàsica

CUTLAND, N. *Computability*. Cambridge University Press, 1980.
 KEISLER, H. J. *Mathematical Logic and Computability*. McGraw-Hill, 1996.
 LEWIS, H. R.; PAPADIMITRIOU, C. H. *Elements of the Theory of Computation*. Prentice-Hall, 1981.
 MALLOZI, J. S.; DE LILLO, N. J. *Computability with Pascal*. Prentice-Hall, 1984.
 PAPADIMITRIOU, C. H. *Computational Complexity*. Addison Wesley, 1994.

Sistema d'avaluació

Exercicis durant el curs i examen final.

Qüestions de Metafísica: La Filosofia de la Religió, I

Matèria: Metafísica **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: teòriques 2 **pràctiques** — **despatx** 2
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: José Manuel García de la Mora
Llengua: castellà **Grup:** A1

Objectius

Iniciar l'alumnat en la problemàtica de la filosofia de la religió i en les principals posicions que s'hi donen.

Temari

1. Fenomenologia de la religió
2. La religió com a experiència
3. Mètodes en la filosofia de la religió
4. Teologia natural, teologia fonamental i filosofia de la religió

Bibliografia bàsica

BERGSON, H. *Las dos fuentes de la moral y la religión*. Madrid: Tecnos, 1996.
 ESTRADA, J. A. *Dios en las tradiciones filosóficas*. Madrid: Trotta, 1994.
 FARRÉ, L. *Filosofía de la religión*. Buenos Aires: Losada, 1969.
 OTTO, R. *Lo santo*. [Diverses edicions en castellà].
 ZUBIRI, X. *El hombre y Dios*. Madrid: Alianza Editorial, 1994.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i examen final.

Qüestions de Metafísica: La Filosofia de la Religió, II

Matèria: *Metafísica* **Cicle:** II
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *José Manuel García de la Mora*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Objectius

Iniciar l'alumnat en:

Temari

1. Les principals filosofies actuals de la religió
2. Filosofia del llenguatge i filosofia de la religió
3. Religió, filosofia i ciència

Bibliografia bàsica

GÓMEZ CAFFARENA, J.; MARTÍN VELASCO, J. *Filosofia de la religión*. 1973.
 JAMES, W. *The Varieties of Religious Experience*. Cambridge: Harvard University Press, 1985.
 ZUBIRI, X. *El problema filosófico de la historia de las religiones*. Madrid: Alianza Editorial, 1993.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i examen final.

Teologia Natural: L'Home i el seu Accés a Déu

Matèria: *Metafísica* **Cicle:** II
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Ignasi Guiu Andreu*
Llengua: *castellà* **Grup:** *B1*

Objectius

L'objectiu del curs és conèixer alguns dels esforços més rellevants de la història de la filosofia per apropar-se racionalment al misteri de Déu.

Temari

1. Fe i raó
2. Déu i el bé. Plató i Aristòtil
3. Déu i la veritat. Sant Agustí
4. Sant Anselm
5. Les cinc vies. Sant Tomàs

Bibliografia bàsica

FORMENT, E. *El problema de Dios en la metafísica*. 2a ed. Barcelona: PPU, 1988.
 GILSON, E. *Dios y la filosofía*. Buenos Aires: 1945.
 GONZÁLEZ, A. L. *Teología natural*. Pamplona: Eunsa, 1985.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Teologia Natural: L'Ésser de Déu

Matèria: *Metafísica* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Eudald Forment Giralt*
Llengua: *castellà* **Grup:** *B1*

Objectius

Tractament sistemàtic de les solucions sobre els problemes de la naturalesa de Déu.

Temari

1. Definició metafísica de Déu
2. El nom propi de Déu
3. Vida divina
4. Coneixement i voluntat
5. Déu i el món
6. Déu i el mal
7. Déu i l'home

Bibliografia bàsica

CANALS, F. *Historia de la filosofia medieval*. 4a ed. Barcelona: Herder, 1993.
 FORMENT, E. *San Anselmo*. Madrid: Ediciones del Orto, 1995.
 ———. *Historia de la filosofía tomista en la España contemporánea*. Madrid: Ediciones Encuentro, 1998.
 ———. *Principios fundamentales del pensamiento de Santo Tomás*. Pamplona: Gratis Date, 1998.
 LOBATO, A. (ed.). *El hombre en cuerpo y alma*. València: Edicep, 1995.
 LOBATO, A. (ed.). *El hombre y el misterio de Dios*. València: Edicep, 2001.

Sistema d'avaluació

Examen final sobre el temari desenvolupat. Un treball de curs opcional d'un text que l'alumne hagi estudiat durant el curs.

Crítica del Coneixement I

Matèria: *Teoria del Coneixement* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *teòriques 2 pràctiques — despatx 2*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *José Luis Arce Carrascoso*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Objectius

Oferir una història del transcendentalisme des de la KrV fins als nous plantejaments en l'Escola de Frankfurt i J. Habermas.

Temari

1. El plantejament transcendental kantian i la crítica hegeliana
2. La fenomenologia com a possibilitat. La situació terminal del plantejament husserlià
3. J. Habermas: *La crítica de la raó interessada*

Bibliografia bàsica

HABERMAS, J. *Conocimiento e interés*. Tecnos.
 HEGEL, E. *Fenomenología del espíritu*. FCE.
 HUSSERL, E. *La crisis de las ciencias europeas*. Cátedra.
 KANT, E. *Crítica de la razón pura*. Madrid: Alfaguara.

Sistema d'avaluació

Examen.

Teoria de la Racionalitat: Mètode i Filosofia Primera en les Filosofies del s. XVII

Matèria: Teoria del Coneixement **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: teòriques 2 **pràctiques** — **despatx** 2
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Jordi Sales Coderch
Llengua: català **Grup:** B1

Objectius

Revisar les filosofies del segle XVII més enllà de l'oposició racionalisme/empirisme i les caracteritzacions de la modernitat com a metafísica de la subjectivitat.

Temari

1. La noció de dialògica cartesiana
2. Com i per què la filosofia primera cartesiana fonamenta el mètode?
3. Com i per què la filosofia primera cartesiana fonamenta la física?
4. Tensions en la descripció hobbesiana del mètode (*De Corpore*, cap. 6)
5. La noció hobbesiana de filosofia primera i l'estructura del sistema
6. El sistema spinozista i la teoria de la definició
7. L'ordre cartesià i l'ordre spinozista en filosofia primera
8. La construcció d'una lògica cartesiana: l'*Art de Pensar* o *Logique de Port-Royal* (1662)
9. La *Recherche de la vérité* (1674) com a lògica cartesiana
10. La noètica arnauldiana a *Des Vraies et des Fausses Idées* (1683)
11. El discurs leibnizià de metafísica com a mediació entre Arnauld i Malebranche (1686)
12. El lockeà *the way of ideas* (1690) i la resposta leibniziana
13. La noció leibniziana de principi
14. La constitució del dualisme racionalisme/empirisme i la crítica kantiana de la raó
15. Modernitat i epistemologia, postmodernitat i racionalitat

Bibliografia bàsica

FORTEZA, R. *L'objectivitat a la filosofia lingüística de Thomas Hobbes*. Barcelona: 1999.
 KIM SANG ONG-VAN-CUNG (ed.). *Descartes et la question du sujet*. Paris: 1999.
 MALEBRANCHE, N. *Meditacions cristianes i metafísiques*. Introducció de Jordi Sales i Coderch. Barcelona: 1998.
 RAMÍREZ, D. *Sobre la interpretació del pensament leibnizià*. Barcelona: 1997.
 SALES, J. «La polèmica Arnauld-Malebranche» a *Comprendre*, Revista Catalana de Filosofia, II, 2000/1 p. 15-28.
 VICENS, J. A. *Meditació i metafísica en Descartes. La meditació com a forma del pensament metafísic*. Barcelona: 1991.
 SOCIETAT CATALANA DE FILOSOFIA. *Estudis cartesianes*. Barcelona: Barcelonense d'Edicions, 1996.

Sistema d'avaluació

Exercicis de comentaris de text l'í o de ressenya d'articles de revista i una breu memòria de cinc planes sobre el conjunt del curs.

Introducció al Grec Clàssic I

Matèria: **Cicle:**
Tipus: lliure **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: teòriques 3 **pràctiques** — **despatx** —
Departament: Filologia Grega
Professorat: Nataïa Palomar Pérez
Llengua: català **Grup:** A1

Objectius

Coneixement de la morfologia nominal i verbal del grec antic

Temari

La matèria que s'especifica tot seguit es repartirà entre les assignatures Introducció al Grec Clàssic I (1r semestre) i Introducció al Grec Clàssic II (2n semestre)

El contingut de l'assignatura s'articula en els temes següents:

1. L'alfabet: qüestions de fonètica.
2. Morfologia nominal
 - 2.1 L'article, flexió, usos i valor
 - 2.2 Les declinacions
 - 2.3 Els adjectius
 - 2.4 Flexió de les formes pronominals
3. Morfologia verbal
 - 3.1 Desinències verbals
 - 3.2 Temes verbals
 - 3.2.1 Tema present
 - 3.2.2 Tema de futur
 - 3.2.3 Tema d'aorist
 - 3.2.4 Tema de perfet
 - 3.3 Modes verbals
 - 3.3.1 Modes personals:
 - Imperatiu
 - Subjuntiu
 - Optatiu
 - 3.3.2 Modes no personals:
 - Infinitiu
 - Participi
 - 3.4 Veu passiva i veu mitjana

Les classes teòriques es completaran amb la realització per part dels alumnes d'exercicis pràctics.

Bibliografia bàsica

BERENQUER AMENÓS, J. *Gramàtica grega*. Barcelona: Bosch, 1997.
 CHANTRAINE, P. *Morphologie historique du grec*. Paris: 1961. [Trad. cast. *Morfologia històrica del griego*. Reus: Avesta, 1974].
 J.A.C.T. *Reading Greek. Gramàtica (I)*. Trad. cast. Barcelona: PPU, 1988.
 RODRÍGUEZ ALFAGEME, I. *Nueva gramática griega*. Madrid: Coloquio, 1988.

Sistema d'avaluació

Examen final

Aquest examen serà de tipus pràctic i constarà de dues parts:

- a) Resoldre una sèrie d'exercicis: anàlisi i construcció de formes nominals i verbals, declinació de sintagmes, enunciat de verbs, conjugació de formes verbals.
- b) Traduir frases o un breu text sobre el qual es plantejaran qüestions de morfologia.

Nota: Al final de cada tema es faran exercicis de control del mateix tipus dels que seran proposats a l'examen final.

Introducció al Grec Clàssic II

Matèria:		Cicle:	
Tipus: <i>lliure</i>	Crèdits: 6	Període lectiu: <i>2n semestre</i>	
Hores setmanals: <i>teòriques 3</i>	<i>pràctiques —</i>	<i>despatx —</i>	
Departament: <i>Filologia Grega</i>			
Professorat: <i>Natalia Palomar Pérez</i>			
Llengua: <i> català</i>		Grup: <i>A1</i>	

Objectius

Coneixement de la morfologia nominal i verbal del grec antic

Temari

La matèria que s'especifica tot seguit es repartirà entre les assignatures Introducció al Grec Clàssic I (1r semestre) i Introducció al Grec Clàssic II (2n semestre)

El contingut de l'assignatura s'articula en els temes següents:

1. L'alfabet: qüestions de fonètica.
2. Morfologia nominal
 - 2.1 L'article, flexió, usos i valor
 - 2.2 Les declinacions
 - 2.3 Els adjectius
 - 2.4 Flexió de les formes pronominals
3. Morfologia verbal
 - 3.1 Desinències verbals
 - 3.2 Temes verbals
 - 3.2.1 Tema present
 - 3.2.2 Tema de futur
 - 3.2.3 Tema d'aorist
 - 3.2.4 Tema de perfet
 - 3.3 Modes verbals
 - 3.3.1 Modes personals:
 - Imperatiu
 - Subjuntiu
 - Optatiu
 - 3.3.2 Modes no personals:
 - Infinitiu
 - Participi
 - 3.4 Veu passiva i veu mitjana

Les classes teòriques es completaran amb la realització per part dels alumnes d'exercicis pràctics.

Bibliografia bàsica

- BERENQUER AMENÓS, J. *Gramática griega*. Barcelona: Bosch, 1997.
CHANTRAINE, P. *Morphologie historique du grec*. París: 1961. [Trad. cast. *Morfología histórica del griego*. Reus: Avesta, 1974].
J.A.C.T. *Reading Greek. Gramática (I)*. Trad. cast. Barcelona: PPU, 1988.
RODRÍGUEZ ALFAGEME, I. *Nueva gramática griega*. Madrid: Coloquio, 1988.

Sistema d'avaluació

Examen final

Aquest examen serà de tipus pràctic i constarà de dues parts:

- a) Resoldre una sèrie d'exercicis: anàlisi i construcció de formes nominals i verbals, declinació de sintagmes, enunciat de verbs, conjugació de formes verbals.
- b) Traduir frases o un breu text sobre el qual es plantejaran qüestions de morfologia.

Nota: Al final de cada tema es faran exercicis de control del mateix tipus dels que seran proposats a l'examen final.

LLIURE ELECCIÓ

Codi: 161051

Eros, Mística i Màgia en el Renaixement

Matèria:

Cicle:

Tipus: *lliure* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*

Hores setmanals: *teòriques* *pràctiques* *despatx*

Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*

Professorat: *Rosa Rius Gatell*

Llengua: *castelà*

Grup: *B1*

Temari

1. *De amore*
2. De la melancolia
3. Entusiasme, inspiració i somni
4. Equació eros = màgia
5. Màgia i astrologia
6. Subtileses de la natura
8. Joan de la Creu i la mística sufi

Bibliografia bàsica

- ARISTÒTIL. *El hombre de genio y la melancolia*. Barcelona: Quaderns Crema, 1996.
- BRUNO, G. *Oeuvres complètes VII, Des fureurs heroïques*. París: Les Belles Lettres, 1999. Traducció castellana: *Los heroicos furores*. Madrid: Tecnos, 1987.
- CARDANO, G. *El libro de los sueños. Interpretación sinésiana de todos los géneros de sueños*. Madrid: Asociación Española de Neuropsiquiatría, 1999.
- FICINO, M. *De amore. Comentari a «El banquet» de Plató*. Madrid: Tecnos, 1986.
- JOAN DE LA CREU (SANT). *Obra completa*. Madrid: Alianza, 1991. 2 vol. Edició de Luce López-Baralt i Eulogio Pacho.
- PICO DELLA MIRANDOLA, G. «Discurso sobre la dignidad del hombre». A: *Humanismo y Renacimiento*. Madrid: Alianza, 1986.

La bibliografia complementària s'indicarà en començar el curs.

Sistema d'avaluació

Prova final escrita.

Sintaxi Grega (Textos Filosòfics) I

Matèria: **Cicle:**
Tipus: *lliure* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *teòriques 3* *pràctiques —* *despatx —*
Departament: *Filologia Grega*
Professorat: *Pau Gilabert i Barberà*
Llengua: *català* **Grup:** *A1*

Objectius

Anàlisi i reconeixement en els textos filosòfics —en el curs 2001-2002 mites de Plató— de les estructures sintàctiques bàsiques del grec clàssic

Temari

La matèria que s'especifica tot seguit es repartirà entre les assignatures Sintaxi Grega (textos filosòfics) I (1r semestre) i Sintaxi Grega (textos filosòfics) II (2n semestre).

Després d'una breu introducció sobre el fet sintàctic i els seus conceptes elementals, s'abordarà immediatament, amb l'ajut de textos filosòfics escollits, la sintaxi de l'oració: des de l'anàlisi prèvia de les veus, nombres, persones, aspectes, temps, modes i formes nominals del verb fins a l'anàlisi de l'oració simple, les parataxis o coordinacions i les hipòtesis o subordinacions del grec clàssic.

L'estudi de la sintaxi del nom: gèneres, nombres, casos, sintaxi de l'adjectiu, del pronom i de l'article anirà a càrrec de l'alumne amb l'ajut de la bibliografia que li serà degudament indicada, per bé que en totes les anàlisis sintàctiques de textos filosòfics s'hi farà referència.

Bibliografia bàsica

- BASILE, N. *Sintassi Storica del Greco Antico*. Bari: Levante Editori, 1998.
 BIZOS, M. *Syntaxe Grecque*. Paris: Vulbert, 1981.
 COOPER, G L. after K. W. KRÜGER. *Attic Greek Prose Syntax*. 2 vol. Michigan: The University of Michigan Press, 1998.
 DELAUNOIS, M. *Essai de Syntaxe Grecque Classique. Réflexions et recherches*. Brussel·les, 1988.
 HUMBERT, J. *Syntaxe Grecque*. Paris: Klincksieck, 1986.
 MALDONADO, J. F. *Sintaxis griega*. Granada: Ediciones TAT, 1987.
 McKAY, K. L. *Greek Grammar for Students*. Camberra: The Australian National University, 1974.
 NORTH & HILLARD. *Greek Prose Composition*. Londres: Duckworth, 1987.
 RODRÍGUEZ ADRADOS, F. *Nueva sintaxis del griego antiguo*. Madrid: Gredos, 1992.
 SMYTH, H. W. *Greek Grammar*. Cambridge (Massachusetts): Harvard University Press, 1984.

Fonts a Internet. A la següent pàgina web es troba el document de Jeffrey A. Rydeberg-Cox, *Overview of Greek Syntax* sobre la gramàtica de Herbert Weir Smyth: <http://www.classics.cam.ac.uk/Faculty/links1eh.html> - size 3.9K

Sistema d'avaluació

Un examen final consistent a traduir un text i a respondre totes les preguntes referents a la seva sintaxi incloses en el qüestionari adjunt.

Sintaxi Grega (Textos Filosòfics) II

Matèria: **Cicle:**
Tipus: *lliure* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *teòriques 3* *pràctiques —* *despatx —*
Departament: *Filologia Grega*
Professorat: *María Teresa Clavo Sebastián*
Llengua: *català* **Grup:** *A1*

Objectius

Anàlisi i reconeixement en els textos filosòfics —en el curs 2001-2002 mites de Plató— de les estructures sintàctiques bàsiques del grec clàssic

Temari

La matèria que s'especifica tot seguit es repartirà entre les assignatures Sintaxi Grega (textos filosòfics) I (1r semestre) i Sintaxi Grega (textos filosòfics) II (2n semestre).

Després d'una breu introducció sobre el fet sintàctic i els seus conceptes elementals, s'abordarà immediatament, amb l'ajut de textos filosòfics escollits, la sintaxi de l'oració: des de l'anàlisi prèvia de les veus, nombres, persones, aspectes, temps, modes i formes nominals del verb fins a l'anàlisi de l'oració simple, les parataxis o coordinacions i les hipòtesis o subordinacions del grec clàssic.

L'estudi de la sintaxi del nom: gèneres, nombres, casos, sintaxi de l'adjectiu, del pronom i de l'article anirà a càrrec de l'alumne amb l'ajut de la bibliografia que li serà degudament indicada, per bé que en totes les anàlisis sintàctiques de textos filosòfics s'hi farà referència.

Bibliografia bàsica

- BASILE, N. *Sintassi Storica del Greco Antico*. Bari: Levante Editori, 1998.
 BIZOS, M. *Syntaxe Grecque*. Paris: Vulbert, 1981.
 COOPER, G L. after K. W. KRÜGER. *Attic Greek Prose Syntax*. 2 vol. Michigan: The University of Michigan Press, 1998.
 DELAUNOIS, M. *Essai de Syntaxe Grecque Classique. Réflexions et recherches*. Brussel·les, 1988.
 HUMBERT, J. *Syntaxe Grecque*. Paris: Klincksieck, 1986.
 MALDONADO, J. F. *Sintaxis griega*. Granada: Ediciones TAT, 1987.
 McKAY, K. L. *Greek Grammar for Students*. Camberra: The Australian National University, 1974.
 NORTH & HILLARD. *Greek Prose Composition*. Londres: Duckworth, 1987.
 RODRÍGUEZ ADRADOS, F. *Nueva sintaxis del griego antiguo*. Madrid: Gredos, 1992.
 SMYTH, H. W. *Greek Grammar*. Cambridge (Massachusetts): Harvard University Press, 1984.

Fonts a Internet. A la següent pàgina web es troba el document de Jeffrey A. Rydeberg-Cox, *Overview of Greek Syntax* sobre la gramàtica de Herbert Weir Smyth: <http://www.classics.cam.ac.uk/Faculty/links1eh.html> - size 3.9K

Sistema d'avaluació

Un examen final consistent a traduir un text i a respondre totes les preguntes referents a la seva sintaxi incloses en el qüestionari adjunt.